

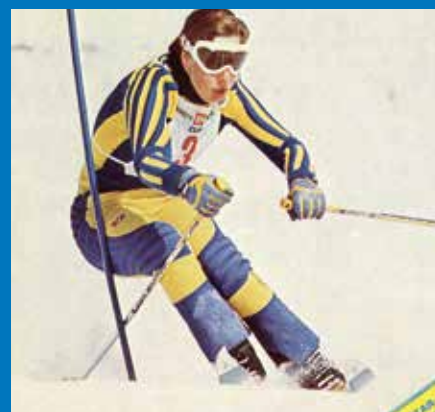

100ÅR!
1914-2014

Lycksele Idrottsförening 100 år 1914 – 2014

Lycksele IF i division II hösten 1955. Laget är detsamma som kvalade till allsvenskan i juni 1956

Lycksele IF:s hundraåriga historia i 15 idrotter speglas i text och bild

Innehåll

Bilder på omslaget	2
Förord, Lycksele kommun – av Lilly Bäcklund	3
Förord, Lycksele IF – av Sven Roosqvist	4
Förord, redaktionen – av Ivar Söderlind och Lars Lindgren	5
Idrotten i Lycksele fram till 1914 – av Ivar Söderlind	7
Badminton – av Ivar Söderlind	11
Cykel – av Ivar Söderlind	12
Fotboll – av Ivar Söderlind	14
Friidrott – av Ivar Söderlind	27
Handboll – av Ivar Söderlind	37
Innebandy – av Ivar Söderlind	40
Orientering – av Ivar Söderlind	42
Simning – av Ivar Söderlind	48
Skidor – av Lars Lindgren	
– Alpint.....	57
– Längdåkning.....	60
– Skidnotiser	71
– Stora skidarrangemang	81
Övriga idrotter (bandy, bordtennis, brottning, gymnastik, gångsport, racerbåt, tyngdlyftning) – av Ivar Söderlind	87
Ordföranden m fl. i Lycksele IF 1914-2014 – av Ivar Söderlind	89

STATISTIK

- OS- och VM-medaljörer från Lycksele IF
- Årets bästa idrottsutövare i Västerbotten
- VK-guld 1937 -1914
- Årets ledare i Västerbotten
- RF:s förtjänsttecken

FÄRGBILAGA	100
-------------------------	-----

Bilder på omslaget

Omslagets första sida:

Den stora färgbilden på omslagets första sida ur "klassiska" Rekordmagasinet visar Lycksele IF:s framgångsrika fotbollslag i division II hösten 1955. Laget är nära nog identiskt med det lag som efter serieseger våromgången 1956 kvalade till allsvenskan mot GAIS. I kvallaget fanns ingick även Rolf Lindberg.

27 maj 1956: GAIS-Lycksele 8-0 (halvtid 6-0). Spelplats. Ullevi, Göteborg. Publik 28 893.

3 juni 1956: Lycksele-GAIS (halvtid 0-1). Spelplats: Tannen, Lycksele. Publik 8648.

Stående fr v: S O Hörling (lagledare), Berndt Edvinger, Ingemar Karlsson, Per Erik Ohlsson, Ingvald Norman, Sven Ola Sandberg, Rune Ångström. Knästående fr v: Hans Landström, Signar Karlsson, Olle Sandberg, Kuno Åström och Bertil Strand.

På omslagets första sida längst ned:

Fr v: John Lindgren (VM-guld på skidor 18 km och 50 km 1927, Vasaloppssegrare 1924, fyra SM-guld), Görel Partapuoli (SM-guld på skidor 5 km 1974 och 10 km 1975), Sture Grahm (VM-guld på skidor stafett 1958 och 1962, SM-guld på 30 km 1958 och 1962), Karin Sundberg (sex SM-guld i utförsäkning på skidor 1974-1978).

Omslagets sista sida:

Lycksele IF:s kvallag i fotboll hösten 1976 som kvalificerade sig till division II kommande säsong. Stående fr v: Karl-Johan Karlsson (lagledare), Anders Carlsson (tränare), Gunno Johansson, Tord Israelsson, Erik Persson, Samuel Lundqvist, Peter Nilsson, Göran Danielsson, Dage Munther, Almer Ögren (supporter). Knästående fr v: Staffan Carlsson, Åke Stenberg, Peder Ångström, Dan Granström, Kaj Munter, Berndt Nilsson och Torgny Gustavsson. Dan-Allan Björklund saknas på bilden (knäskadad).

På omslagets sista sida direkt under lagbilden:

Fr v: Gustaf "Husum" Jonsson (SM-guld på skidor för Lycksele IF på 30 km 1925), Ingvar Sandström (SM-guld på skidor 15 km 1969, VM-fyra på 30 km 1966), Ingrid Sundberg (SM guld i slalom 1966 och storslalom 1968), Halvar Moritz (ett guld och ett silver vid SM 1934) Görel Partapuoli (SM-guld på skidor 5km 1974 och på 10 km 1975).

På omslagets sista sida under texten om Lycksele IF och Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap:

Första raden fr v: Agneta Haraldsson (Nordisk och svensk mästarinna på 200 m bröstsim 1967), Clas Haraldsson (SM- guld 1949 och 1951 i kombinerad skidåkning, OS-tia 1948), Kerstin Sundberg tre JSM-guld i utförsäkning på skidor 1967-68, SM-silver i slalom 1968), Ivan Lindgren (SM-guld på skidor 30 km 1929 och 1931).

Sista raden fr v: Barbro Dahlbäck (norrländsk mästarinna i orientering 1950, fyra DM-guld 1950-1953), Nils-Olof Forsgren (sex gånger Norrländsk mästare i tresteg, distriktsrekordhållare i 11 år), Ann-Kristin Ångström (SM-trea på 200 m ryggsim 1970, SM- fyra på 100 och 200 m ryggsim 1969), Peter Nilsson (24 J-landskamper, 4 U-landskamper och sedan han lämnat Lycksele IF 35 A-landskamper 1979-1984)

Grattis Lycksele IF!

Om 100 år fyller ni 200!

Idrotten och idrottsrörelsen är mycket viktiga inslag i vårt samhälle, som allt mer kommit att präglas av en tämligen stillasittande tillvaro. Denna förändring i samhälle och arbetsliv har skett på gott och ont. Tack vare arbetssparande innovationer behöver inte människor längre utsättas för alltför tidig utslitning på tunga och monotona fysiska påfrestningar. Nackdelen har då blivit att många människor inte längre får den välbehövliga motion, som de förr fick via kroppsarbete.

Här fyller idrotten en allt viktigare funktion i det moderna samhället. Idrottsutövande leder till bättre kondition och en minskad risk för de välfärdssjukdomar vi har idag. Och Lycksele IF med sina sex olika sektioner drar verkligen sitt strå till stacken i det här avseendet. Det måste vara tusentals lyckselebor som under dessa hundra år via deltagande i LIF:s aktiviteter har fått en meningsfull fritidssysselsättning och upplevt härligt kamratskap med andra idrottsutövare, både inom och utanför klubben.

Själv har jag mest varit passiv sportkonsument, både som åskådare och förälder. LIF:s legendariska kvalmatcher till Fotbollsallsvenskan mot GAIS utspelade sig samma år som jag föddes, så denna höjdpunkt i LIF-fotbollens historia har jag tyvärr inga minnen från. Däremot har jag starka minnen från 1970-talets fotbollsmatcher med profiler som Peter Nilsson och "Togga" Gustafsson.

De skidåkare jag framför allt minns är bröderna Burman och Ingvar Sandström i längdåkning och de alpina systrarna Sundberg. Simmartjejerna Ann-Kristin Ångström och Agneta Haraldsson var ju också LIF:are. Idrotten har ju en viktig social uppgift även för oss som "bara" är åskådare.

Dessutom har idrotten stor ekonomisk betydelse för en kommun som Lycksele. Här genomför idrottsföreningar allt ifrån stora arrangemang – nu senast JSM på skidor – till cuper och träningsläger. Detta genererar pengar i kommunen i form av gästnätter och av övrig konsumtion.

Inom skolans område har det gjorts stora satsningar för att profilera Lycksele som en idrottsstad. Det framgångsrikaste exemplet är nog Skidgymnasiet vid Tannbergsskolan, som fostrat världsstjärnor som Per Elofsson, Magdalena Forsberg och Björn Ferry. Och denna plantskola fortsätter med stjärnor i blivande. Jag tänker då främst på IFK Umeås Jonna Sundling och LIF:s egen Marcus Fredriksson. Det har alltid funnits nära band mellan Skidgymnasiet och LIF:s skidsektion.

År 1914, när Lycksele IF bildades, var det skidåkning som var den ojämförligt största idrotten i lyckselebygden. Eftersom skogen då var den stora näringen i Lappstockholm, föll det sig nog naturligt för skogsarbetarna att tävla i det som var deras vardags vanligaste transportmedel.

Fotbollen kom in i föreningens verksamhet under 20-talet, och under ett antal decennier var "tvärränderna" en av storheterna inom norrländsk fotboll.

Nu har klubben sektioner för skidor, fotboll, simning, alpin skidåkning, orientering samt det senaste tillskottet – innebandy.

Min förhoppning är att LIF fortsätter att engagera idrottande kommuninvånare i minst 100 år till!

Grattis LIF, och lycka till i framtiden!

Önskar Lilly Bäcklund (s), kommunstyrelsens ordförande i Lycksele kommun

Ordföranden har ordet

Lycksele Idrottsförening (LIF), med sin långa historia, har på olika sätt berikat Lyckselebygden med sina aktiviteter och arrangemang. Otaliga är de tävlingar, matcher och träningstillfällen som Lyckseles ungdomar har fått tack vare denna anrika idrottsförening. Föreningen har haft och har fortfarande många sektioner som på olika sätt har aktiverat såväl gammal som ung.

LIF hade redan 1946, då Lycksele blev stad, sex sektioner som var aktiva och hade en viktig roll när staden bildades. I jubileumsboken från detta historiska tillfälle fick LIF ett utrymme på hela 17 sidor som berättade om föreningens betydelse för samhällets utveckling till stad.

Under åren har många olika sporter och idrottsgrenar kommit och gått. Men föreningens förmåga att utvecklas och följa med i tiden har inneburit att såväl duktiga ledare som idrottsutövare har sökt sig till klubben och satsat tid och kraft för att föreningen skall vara framgångsrik och en viktig aktör i samhället kulturliv.

Lycksele har så länge vi kan minnas varit en självklar marknadsplats i Södra Lappland och vid dessa tillfällen har aktivitetsutbudet från föreningslivet ofta varit viktiga verksamheter i marknadshandeln. På senare år har föreningens olika arrangemang också uppmärksammats genom den inverkan sportsektorn har på den snabbt växande turistnäringen. I Lycksele omsätter turismen runt 250 miljoner kronor och sysselsätter c:a 250 årsarbetare. En tredjedel av denna omsättning/sysselsättning genereras av sportsektorn. Så man kan med fog påstå att sporten/föreningslivet har betydelse för Lyckseles utveckling och välbefinnande.

Lycksele IF är i dag en aktiv och vital förening med över 1000 medlemmar och vi bedriver just nu idrottsaktiviteter i hela sex sektioner. I jubileumsskriften får Ni läsa mera om dessa aktiviteter och framstående utövare, ledare och funktionärer inom olika sporter.

Jag har nu haft nöjet att vara ordförande i sex år och under de åren fått vara med om många fina arrangemang och idrottstillfällen som är väl värda att minnas och uppmärksammas. Nu senast var det Junior-SM på skidor som genomfördes med många deltagare och på ett arrangörsmässigt helt suveränt sätt.

För framtiden så önskar jag att föreningslivet i Lycksele får den uppskattning som verksamheten förtjänar och att kommande generationer fortsätter att vara aktiva i anrika Lycksele Idrottsförening!

Med Idrottshälsningar

Sven Roosqvist
Ordförande

Redaktionens förord

"Åren har gått och varvningen går snabbt. Klockan ringer - dock inte för sista varvet. Låt oss alla hänga med i påbörjat decennium. Inte släppa taget vid ingången till första kurvan, veva på för fullt genom den, sträcka ut på långsidan, rusa in i sista årskurvan med fullgoda krafter, glida in på upploppet med styrka och stil med en härlig känsla av att vi orka fram till målet." Dessa talande ord uttryckte brandchef Martin Carlsson (ordförande i föreningen) i sin minnestext redan när Lycksele IF fyllde 20 år 1934 och det verkar i stor utsträckning ha varit en ledstjärna under hela den 100-årsperiod som föreningen har verkat. I denna skrift försöker vi i ord och bild spegla något av vad som hänt från Lycksele IF:s bildande 1914 till idag, ett stycke av vår egen kulturhistoria. Vi kan verkligen se tillbaka på en mycket händelserik utveckling under dessa 100 år. Tanken är att boken, i all blygsamhet, skall vara en kunskapskälla och uppslagsbok som man kan gå tillbaka till när man söker kunskap om idrottens historia i Lycksele.

Vi har samlat viktiga händelser och även en del kuriosas och statistik ur årsberättelser, styrelseberättelser, protokoll, minnesskrifter, jubileumsskrifter, klippböcker, tidningslägg, notiser ur LIF-bladet under perioden 1970-1990 osv. Inte minst bygger boken på kontakter och samtal med nuvarande och tidigare ledare/aktiva i föreningen. De minnestexter som getts ut vid föreningsjubiléer efter 20, 40, 50 och 60 år har gett värdefull information och speciellt vill vi nämna den lilla minnesskrift som eldsjälens Erling "Wicke" Wikström skrev när LIF fyllde 60 år 1974. Många uppgifter om föreningens tidiga historia har vi även tagit ur kassören Åke Lindgrens minnestext på 17 sidor i boken "Lycksele Stad och Lappmark" från 1946. Boken gavs ut i samband med att Lycksele blev stad.

Vi har inte kunnat ta med allt material som vi funnit, långt därifrån. Att det finns luckor och brister i redovisningen är ofrånkomligt. Ur ett rikt material har vi sovrat och som vi hoppas fått med en del av milstolparna under de 100 åren fram till idag. Vi i redaktionen har definitivt lärt oss massor om Lycksele IF och dess omfattande verksamhet och hoppas att många läsare skall göra detsamma.

Vår minnesskrift inleds med ett avsnitt om idrotten i Lycksele fram till att Lycksele IF bildades 1914. Därefter speglas historien idrott för idrott. Totalt har Lycksele IF haft 15 idrotter på sitt program under längre eller kortare tid.

Ett stort tack för alla tips och uppgifter som vi fått bl a från nuvarande och tidigare ledare/aktiva i LIF ingen nämnd och ingen glömd. Ett speciellt tack riktar vi dock till några personer som varit med under en stor del av resan mot en färdig skrift. Först och främst föreningens ordförande Sven Rosqvist och LIFs kanslist Elvy Axelsson. Vidare Alf Holmgren och Martin Norgren från orientering, Stellan Linder från skidor och friidrott, Roland Persson och Einar Bäckman från friidrott, Roger Taflin och Urban Bengtsson från simning, Dan-Alan Björklund från fotboll samt fotografen Andreas Jakobsson. Ett särskilt stort tack till Sten Troberg på Nya Tryckeriet i Lycksele. Han har skött redigering och layout på ett suveränt sätt.

Vi tackar slutligen våra bildleverantörer och fotografer som försett oss med ett omfattande bildmaterial. Att vi haft tillgång till Erling Wikströms och Lycksele IF:s fotosamlingar liksom Västerbottens idrottshistoriska Sällskaps och IFK Umeås bildarkiv har varit särskilt värdefullt.

Lycksele i november 2014

Ivar Söderlind Lars Lindgren

Ivar Söderlind, Umeå, född 1944, uppväxt i Lycksele, bosatt i Umeå sedan 1962. Universitetsadjunkt i sociologi vid Umeå Universitet 1970-2011. Idrottsledare med början 1959 som simlärare och instruktör i höjd och stav. Ordförande i Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap, vice ordförande i Folkrorelsearkivet i Västerbotten, vice ordförande i Västerbottens Friidrottsförbund, ledamot i IFK Umeås huvudstyrelse, ordförande i Svenska Friidrottsförbundet Veterankommitté och ledamot i Veteranfriidrottens Europaförbund.

Lars Lindgren, Umeå, född 1940, uppvuxen i byn Vägsele tre mil utanför Lycksele. Lars flyttade till Umeå vid 23 års ålder, utbildade sig till högstadielärare och arbetade som sådan i 35 år. Lars har vid sidan om läraryrket arbetat som frilansande sportjournalist i 34 år i huvudsak inom sitt stora intresse längdåknningen men även inom långlöpning. Lindgren är sekreterare i Västerbottens idrottshistoriska sällskap.

LIF-kuriosa

Den 7 september 1947 vann Lycksele IF med 10-1 mot Bjästa IF i Division III, Nordsvenska östra. Skyttekungen Ingemar Karlsson svarade för sju av målen. I en match i division III mot Sandåkerns SK fyra år tidigare gjorde Ingemar LIF:s alla åtta målen i en match mot Sandåkerns SK.

Idrotten i Lycksele fram till 1914

av Ivar Söderlind

I detta inledande kapitel ger jag en bild av hur idrotten växte fram i Lycksele fram till 1914. Det var året då Lycksele IF bildades som länets 64:e idrottsförening genom tiderna (skytteföreningar inte inräknade). Samma år sökte LIF inträde i Västerbottens Idrottsförbund (VIF) och därmed även i Riksidrottsförbundet (RF). Men det var först 1917, då VIF:s styrelse beslutade bevilja inträdesansökan, som Lycksele IF blev medlem i RF.

Idrottsliknande aktiviteter i icke organiserad form

Långt innan de allra första idrottsföreningarna bildades i Lycksele på 1890-talet utövades idrottsliknande aktiviteter i icke organiserad form i dessa trakter. Sommartid höll man till på ängar, byvägar, i skogar, sjöar, vattendrag och vintertid i skidspår och på sjöisar. Att idrotten i norra Sverige har gamla anor berättade kyrkoherden Pehr Högström, Skellefteå i en bok utgiven redan 1747. Bland lapparna och i synnerhet bland ungdomen brukade man "roa sig med allehanda spel och lekar samt spela bräde nästan gjort som vargspel, löpa till måls, kliva i trän etc." En form av idrottsutövande var kappkörning mellan hästförspända fordon. Det handlade ofta om färder med häst och släde till kyrkan efter skogsvägar och över isar där tävlingsmomentet kunde vara nog så allvarligt. Det var även vanligt att ungdomarna ägnade sig åt skidåkning, för det mesta utförsåkning i de brantaste backarna där det inte var så noga med stil och åskicklighet. När man åkte utför var det inte fråga om slalomlopp. Rätt nerför backarna bar det iväg. Man trampade ibland upp banor där det var som brantast och gjorde hopp och gupp på lämpliga ställen. För de vuxna utgjorde ofta idrottslekarna ett inslag i arbetet, man tävlade i trädfällning, att bygga gårdsgårdar, slå hö etc. Ofta var den fysiska styrkan och konditionen avgörande. Skidor och skridskor var en förutsättning för överlevnad i snövärlden. Skidan och konsten att använda densamma har varit känt alltsedan urminnes tider, då bebyggelsen började häruppe. Skidan var ett nödvändigt fortskaffningsmedel långt innan idrottsföreningarna var etablerade och det fanns vältränade rännarämnen bland lappar och skogshuggare som härdats i sin dagliga kamp för brödfödan. Skidor var länge det enda sättet att förflytta sig för människor som bodde i avsides belägna byar eller på ensamställen, som saknade vägförbindelser med omvärlden. Skidorna kom till användning när man skulle hämta barnmorskan eller doktorn till någon avsides belägen gård. Det var ofta långt till närmaste handelsbod och därför fick man axla ryggsäcken och spänna på sig skidorna för att färdas kanske 6-7 mil för att klara av nödvändiga inköp. Skidor var med andra ord ett nödvändigt transportmedel.

Många intressanta fakta om den tidiga idrottens historia i Lycksele har tyvärr gått förlorade genom att

Skidutflykt i Lycksele i mars 1895. Bilden verkar vara tagen vid Korpberget inte långt från nuvarande Hotell Lappland.. Fr v Anna Frykholm, Gurli Ramberg, pastor Rydholm, jägmästare Grahm, häradsövding Öqvist, Sigrid Frykholm, Gurly Lindstedt, Anna Ramberg och jägmästare Tjäder.

det mesta av föreningarnas matriklar och protokoll förstördes vid den stora branden i Lycksele år 1911. Denna inledande artikel bygger därför, om inte annat anges, på uppgifter i tidningarna Westerbotten och Västerbottens Kuriren samt på artikeln "Idrotten i Lycksele" från 1948 av Åke Lindgren, kassör och sekreterare i Lycksele IF under 1930- och 1940-talet.

Lycksele Skytteförening var först ut 1894

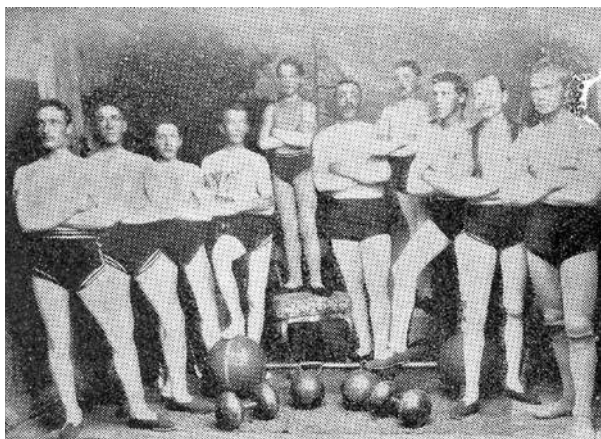
Lyckseles äldsta kända idrottssammanslutning är Lycksele Skytteförening som bildades 1894. Verksamheten var redan i början intensiv med många klubb-tävlingar. En medlem i föreningen hade uppdraget att för fem kronor i månaden hålla gevären rena och för ett öre per patron sköta laddningen. Redan 1899 hade skytteföreningen över 100 medlemmar, en siffra som 1910 ökat till 224. En hel del arbete lade föreningen ned för att utveckla skyttet inte bara i Lycksele utan även byar runt om Lycksele. I bland annat byarna Hornmyr, Gäddträsk och Bratten organiserades s.k. skjutlag. År 1899 deltog Lyckseleskyttar för första gången i tävlingar på annan ort, nämligen i Åsele, där man under en följd av år var representerade med växlande framgång. Stora skyttetävlingar i Lycksele, där man "tävlade för ära, märken och medaljer" var Förbundsmästerskapen 1906 och stora länsskjutningar 1911. Den senare tävlingen tvingades man på grund av den stora branden i Lycksele skjuta upp till hösten 1911. Det var vanligt att skytteföreningarna vid denna tid, förutom pris- och tävlingsskjutningar, även hade gymnastiska övningar och bajonettfäktning på programmet. Kanske några läsare av denna historik känner till om det var fallet även i Lycksele?

Lycksele Skytteförening är totalt sett länets 20:e idrottssammanslutning genom tiderna. Innan föreningen bildades 1894 fanns det nio skytteföreningar

och 10 idrottsföreningar (icke skytteföreningar) i Västerbotten. Först ut var Umeå Skarpskytteförening 1861 och Skellefteå Skarpskytteförening 1863. Första ”rena” idrottsförening var Umeå Gymnastikförening 1881 med, förutom gymnastik i Läroverkets gymnastiksal, även skidåkning för ungdom på programmet. De flesta skytteföreningarna förekom på rena landsbygden medan de flesta övriga idrottsföreningar var belägna i Umeå och Skellefteå (se föreningsförteckningen i längre fram).

Atletik och Gymnastikklubben Concordia 1898

Redan 1898 bildades ”Atletik och Gymnastikklubben Concordia”, Lyckseles första egentliga idrottsförening (icke skytteförening), länets 13:e genom tiderna. Medlemmarna rekryterades från IOGT-logen ”Fjällets Stjärna” som instiftats 1885. Ordförande blev bagaren K G Hellström. Som namnet antyder hade man atletik och diverse kraftsporter på programmet. Kärntruppen utgjordes av idel starka karlar med ordföranden Hellström, Arvid Franklin och de två verkliga kraftkarlarna Edvard Bäcklund och Edvard Björk i spetsen. Vid marknader och större helger hade man livligt besökta uppvisningar i ordenslokalen. Det mesta av de goda inkomsterna gick till godtemplarlogen och i övrigt till inköp av trikåer och redskap. Klubben upplöstes efter två år.

Atletik och Gymnastikklubben Concordia bildades 1898 och var Lyckseles första egentliga idrottsförening (icke skytteförening). Kraftkarlarna på bilden är fr v Arvid Franklin, Elof Lindgren, Edvard Jonsson, Ludvig Nordenstam, John Åberg, Edvard Bäcklund, Arvid Söderlund, Gustaf Nygren, ordföranden K G Hellström och Edvard Björk.

Lycksele Godtemplares Idrottsförening (LGIF) under 1900-talets första år

Enligt tidningen ”Westerbotten” den 31 mars 1900 var det på gång en förening för skidlöpningens främjande i Lycksele. En interimsstyrelse bildades bestående av jägmästaren Berselius, revisor Hanell, häradshövding Timelin och fröken Glas. Initiativtagare var bokhållaren Edvard Frånberg och postvaktmästaren Hugo Franklin aktiva medlemmar i IOGT-logen på orten. De ivrade starkt för idrott fysisk fostran och nykterhet och den 20 maj tog Hugo upp frågan

om bildandet av idrottsföreningen på ett logemöte. Det blev klart att föreningen skulle heta ”Lycksele Godtemplares Idrottsförening” med medlemmar från godtemplarlogen ”Fjällets stjärna”. Hugo själv blev ordförande och brodern Arvid Franklin (senare känd byggmästare) var också en av de drivande krafterna. Föreningen tog över många av medlemmarna från Atlet- och Gymnastikklubben Concordia. Lycksele Godtemplares Idrottsförening är en av de fåtal registrerade idrottsföreningarna i länet med direkt koppling till nykterhetsrörelsen. Att Fjällets stjärna gav idrottsföreningen allt stöd framgår av logeprotokollen från hösten 1900. Ett par exempel: Den 25 november anhöll Hugo Franklin på Idrottsföreningens vägnar om ”att få begagna logelokalen jämte nödig kaffeservis” vilket bifölls. Den 13 december beslutade Lyckselelogen vidare, på förslag av Arvid Franklin, att man under vintermånaderna skulle hålla idrottsföreningen med ved till ett pris av 12 kronor!

Arvid Franklin var en drivande kraft först i Concordia Atletklubb och sedan i Lycksele Godtemplares IF i början av 1900-talet.

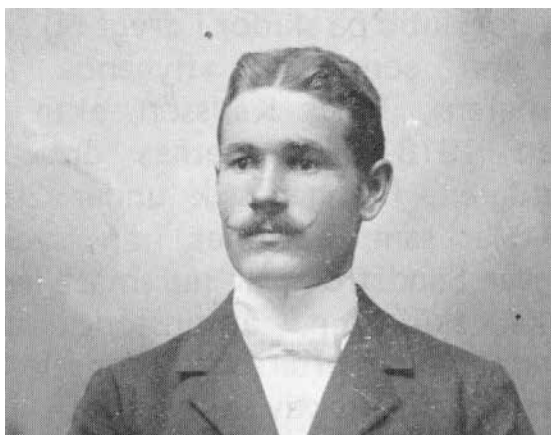
Många grenar på programmet

Enligt uppgifter i Västerbottens-Kuriren den 29 januari 1935 blev det redan sommaren 1900 ordentlig fart på verksamheten i LGIF med allmän idrott, terränglöpning, fotboll, velocipedåkning etc på programmet. Någon idrottsplats fanns inte utan det var på Heden vid gamla ”Gästis” som det utkämpades ”skarpa strider”. Ordföranden Hugo Franklin lär ha varit en god sprinter som var fruktad även utanför Lycksele. Fotbollen stod högt i kurs och utövades av många. Det kunde gå ganska vilt till vid fotbollsspelandet inom klubben ”med små brottningsmatcher motståndarna emellan varvid bollen lämnades till kamrater av mindre hetlevrad natur”, kunde man läsa i Västerbottens-Kuriren. Framgångsrika löpare var Hjalmar Eriksson, Oscar Hedman, Harald ”Fiat” Hedin och Herbert Köhler. År 1903 var Hjalmar länsbäst i terränglöp-

ning. Officerare vid K8 i Umeå hade 1902 satt upp ett vandringspris i terränglöpning 5000 m. I kamp med länets bästa löpare tog Hjalmar hem 1903 års inteckning i den vackra pokalen med klubbkamraten Oscar Hedman på andra plats. Även den senare vann under kommande år en inteckning i samma pokal. Det berättas att "naturlöparen" Hjalmar Erikson vid återkomsten till Lycksele efter att ha vunnit en större löpning i Stockholm möttes vid landsvägsbron ("Vita bron") av en entusiastisk folkhop och bars i guldstol genom samhället.

Längdåkning på skidor den stora sporten

Det var dock i längdåkning på skidor som klubben var mest framgångsrik. Redan första året anordnades några mindre tävlingar. Under de följande åren arrangerade man varje vinter flera egna tävlingar och föreningens skidlöpare deltog också med framgång på andra orter (se även avsnittet Skidor - längdåkning). Den allra första skidtävlingen skall ha ägt rum en februaridag 1902 med Lycksele Godtemplares Idrottsförening som arrangör. Ett tiotal skidrännare kom till start, bl a kända namn som Axel Jonsson, Karl Tegelström, Anton Johansson, Hedlunda och Daniel Branting, Husbondliden. Daniel vann premiärtävlingen före Axel Jonsson. Segraren var för övrigt också en framgångsrik cyklist.

Daniel Branting, Husbondliden vann premiärtävlingen i Lycksele i februari 1902

Den 22 mars 1902 var det dags för nästa skidtävling i Lycksele, 22 km för män fyllda 16 år, tillhörande föreningen. "Täflingen, som gynnades af det förträffligaste yrväder, hade 22 startande. Ehuru fyra man voro ute för att hålla spåret öppet, så hade det på flere ställen alldeles utplånats". De främsta i resultatlistan:

1) Oscar Hedman	2 t 14 m 47 s
2) Karl Andersson	2 t 15 m 7 s
3) Karl Tegelström	2 t 17 m 10 s
4) Hjalmar Eriksson	2 t 19 m 30 s

Prisutdelning i Godtemplarsalongen

Prisutdelningen förrättades av föreningens ordförande Hugo Franklin i Godtemplarsalongen, där det också var en uppvisning i brottning. Mässingsextetten "Fjällets Lyra" och två violinspelande herrar bidrog

med musik. Segraren fick föreningens silvermedalj, en hår- och klädesborste av silver samt 5 kr. Bland övriga priser märktes en jaktdolk, slidkniv, kravattnål, löpskidor, skidstavar, skridskor och ett skriftställ av silver. Märkligt nog hade ett ledarpris på 5 kr skänkts av en okänd givare vilket tilldelades Elmer Jonsson, "som i hufvudsak var löpningens ledare".

Redan två veckor senare hade Lycksele Godtemplare nästa skidtävling i Lycksele. Denna gång var tävlingen även öppen för icke godtemplare nämligen män skrivna inom Lycksele socken och fyllda 17 år. Man åkte 30 km och segrade gjorde Karl Tegelström på 2.30.29 drygt två minuter före Oskar Hedman. I Västerbottens-Kuriren framgår att man hade stora problem med prisanskaffningen: "En insamling har pågått för ändamålet men möttes på de flesta ställen, t.o.m. hos sådana som offentligen skylta med att vara för skidlöpningens främjande, med ovet.".

Stora framgångar i Umeå

Skidlöpare från Lycksele Godtemplares IF hade stora framgångar vid nybildade Västerbottens läns Skidlöpareförbund stora tävlingar i vinteridrott i Umeå den 6-9 mars 1903. Där utmärkte sig särskilt Anton Johansson, Karl Tegelström, Daniel Branting och Arvid Franklin. I stafettlöpningen 80 km för 4-mannalag segrade Lyckseleföreningen med ovanstående manskap åtta minuter före IFK Umeå! "En särdeles vacker och fin löpning gick av stapeln i Vännäs 1903 då segraren Hjalmar Eriksson tog skandinaviskt världsrekord" hette det i Västerbottens-Kuriren. Den segertippade finnen Vik och Arvid Franklin, Lycksele Godtemplares IF "kommo i obehaglig närhet av varandra och konversationen lär ha varit särdeles ettrig".

Lyckseles elegantaste skidåkare

Under kommande år ansågs Axel Jonsson från Hedlunda vara Lycksele elegantaste skidåkare med en vacker stil och urstark stakåkare. Han tillhörde Sverigeeliten under några år och blev för IFK Umeå tvåa

L. G. I. F.

inbjuder härmed länets idrottsföreningar till täflan om den af I. F. K. i Umeå år 1903 uppsatta pokalen som hederspris för stafettlöpning å skidor, 80 km. för fyra mannalag, fredagen den 4 mars 1904 samt lördagen den 5 täfling å 30 km.

OBS! Anmälningstiden utgår den 29 februari och skall anmälan jämte startafgiften för hvarje lag kr. 4 insändas till herr Joh. Berg.

**Lycksele Godtemplares
Idrottsförening. 442**

En annons i Västerbottens Kuriren inför en skidtävling i mars 1904 med Lycksele Godtemplares Idrottsförening som arrangör.

vid Skidfrämjandets nationella tävlingar 1907 (inofficiella svenska mästerskap). Andra framgångsrika skidlöpare de närmaste åren var Nikanor Ångström, Edvard Jonsson och framför allt August Ångström och Harald Johansson. Harald från Hedlunda och tävlande för IFK Umeå blev sensationell svensk mästare på 30 km i Luleå 1916 före August Ångström från grannbyn Berglunda (tävlande för Malmberget).

Harald Johansson från Hedlunda men tävlande för IFK Umeå blev 1916 länets förste svenske mästare när han segrade på 30 km i Luleå.

Egentligen lade inte Lycksele Godtemplares IF störst vikt vid elitidrott utan samlade både gammal och ung genom utflykter både sommar och vinter. Antalet deltagare vid dessa utflykter genom skogen och över Lycksträsket till Ulriksdal var stort och stämningen alltid den allra bästa.

Föreningen upphörde 1909

Lycksele Godtemplares Idrottsförening upphörde redan 1909 efter en tvist i styrelsen. Bakgrunden var följande. Föreningen allra sista skidtävling anordnades detta år på en 6 mils landsvägsbana Lycksele-Ruskträsk tur och retur. Föreningens fyrmannalag i stafett hade vid tävlingar i Umeå vunnit en större vandringspokal avsedd att erövras ett visst antal

gångar. Lyckseletävlingen var nästa deltävling om Vandringspokalen. Men såväl Umeborna som skidlöpare från övriga länsklubbar ”behagade” inte anmäla sig. ”*De desperata elementen*” i Lyckseleföreningens styrelse drev då igenom en bestämmelse att pokalen ändå skulle kunna erövras genom att de individuella insatserna räknades. Detta beslut resulterade i att många lämnade styrelsen ”*och sedan var denna trevliga sammanslutning ett minne blott*”. Något år var det sedan lugnt på det idrottsliga området i Lycksele innan ortens ungdomar 1910 började arbeta för en ny idrottsförening. När Lycksele Idrottsförening 1914, mitt under brinnande världskrig, bildades och sökte inträde i Riksidrottsförbundet hade föreningen redan varit på gång några år. Som nämndes i ingressen till denna artikel dröjde det sedan tre år till innan Västerbottens Idrottsförbunds styrelse i mars 1917 beviljade Lycksele IF inträde i RF.

Idrottssammanslutningar i Västerbotten 1881-1901

I tabellen nedan redovisas i kronologisk ordning de 20 kända idrottsföreningar (icke skytteföreningar) i länet fram till 1901, det år då Örträsk Skidklubb med 30 medlemmar vid starten dök upp på arenan (Örträsk tillhör sedan 1971 Lycksele kommun). Lycksele IF är länets 64:e kända idrottsförening genom tiderna, skytteföreningar ej inräknade.

	Bildad	Nedlagd	Nybildad
1 Umeå Gymnastikförening	1881	1898	1932
2. Skellefteå Segelsällskap	1881	1900**	
3. Umeå Segelsällskap	1882	1900**	
4. Föreningen för idrott i Skellefteå	1882	1885	
5. Skellefteå Skridskoklubb	1885	1895	
6. Aktiebolaget Idrott i Skellefteå	1886	1894	
7. Burträsk's Gymnastik & Fäktklubb	1890	1900	
8. Umeå Idrottsförening	1890	1909	
9. Umeå Simklubb	1890	1905	
10. Skellefteå Gymnastikförening	1891	1895	1938
11. Skellefteå Idrottsförening	1895	1901	1918
12. IFK Umeå	1897 (1901)	1897	1901
13. Atlet- & Gymnastikföreningen Concordia i Lycksele	1898	1901	
14. Byske Skidklubb	1898**	1905	
15. Tegs Sportklubb	1898	1901	1923
16. Åsele Velocipedklubb	1898	1900	
17. Lycksele Godtemplares IF	1900	1909	
18. Skidklubben Skade Umeå	1900	1912	
19. Umeå Atletikklubb	1900	1905	
20. Örträsk Skidklubb	1901	1907	
—			
64. Lycksele IF	1914		

Badminton

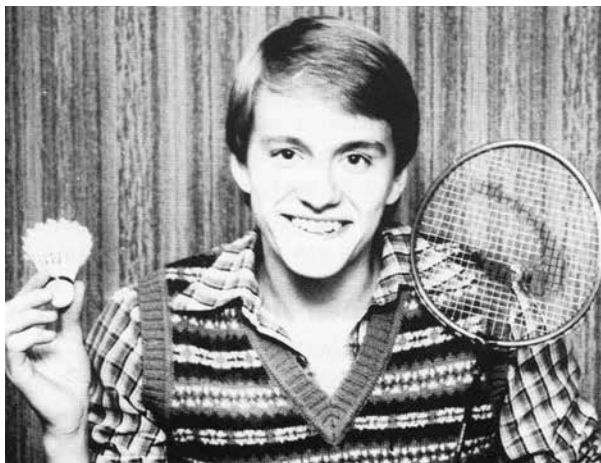
av Ivar Söderlind

I Sverige bildades den första badmintonklubben 1933 i Malmö (BK33). Det dröjde sedan 31 år innan badmintonporten fick sin första klubb i Västerbotten genom IFK Umeå 1964. Västerbottens Badmintonförbund bildades 1968 och då började serier och utbildningar komma igång. Tidigare hade badminton i länet ganska allmänt spelats som motionsaktivitet utomhus.

Badmintonsektion i Lycksele 1968

1968 hade det bildats en badmintonsektion i Lycksele IF. 1974 var LIF med i division 4 Norrland i badminton och vann serien. Fem spelare var uttagna i länslaget. Vid Skol-DM vann Susanna Ekman sin klass. Vid Vår fjädern i Umeå vann Inga-Lill Broman tre segrar och Jörgen Ekman segrade i ungdomsingel. 1976 blev det en fin tredjeplats för LIF i division 4 Norrland och Susanna Ekman hade fina placeringar bland damjuniorerna. Badmintonsektionen med Ingalill Broman i spetsen jobbade på bra men det var problem vad gäller lokaler och ekonomi. De följande två åren gick badmintonverksamheten på sparlåga och LIF deltog inte i något seriespel.

Under 1979 överraskade "orienteraren" Agne Ahlenius, Lycksele IF för fina insatser i badminton. Vid Junior-DM blev det seger i dubbel och en andraplats i singel. Vid Norrlandsmästerskapen visade han också bra takter med en andraplats i singel och en tredjeplats i dubbel. Under året hade två flickor från LIF avancerat till i A-klassen nämligen Susanna Ekman och Barbro Forsgren. I seriespelet avancerade Lycksele till division 3.

Badmintonspelaren Agne Ahlenius, Lycksele IF blev under 1979 JDM-segrare i dubbel och JDM-tvåa i singel

Stora badmintontävlingar i Lycksele

I slutet av 1970-talet och början av 1980-talet arrangerade Lycksele IF stora badmintontävlingar i MB:s sporthall och Tannbergsskolans sporthall med deltagare från länets klubbar. Vid Bäcklunds Cup under två dagar i september 1979 spelades 183 matcher med 87 deltagare i 11 klasser. I herrsingel C kom LIF:s Jörgen Ekman på tredje plats och i damsingel A blev Barbro Forsgren, Lycksele IF fin fyra. I Luciasmashen i Lycksele i december samma år deltog 60 ungdomar i åldern 12-17 år från åtta länsklubbar. Agne Ahlenius, Lycksele IF segrade både i singel och dubbel för juniorer. Vid Luciasmashen i Lycksele 1982 med 58 ungdomar från nio länsklubbar segrade LIF:s Åsa Eklund och Stina Gulliksson i damdubbel juniorer.

Under resten av 1980-talet bedrevs badminton i LIF mest som motionsaktivitet. Ung som gammal hade möjlighet att spela under lättsamma former. Varje år rörde det sig om ett 60-70 träningstillfällen. 1987 spelade LIF en klubbmatch mot Vilhelmina IK. Ett 25-tal spelare från varje klubb deltog och drygt 200 matcher spelades med LIF som segrande lag. År 1991 fanns badminton kvar som sektion i LIF men det redovisade ingen verksamhet i föreningens årsberättelser och badmintonsektionen avvecklades under kommande år.

LIF-kuriosa

Det är DM i Lögdeå och distansen är fem mil. De tävlande kommer till kontrollen vid 45 km och favoriten Per Johansson, IFK Umeå, leder klart. Så får vi rapporter om att något har hänt. Per har åkt fel och segern åker all världens väg. Ledaren Ove Vesterberg är missnöjd, skakar på huvudet och säger: "Ja, skick båna åt skogen." (Översättning: Ja, så går det, när man skickar ut barnen i skogen). Risto Dianoff, IFK Umeå, vann för Kent Burman och Melker Fredriksson, båda tävlande för Lycksele IF.

Cykel

av Ivar Söderlind

De första cykeltävlingarna började arrangeras i Sverige på 1880-talet men inte förrän 1903 var det enligt tillgängliga källor dags för den första cykeltävlingen i Västerbotten och sträckan var 5000 m. Den arrangerades av IFK Umeå som hade cykel med på programmet redan vid bildandet 1901. Andra försöket gjordes 1905 då distansen utökats till 13 mil, Umeå – Nordmaling fram och åter. Segrade gjorde IFK Umeås A Degerman på 6 tim 21 min 115 sek i synnerligen dåligt väglag. År 1917 var det premiär för DM på cykel men det var först i slutet av 1920-talet det blev ordentlig fart på cykelsporten i länet genom legendariske skidåkaren Arthur Häggblad (fyra gånger vinnare av Vasaloppet). Han tävlade för Tegs SK och dominerade stort på cykelsadeln med bl a tolv DM-medaljer på 10 km och 100 km åren 1930-1935. Vid denna tid tog Tegs SK och Gimnäs Cykelklubb över den snabbt växande cykelsporten i länet.

Cykelsektion i LIF 1946

I maj 1946 bildades det en cykelsektion i Lycksele IF med Einar Wickman, Sigurd Johnson och Arne Königson som engagerade ledare. Storhetstiden för cykelsporten i LIF inträffade under de följande åren fram till 1950-talets början. Redan 1947 kunde förnämliga resultat noteras. Vid en tävling i Gamla Karleby i Finland blev det dubbelseger för LIF genom juniorerna Harry Svedin och Roland Ström, i läns-

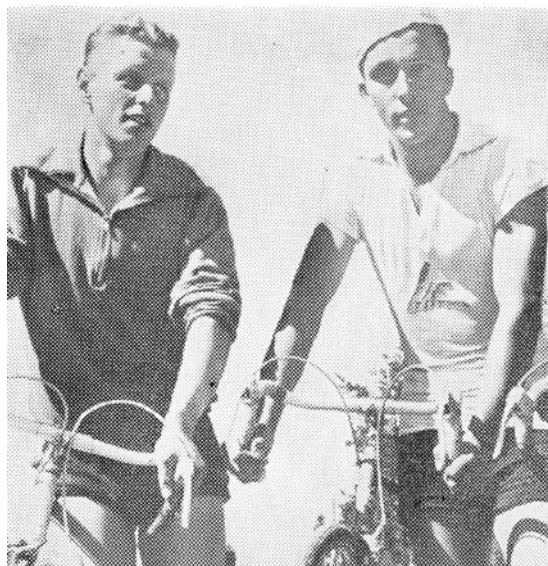
Harry Svedin, Lycksele IF segrade på 50 km vid Norrländska Juniormästerskapen 1947

matchen mot Norrbotten två andraplacingar, i junior-DM vann Harry 50 km och LIF lagtävlingen på sträckan. Vidare segrade Harry i Kiruna TT liksom i Broarna Runt i Umeå. Vid Norrländska Juniormästerskapen på 50 km i juli gjorde Harry Svedin en fantomkörning och lurade storfavoriterna på segern.

Framgångarna fortsatte 1948 med framskjutna placeringar i många cykellopp. Roland Ström vann Gimoloppet och Härnösandrundan med Harry på andra plats. Roland Ström kunde göra sina egna lopp och var en typisk tempoåkare som höll samma mördande takt under hela tävlingarna och nådde fina placeringar i de flesta lopp där han deltog.

Grann prestation av Harry Svedin

Vid Söråkersstafetten 1948 i Sundsvall svarade Lycksele IF:s cyklister för en grann prestation. LIF-trion Ström, Svedin och Åke Fjällström segrade i kamp med 11 konkurrentlag. Roland Ström vann första sträckan, Åke Fjällström på andra sträckan åkte fel en mil före mål men växlade ändå som sjätte lag. På slutsträckan åkte Harry Svedin storartat och vann spurten och hela tävlingen med en sekund till godo. Den nya cykelklubben Lycksele IF fick detta år förtroendet att ta hand om Norrländska Mästerskapen. Juniortävlingen blev en stor framgång för hemmaföreningen med Roland Ström som segrade 30 sekunder före Harry Svedin. Vid Junior-SM blev Harry 14:e och Roland Ström 20:e man. En verklig sensation ställde LIF:s Sven-Ivar Lindholm till med vid Skellefteås Grand Prix 1949 genom seger i huvudklassen bl a före sådana cykellegendarer som Blixt-Einar Erikson och Bernt Holmström. Vid DM samma år kom Harry Svedin femma i seniorklassen och Sven-Ivar Lindholm hade samma placering i juniorklassen. Under

Fr v Harry Svedin och Roland Ström, Lycksele IF:s framgångsrika cyklister i slutet av 1940-talet

1949 flyttade Roland Ström till Stockholm och slutade tävla för LIF, självfallet en stor förlust för Lyckseles och länets cykelsport. Även under åren 1950-52 hade LIF:s cyklister vissa framgångar. Harry Svedin blev DM-fyra och Sven-Ivar Lindholm DM-fem. Sixten Karlsson nådde flera fina placeringar i junior-tävlingar och segrade vid Junior-DM. Det skulle sedan följa 14 magra år för Lyckseles cykelsport.

Började hända saker 1966

I mitten av 1960-talet började det hända saker och 1966 blev det tre DM-titlar till LIF genom Leif Broberg i seniorklassen, Åke Svedin i juniorklassen och Lars Svedin i pojkklassen. Bröderna Åke och Lars är för övrigt söner till gamle storcyklisten Harry Svedin. I årsberättelsen framgick att cykelverksamheten hade en fin topp men inte den bästa bredden. Frågan ställdes om Lyckseles cykelsport på väg upp ur den djupa våg dalen den befunnit sig i under många år?

Under de närmaste åren finns det inget nämnt om cykelaktiviteter i LIF:s årsberättelser men 1970 framgår *"att cykelsporten har rullat igång rätt ordentligt i sommar och med bra resultat som följd trots att pedaltramparna inte var med i så många tävlingar. Det är framför allt juniorerna som skött sig med den äran närmare bestämt trion Christer Wiberg, Benny Persson och Sverker Sjöberg."* Alla tre var i topp i tävlingen "Broarna Runt i Umeå". Vid Junior-DM segrade Christer Wiberg med Benny Persson på andra plats. De följande åren fortsatte framgångarna för Benny Persson med seger i Junior-DM både 1971 och 1972. Det senare året hade LIF:s cykelverksamhet ingen bredd men en bra topp. Förutom Benny Persson och ett par andra unga lovande grabbar var även 14-åriga Elisabeth Gåfvells mycket lovande. Vid riksmästerskapen på cykel för ungdomar var hon bland de tio främsta.

Full rulle igen 1978

Efter att cykelsporten legat nere ett antal år blev det "full rulle" igen 1978 och under de kommande åtta åren var cykelsektionen igång och hade till en början en bra verksamhet. 1979 hade föreningen ett par framgångsrika arrangemang. Det gällde först "Lyckantrampen" och sedan "Tannbergsrycket" som fick rosor av såväl förbundsrepresentanter som av aktiva från gästande föreningar. LIF:s cyklister deltog under sommaren 1979 i flera tävlingar både inom och utom länet bl a DM, Norrländska Mästerskapen, Blåvägenloppet och Storsjön Runt. Framgångsrikast var Herbert Gustafsson som kom på en tredjeplats vid Norrländska Mästerskapens veteranklass över 30 km och i DM blev han fyra. *"Inför den närmaste framtiden är det önskvärt satsning på ungdomssidan"*, betonade sektionsledningen detta år. Under 1980 trampade LIF:s cyklister på med sikte på framgångar. Sektionen svarade för arrangemanget "Lyckantrampen" som trots dåligt väder sportsligt sett blev ett bra arrangemang. Organiserad träning bedrevs två kvällar per vecka sedan början av maj och ett par

träningstävlingar genomfördes. LIF:s cyklister deltog med framgång vid många tävlingar inom länet. Sixten Johansson erövrade DM-tecknet på 30 km tempo för äldre veteraner. Lagseger vid DM blev det bland yngre veteraner genom Herbert Gustafsson, Erling Karlsson och Holger Persson. Herbert blev dessutom totalsegrare vid "Augusti Cup" i Umeå. Även flickorna visade framfötterna med Lena Olofson som det stora namnet med flera framskjutna placeringar.

Stort intresse men tunt i ungdomsklasserna

Under 1981 hade cykelsektionen ett flertal tränings-tävlingar med rätt stort intresse men tunt i ungdomsklasserna. Under säsongen deltog LIF:s cyklister i ett tiotal tävlingar runt om i Norrland bl a DM och Norrlandsmästerskapen. Resultatmässigt bäst var Erling Karlsson i H 50 med seger i DM och en tredjeplats vid Norrländska Mästerskapen. Cykelsektionen svarade under sommaren för två tävlingsarrangemang dels "Tannbergsrycket" och dels ett TT-lopp inom Furuviksområdet. Båda tävlingarna blev såväl sportsligt som arrangörmässigt fina tillställningar. LIF:s cykelsektion var under 1982 representerad vid 17 olika tävlingstillfällen med Norrländska Mästerskapen som den största tävlingen. Det var något större aktivitet än tidigare år men fortfarande tunt på ungdomssidan. I juli svarade sektionen för "Tannbergsrycket" och en TT-tävling. Båda tävlingarna lockade drygt 100 startande. Sektionen arrangerade även en cup-tävling tillsammans med Vilhelminas och Åseles cyklister.

Deltog i 30 tävlingar

Under 1983 deltog LIF:s cyklister i 30 tävlingar varav 26 på bortaplan och noterade sex segrar. Tomas Nyström vann B-klassens tempolopp i DM. Sektionen stod som värd för fyra arrangemang, Tannbergsrycket, Furuviks TT, DM Tempo och linjeloppet vid DM. Sektionen trampade under året i ekonomisk motvind. Det kom bl a innebära att de aktiva själva fick svara för alla kostnader med undantag av startavgifter vid hemmatävlingar. Under 1984 hade cykelsektionen ännu större problem. Det var tänkt att LIF skulle arrangera DM i Tempo och ett linjelopp men arrangemangen måste ställas in på grund av för få deltagare. På det tävlingsmässiga planet hade det mest handlat om far och son Henriksson, Rolf och Mårten. De hade hållit ställningarna och det på ett utmärkt sätt men hade aviserat att de kommande säsong skulle tävla för Spölands IF. Förutom ett litet antal aktiva cyklister och ekonomiska problem var det svårt för sektionen att hitta ledare som var villiga att ta på sig uppdrag inom sektionen framför allt poster inom sektionsstyrelsen. Inom sektionen menade man också att Lyckseles placering geografiskt gjorde sporten svår att bedriva med en kort och ofta kylig säsong.

Efter 1984 verkar det av årsberättelserna att döma inte ha förkommit någon cykelverksamhet inom Lycksele IF även om cykelsektionen fanns kvar ända till 1990-talets början,

Fotboll

av Ivar Söderlind

De första organiserade fotbollsmatcherna i Västerbotten kom igång i början av 1900-talet. IFK Umeå hade fotboll på programmet redan 1901 och vid föreningsens årliga resor till Sundsvall med början 1904 avslutades alltid tävlingarna med en fotbollsmatch sedan idrottsmännen först klarat av den allmänna idrotten (dvs. friidrotten). Under de kommande åren hade även I 20 IF, Sandvik IK, Umeå Läroverks IF och Skellefteå GOIF fotbollsmatcher på programmet. DM i fotboll arrangerades första gången 1910 med Umeå Läroverks IF som segrare och de kommande åren erövrades DM-tecknen av I 20 IF och Norrbyskärs GIK.

Redan när Lycksele IF sökte inträde i Riksidrottsförbundet 1914 fanns fotboll med på programmet tillsammans med skidor och allmän idrott (friidrott). De första åren förekom inte någon mer organiserad tävlingsverksamhet. Matchutbyte med andra föreningar förekom knappast alls före 1920-talet.

Rationell fotbollsträning på 1930-talet

År 1917 hade Lycksele IF fått fram både ett A-lag och B-lag i fotboll men utvecklingen gick långsamt fram. Den 22 juli 1922 debuterade LIF i DM och vann överraskande mot Skellefteå IF med 5-4 men sedan var det stopp. I början på 1930-talet började man med mer rationellt organiserad fotbollsträning under ledning av Sven Edlund och med impulser från brödratrion Gerdén som kom inflyttande från Leksand. Färghandlare Bengt Gerdén blev ordförande i Lycksele IF 1934 och kom med i Västerbottens Fotbollsförbunds styrelse 1938 där han tog till vara inlandets intressen fram till 1944. Det kom fram flera bra spelare under 1930-talet, bland annat Henry Wollberg, föreningens förste länslagspelare. 1934 vann LIF Inlandsserien och fick flytta upp i södra Västerbottensserien där striden om bästa Lappmarkslag stod mellan Åsele IK, Lycksele IF och något år också Lycksele SK. "Det stod snart klart för var och en att Lycksele är för litet för tvenne fotbollslag" kan man läsa i en historik om Lycksele stad från 1946. När det dessutom förekom en del "värvningshistorier" beslutade Lycksele SK "efter energisk enighet spelarna emellan" att lägga ned fotbollen 1941 och gå över till Lycksele IF.

Semifinal i DM 1934

I DM 1934 gick Lycksele IF till semifinal efter att bl a ha slagit IFK Umeå. 1940 vann LIF inlandsserien och kvalificerade sig till division III, där laget första säsongen blev tvåa och de kommande åren tvåa och trea. Den som enligt Rune Ångström egentligen lärde de unga Lyckselespelarna att spela fotboll under 1940-talet var Karl-Erik "Knallen" Larsson som tidigare spelat för Hammarby. Han lärde ut taktik och de övriga spelarna tog efter hans agerande på plan. Han kallades för "Knallen" för att han sköt så hårt. År 1948 fick LIF stryk av IFK Holmsund i DM-fina-

len med knappa 1-0, efter ha slagit storlagen Sandviks IK och Skellefteå AIK i tidigare matcher. Första seriesegern i division III kom 1949 och nu inleddes storhetstiden för laget med den ovanliga matchdräkten: blåvita tröjor med ränderna på tvären. Trots seriesegern fick LIF stanna kvar i division III eftersom det var den högsta serien ett lag i norra Sverige hade möjlighet att nå.

Karl-Erik "Knallen" Larsson, spelaren till vänster på bilden, lärde LIF:s spelare taktik och agerande på plan. På bilden bär han och Rune Ångström skyttekungen Ingemar Karlsson i guldstol efter en segermatch i början av 1950-talet.

Stormatch 1949

1949 var också året då Lycksele IF:s energiske lagledare S O Hörning tog chansen att bjuda in det jugoslaviska mästarlaget Partizan som turnerade i Sverige under sommaren. Många av spelarna var med i Jugoslaviens silverlag i OS i London 1948. Det blev folkvandring till matchen, som samlade 6000 personer runt Tannens grusplan utan läktare, trots att det regnade för fullt till en kvart före matchen. Staden fördubblade i stort sett sitt invånarantal. Lyckseles lag (Norrlandskombination) överraskade med att bjuda hårt motstånd. Laget hade förstärkts med bl a Göte Almqvist från Skellefteå AIK (senare landslagsman i ishockey) och blivande landslagsmannen i fotboll Einar Karlsson från Rönnskär. Inte förrän

strax före matchslut kunde Partizan slå in segermålet och vinna med 2-1. Tidigare under turnén hade man lätt besegrat allsvenska AIK med 3-0 och Häl-singborgs IF med 4-1. Matchen uppmärksammades i rikspressen där de jugoslaviska spelarna förklarade att de mött det hårdaste motståndet i Lycksele där man hade mycket bra fotbollsspelare.

Matchannonser i Västerbottens-Kuriren inför matchen mot jugoslaviska mästarelaget Partizan den 24 juli 1949

Norrlandmästare 1952

År 1952 blev LIF både seriesegrare i division III (före Sandviks IK) och Norrlandsmästare efter att ha besegrat IF Älgarna från Härnösand i Norrlandsfinalen med 3-0. Lyckseles Norrlandsmästare var följande från målvakt till vänsterytter: Olle "Stins-Olle" Sandberg, Signar Karlsson, Kuno Åström, Hans "Lalla" Landström, Ingvald Norman, Bertil Strand, Karl-Erik "Knallen" Larsson, Knut "Knutte" Konradsson, Ingemar Karlsson, Sven-Ola "S O" Sandberg och Rune Ångström. Lagledare var S O Hörbling och tränare centerhalven Ingvald Norman. Nio av de spelare som blev Norrlandsmästare ingick också i det lag som fyra år senare kvalade till allsvenskan.

Lycksele IF:s halvbackar under första halvan av 1950-talet, fr v Bertil Strand, Ingvald Norman och Hans "Lalla" Landström.

Division II Norrland från 1953

En milstolpe för norrländsk fotboll var seriespelet 1953-1954 (höst-vår) i nybildade division II Norrland där Lycksele IF var ett av tio lag. Det s.k. Norrlandsfönstret slogs nu upp och seriesegraren gick direkt upp i allsvenskan tillsammans med seriesegrarna i division II Götaland och division II Svealand. Lycksele IF hade ett mycket starkt och samspelt lag som ansågs ha stora chanser att vinna serien och direkt gå upp i allsvenskan. Inte mindre än sju av elva spelare i Västerbottens läns lag spelade för Lappmarkslaget detta år. Den första säsongen i division II Norrland blev det en tredjeplats och andra säsongen (1954-1955) en andraplats efter Sandvikens IF, som dock tappade tre av fyra möjliga poäng mot LIF. Sandvikens IF med Arne Hodin, Stig "Tjofsen" Olsson, Ingemar Clarin och många andra toppspelare hade vid denna tid ett mycket starkt lag som i kommande allsvenska (1955-1956) blev imponerande fyra.

Lycksele IF hösten 1953. Laget spelade i nybildade division II Norrland 1953-1954 och slutade trea i serien. Bakre raden fr v Rolf Johansson, "Lalla" Landström, Ingvald Norman, S O Sandberg, Rune Ångström och Ingemar Karlsson. Främre raden fr v "Knutte" Konradsson, Signar Karlsson, "Stins-Olle" Sandberg, Kuno Åström och Bertil Strand.

Nordahlsmatch med Lycksele IF i huvudrollen

Innan vi går vidare en liten utveckling om när Lycksele IF sommaren 1953 mötte Hörnefors IF med idel Nordahlare i laget. Vid denna tid ansågs "tvärränderna" (tillsammans med Sandvikens IF) vara det bästa laget i Norrland och värdiga motståndare till de berömda bröderna. Nordahlsmatcherna under åren 1946-1967, oftast med såväl Gunnar, Knut, Bertil, Gösta och Göran i laget, blev ett fotbollsbegrepp som myntades vid hörneforsbrödernas återbesök i hembygden och spelade matcher i Umeå och Hörnefors. Matcherna kom att betyda både publikrekord och skönt klirr i kassan för moderföreningen Hörnefors IF. De två första matcherna spelades på Gammliaavallen i Umeå 1946 och olympiaåret 1948 (året då Gunnar, Knut och Bertil ingick i Sveriges lag som blev olympiska mästare). Den första matchen i Hörnefors spelades den 12 juli 1953 inför 5000 åskådare (publikrekord) på den gamla fotbollsplanen vid

Hörneån. Hörnefors IF utan Knut men med Bertil och Gunnar Nordahl i laget mötte Lycksele IF. När kvarten återstod av matchen ledde HIF med 3 – 1, men tvärränderna från lappmarksmetropolen vände på steken och vann med 5 – 3. Rättvist ansåg Gunnar, som gjorde två av HIF-målen och tyckte att LIF-arna spelade en alldeles utmärkt fotboll.

Det slogs ett otroligt publikrekord vid den första Nordahlsmatchen i Hörnefors mot Lycksele IF (Norrlands bästa lag) den 12 juli 1953 med 5000 åskådare runt den gamla arenan vid Hörneån.

En andra Nordahlsmatch 1982

Lycksele IF spelade många år senare en andra Nordahlsmatch – på Forsmyran i Lycksele. Denna historiska händelse ägde rum den 24 juli 1982 då Nordahlarna kom på besök till Lappmarksstaden och spelade mot delar av Lycksele IF:s stolta kvallag från 1956. På plats fanns alla de berömda bröderna: Gunnar, Bertil, Knut, Gösta och Göran. Den som i första hand fixade matchen var de berömda brödernas kusin Lars-Erik Nordahl, bosatt i Lycksele. I Nordahlslaget deltog Ulf och Jan Nordahl från LIF. Tyvärr svek publiken men de som var på plats bjöds på en trivsamt underhållning med seger för gästerna med hela 7-0 efter endast 1-0 i halvtid. Framför allt minns man när tunge centern Gunnar Nordahl kalaspassade till sonen Thomas, som elegant kunde göra matchens första mål. Främste målskytt denna historiska kväll med två mål var Per-Gösta (son till Gösta) och ett mål var slogs in av Stefan, Ulf, Peter, Thomas och Nils Nordahl.

Nordahlarnas lag vid matchen mot Lycksele IF i juli 1982. På främre raden ser vi de berömda bröderna Gösta, Knut, Gunnar, Bertil och Göran Nordahl.

Dubbla distriktsmästare 1955

Efter denna utvikning tillbaka till 1950-talet. År 1955 blev LIF för första och hittills enda gången distriktsmästare och av bara farten blev det även DM-guld för juniorlaget. De flesta spelarna i det sistnämnda laget är välkända för oss ”gamla” Lyckselebor: Mats Renman, Mauritz Lindberg, Dan Hedström, Rolf Andersson, Nils-Göran Renman, Gunnar Johansson, Anders Carlsson, Kjell-Ola Andersson, Agne Hedström, Sture Johansson och Lennart Wikner. Ytterligare en gång har Lycksele IF:s duktiga juniorer vunnit DM-guld, nämligen 1970.

Serieseger 1956

1956 var året då det skrevs fotbollshistoria i Lycksele. Vid en dramatisk seriefinal den 24 maj mot Bodens BK på Tannens riksbekanta grusplan inför ca 6000 fotbollsfantaster (publikrekord) blev det seger med 2-1. Men det började inte alls bra för LIF. I halvtid ledde Boden med 1-0 efter självmål av hemmalaget. Skyttekungen Ingemar Karlsson blev stor matchhjälte genom att 21 minuter in på andra halvlek kvittera och sedan nicka in segermålet i 85:e minuten! LIF vann serien på samma poäng men med bättre målskillnad än Fagerviks GF och då hjälpte det inte att laget besegrade Sundsvall med klara 4-0 i sin avslutningsmatch. När domaren blåst av matchen på Tannen var grusarenan efter några sekunder invaderad av tusentals supportere (jag var en av dem) som ville hylla sina hjältar och spelarna bars i guldstol från

Annonser inför det allsvenska kvalet mot GAIS den 4 juni 1956.

planen till omklädningsrummet. Som första norrlandslag hade LIF klarat en kvalplats och dörren till allsvenskan stod på glänt.

Allsvenskt kval 1956

Detta år hade Fotbollsförbundet bestämt att det skulle vara kval för att kvalificera sig till allsvenskan och det krävdes nu seger mot GAIS, segrare i division II Västra Götaland. Inför 29000 åskådare på Ullevi i Göteborg söndagen den 27 maj stoppade inte Lycksele spelarna för trycket och det blev storförlust med 8-0. "Makrillarna" med landslagsspelaren Karl-Alfred Jakobsson och snabbe yttern Hasse Ohlsson i spetsen spelade fullständigt ut "tvärränderna" Det bör dock påpekas att på grund av den sena våren fick LIF spela fem matcher på 11 dagar i seriens slutskede och hade tre dagar innan matchen i Göteborg (dit man hade en lång tågresan) spelat seriefinalen mot Bodens BK. Returmatchen nästa söndag på Tannens nya fina gräsplan blev en verklig folkfest med nära 9000 åskådare på plats – en fördubbling av Lycksele stads invånarantal och nytt publikrekord för fotboll i Västerbotten. Själv gjorde jag som elvaåring en bra förtjänst på att sälja tomma läskedrycksflaskor som publiken slängt ifrån sig i tusental. Jämfört med en vecka tidigare var det ett helt nytt Lycksele som kom ut på planen och vi smågrabbar och övrig Lyckselepublik ansåg att vårt lag var det bästa trots förlusten med 0-2. Detsamma ansåg även de flesta fotbollsexperterna i media. Efter att GAIS tagit ledningen med 1-0 i tredje minuten genom Hasse Olsson hade Lycksele flera utmärkta chanser till mål. Bl a hade vänsteryttern och straffsparksspecialisten Rune Ångström en nick i stolpen och Ingemar Karlsson ett rungande skott i överliggaren. 2-0 kom sju minuter före slutsignalen, än en gång genom snabbe Hasse Olsson. Allra bäst i LIF:s lag var "trollgubben" "Lalla" Landström, "eleganten" S O Sandberg och "rivige" unge backen Rolf Lindberg.

Övre raden fr v: Hans Landström, Berndt Edvinger, Ingvald Norman, Ingemar Karlsson, S O Sandberg, Rune Ångström och lagledaren S O Hörling. Framre raden fr v Rolf Lindberg, Signar Karlsson, Olle Sandberg, Kuno Åström, Bertil Strand och Per-Erik Ohlsson

Vinjetten till "Stins-Olle" Sandbergs krönika i Nordsvenska Dagbladet och Västerbottens-Kuriren

"Från mitt mål sett"

"Stins-Olle" Sandberg var journalist till professionen och skrev regelbundet sin krönika "Från mitt mål sett" efter Lycksele IF:s matcher, i Nordsvenska Dagbladet under 1950-talet och i Västerbottens-Kuriren i början 1960-talet. Här är ett utdrag ur Stins-Olles krönika måndagen den 9 maj 1960, dagen efter seriepremiären mot Marma IF på bortaplan: *"En seriepremiär brukar alltid präglas av en extra knippe nervositet och för Lycksele IF:s del var nog portionen extra stor inför söndagens möte med Marma. Det var nämligen så många frågor som premiären skulle ge svar på för Lyckseles del. Framför allt gällde det: skulle 'nya' Lycksele bli en sparv i div. II-dansen? Ännu är det naturligtvis för tidigt att yttra sig om den saken. Även om Marma inte håller samma klass som tidigare så finns det anledning till en viss optimism efter det spel som LIF visade upp på Marmavallen. Framför allt var det konditionen och snabbheten som fällde utslaget. Lyckseles 'ekorrpigga småttingar' i anfallet ställde till med en hel del trassel för Marmaförsvaret. Tränaren Ingvald Norman sa innan han släppte ut de tvärrandiga ur omklädningsrummet före matchen: 'Grabbar kom ihåg att två poäng nu är lika viktiga som två poäng i höst.' Och det är naturligtvis alldeles riktigt. De två poängen nu i söndags gav råg i ryggen och nu gäller parollen 'buss på Boden' i nästa match."* Det bör tilläggas att LIF vann matchen mot Marma med 2-0 efter mål av Agne Hedström och Leif Nilsson och att tvärränderna efter seriens slut i oktober kommit på femte plats.

God hjälp av "sponsorn" Hilding Ohlsson

Under 1950-talet hade Lycksele IF:s fotbollslag god ekonomisk hjälp av "sponsorn" Hilding Ohlsson och Ohlssons Bilaffär (senare Bilbolaget) som möjliggjorde att landslagsspelare och många andra goda spelare kunde värvas till och behållas i LIF. Ett tag var 9-10 aktiva A-lagsspelare anställda i firman. Ohlssons Bilaffär stöttade även med kontanta medel till resor, måltider, träningsläger, gratis hyrbilar etc. Utan denna ekonomiska hjälp hade

aldrig Lyckseles fotboll haft sådana framgångar. I sina memoarer betonar Hilding Olsson att för att nå framgång krävs även duktiga och intresserade ledare och funktionärer som alla jobbar frivilligt med stort intresse utan betalning, allt på ledig tid. Hilding skriver att andra framgångsrika klubbar ofta tog hjälp av industrier på orten men att det i Lycksele inte fanns någon industri att tillgå och att kommunen på 1950-talet inte hade någon möjlighet att hjälpa till med ekonomin. Jag citerar ur Hildings memoarer: *"Däremot fanns ett bilföretag Ohlssons Bilaffär, som under flertalet år varit fotbollssektionen behjälplig på allehanda sätt. Företaget anställde bl a ett 10-tal fotbollsspelare, förutom att ett flertal tjänstemän som var aktiva inom fotbollssektionen. Eldsjälen och den sammahållande länken mellan företaget och företagschefen Hilding Olsson var disp. Paul Nordström som organiserade resor och inkvarteringar, ordnade värvningar, anskaffade jobb åt spelarna, även hos andra företag i samhället osv."* Hilding skriver avslutningsvis. *"När bilföretaget upphörde med sina hjälpaktioner och bidrag, tröttnade också ledarna.... Eftersom ekonomin blev sämre förlorade också laget sina spelare mer eller mindre och intresset för fotbollen i Lycksele försvann nästan helt."*

Erik Stenvall, framför oljemålningen föreställande hans farfar Hilding Ohlsson. Den är en födelsedagspresent från de anställda på Ohlssons Bilaffär till chefen på hans 50-årsdag 1956

Samtal med Erik Stenvall, Hilding Ohlssons sonson

En utveckling är här på sin plats. I oktober 2014 hade artikelförfattaren ett givande samtal med Hilding Ohlssons sonson Erik Stenvall (född 1972), förvaltare för Ohlssons Fastigheter i Lycksele. Samtalet ägde rum på Eriks kontor i Lycksele framför konstnären C M Lindqvists stiliga oljemålning av Hilding. En artikel om konstnären finns för övrigt i boken *"Umeå 1314-2014"* som gavs ut under kulturhuvudstadsåret i Umeå. Erik berättade under vårt samtal om hur fascinerad han var och är av sin farfar, att han är uppväxt i Floda utanför Göteborg och numera bor i Stockholm. Som förvaltare för Ohlssons Fastigheter vistas

han en hel del i Lycksele. Pappan Nils-Bertil Stenvall (född 1936) är Hildings äldste son och tog realexamen i Lycksele innan han flyttade till södra Sverige och utbildade sig till civilingenjör och civilekonom. Under en period i yngre år tränade och tävlade Erik i idrott, framför allt friidrottens mångkamp. I kula har han en tredjeplats i Ungdoms-SM. Erik har alltid sett idrott som en av många intressanta fritidsaktiviteter och upplever att hans farfar hade ett ännu större idrottsintresse än vad han själv har. Som företagare har han under senare år ibland haft ett visst ekonomiskt samarbete med idrottsföreningar, framför allt inom damidrotten, men inte alls på den nivå som Hilding Ohlsson hade i Lycksele IF.

Den stora ålderskillnaden gjorde att Erik lärde känna sin farfar sent i hans liv (Hilding dog 1996 vid 90 års ålder). De träffades ibland under skolloven. I timtal kunde Erik sitta och lyssna och ville ständigt att farfar skulle berätta mer ur sitt långa och händelserika liv. Erik menar att han upptäckte honom mer och mer och tycker det är tråkigt att de inte träffades oftare. Någon gång nämnde Hilding sitt engagemang i Lycksele IF:s fotboll. Erik är övertygad om att det fanns ett genuint fotbollsintresse hos Hilding och att han självklart ville att det skulle gå bra både för Lycksele IF:s fotbollslag och Ohlssons Bilaffär. Att framgångsrika och kända fotbollsspelare flyttade till Lycksele och fick anställning som försäljare, mekaniker etc hos Ohlssons Bilaffär borde ha varit bra både för företagets resultat och för Lycksele IF:s framgångar på fotbollsplanen. Erik har hört att de anställda trivdes bra och har under senare tid funderat på i vilken utsträckning den sammanhållning, laganda och det lagtänkande som säkert fanns i det framgångsrika fotbollslaget Lycksele IF påverkade arbetsklimatet hos Ohlssons Bilaffär och vice versa? Jag önskar att jag ställt den frågan till min farfar, avslutade Erik Stenvall vårt intressanta samtal.

Serietvåa 1962 och nedflyttning 1966

De stora slagen i Lycksele under 1950- och början av 1960-talet var matcherna mot IFK Holmsund och Skellefteå AIK, ofta med en publik på 3000-5000 personer på klassiska Tannen med sin fina gräsarena. Det blev fortsatt spel för LIF i division II Norrland till och med 1966. Åren 1957-1961 höll sig LIF i seriens mitskikt (placeringarna 5-7). Den bästa insatsen under 1960-talet gjorde LIF 1962 då laget med blivande landslagsmannen Sven Lindman, teknikern Åke Grybb (kom från Djurgården 1958) och S O Sandberg i spetsen var ytterst nära att vinna serien och kvalificera sig för allsvenskt kval. Efter serieledning ända fram till slutomgångarna blev man till slut tvåa, en poäng efter IFK Holmsund. Säsongerna 1963 och 1964 slutade sedan LIF på femte plats och 1965 på en hedrande fjärdeplats. Under och efter säsongen 1965 förlorade LIF flera av sina nyckelsspelare. Bland annat gick Sven Lindman till allsvenska Djurgården, Åke Grybb till Gefle IF och S O Sandberg till Sandåkerns SK.

Lycksele IF:s lag 1964 lag som slutade på femte plats i division II Norrland. Bakre raden fr v Rolf Lindberg, Leif Nilsson, S O Sandberg, N G Björklund, Sven Lindman och Bo Widén. Främre raden fr v Alf Holmgren, Roland Åström, Mats Renman, Agne Hedström och Åke Grybb.

Nedflyttning 1966

Efter den trettonde säsongen i division II Norrland och 243 seriematcher på raken, blev det efter säsongen 1966 nedflyttning till division III efter förlust mot Domsjö med 1-3 i den sista och avgörande seriematchen i oktober 1966.

Efter två säsonger i division III med en sjundeplats 1967 och andraplats 1968 var LIF med en rad unga lovande spelare tillbaka i tvåan igen 1969 efter att först ha vunnit trean med bred marginal. I det avgörande kvalspelet till division II lyckades LIF efter verkliga kämpainsatser vinna över Luleå SK på Tannen med 1-0 och i den avgörande matchen besegra IFK Östersund med 2-1 på bortplan. 1970 slutade Lyckseles tvärränder åtta i division II och 1971 blev

Lycksele IF:s tvärränder slutade på åttonde plats i serien 1970. Stående: Ingvald Norman, Per Brodin, Leif Nilsson, Göran Westergren, Jan Tibblin, Bernt Nilsson och Mats Forsgren. Knästående: Gunno Johansson, Pontus Norberg, Roland Selin, Claes-Göran Söderlund, Kaj Munther och Erik Persson.

det nedflyttning till division III Mellersta Norrland efter att laget blivit trea från slutet. I och med säsongen 1970 slutade epoken Ingvald Norman. Han hade då först varit framgångsrik spelare och sedan slutet av 1950-talet en centralgestalt inom Lyckseles fotboll som tränare och ledare. Efter spel i division III 1972 och 1973 ramlade Lycksele IF jubileumsåret 1974 ner i division IV, en serie som laget inte tillhört sedan 1940-talet. Men året därpå var man tillbaka i division III med Anders Carlsson som spelande tränare. Han hade tillgång till ett utvecklingsbart lag med många ungdomar i spelartruppen.

Damfotboll i Lycksele IF

I början av 1970-talet etablerades damfotbollen i Västerbotten och Lycksele IF fanns med i seriesammanhang redan 1971. Andra säsongen vann damlaget med Bror-Axel Yngvesson som tränare och lagledare på ett övertygande sätt inlandsserien före Betsele IF och Vilhelmina IK. Det blev seger för LIF:s unga lag i samtliga matcher med den utmärkta målskillnaden 25-1. Av LIF:s 25 seriemål svarade Eva-Maria Karlsson för 16! Även i DM övertygade laget och spelade sig fram till final mot Sandåkerns SK där det blev förlust med 1-3. Umelaget var detta år i Sverigetopp och spelade t SM-final mot Öxabäck där man förlorade knappt med 0-2.

Lycksele IF:s damfotbollslag 1972. Stående fr v Berit Abrahamsson, Gun-Britt Renman, Dora Kohl, Anna-Greta Nordin, Eva-Maria Karlsson, Stina Brännlund, Lena Karlsson (Ejebro idag), Lisa Johansson och lagledaren Bror-Axel Yngvesson. Knästående fr v Agneta Brander, Kerstin Pettersson, Lena Frohm, Britt-Marie Åström och Anita Karlsson.

Under 1974 spelade LIF:s damlag i länets nybildade elitserie med motståndare som Sandåkerns SK, Norsjö IF och Gimonäs CK. Lycksele hade två lag efter sig i serietabellen och fick därmed chansen att spela i elitserien även under 1975. Lyckseles bästa spelare var Eva-Maria Karlsson som till och med lär ha varit aktuell för det svenska damlandslaget. En stor framgång detta år var att Lycksele IF:s tjejlag vann Junior-DM.

Lycksele IF:s tjejlag som vann Junior-DM 1974. Stående fr v lagledaren Bror-Axel Yngvesson, Gun-Britt Renman, Mari Åman, Carina Mannberg, Eva-Maria Karlsson, Anna From, Catrin Johansson, Lisbeth Edlund. Nedre raden fr v Ylva Nyström, Berit Abrahamsson, Birgit Johansson, Kajsa From, Lena From och Stina Brännlund.

Serieseger och kval till division II 1976

Åter till herrfotbollen och det framgångsrika året 1976 då det blev serieseger och kvalspel för Lycksele IF till nya division II norra (två division-II serier i Sverige, norra och södra). I sista serieomgången på Tannen bjöds på en ren seriefinal mot IFK Härnösand, som inför matchen ledde serien med 1 poäng. Inför 1700 personer (seriens högsta publiksiffra under säsongen) gjorde juniorlandslagsmannen Peter Nilsson 1-0, bortalaget kvitterade till 1-1 och publiken led alla kval innan skyttekungen Torgny Gustavsson smällde in segermålet 2-1, två minuter före full tid. Lycksele IF var därmed klart för division II- kval – ett efterlängtat ögonblick. Efter att en kylslagen kväll i mitten av oktober 1976 ha klarat 1-1 mot IFK Östersund i den

Lycksele IF:s kvallag i fotboll hösten 1976 som kvalificerade sig till division II kommande säsong. Stående fr v: Karl-Johan Karlsson (lagledare), Anders Carlsson (tränare), Gunno Johansson, Tord Israelsson, Erik Persson, Samuel Lundqvist, Peter Nilsson, Göran Danielsson, Dage Munther, Almer Ögren (supporter). Knästående fr v: Staffan Carlsson, Åke Stenberg, Peder Ångström, Dan Granström, Kaj Munter, Berndt Nilsson och Torgny Gustavsson. Dan-Allan Björklund saknas på bilden (knäskadad).

avgörande kvalmatchen som spelades på Sundsvalls IP, tog "tvärränderna" steget upp i division II som landets nordligaste division II-lag.

Här följer en presentation av spelarna i Lycksele IF:s kvallag från 1976 som sedan utgjorde stommen till laget i division II Norra 1977. (Källa: Årets Fotboll 1977):

Målvakter

Dan Granström, 18 år, studerande, talangfull spelare som anlitats i juniorlandslaget

Anders Johansson, 26 år, studerande, Ordinarie A-lagsmålvakt de senaste åren, men överlät platsen till Dan Granström efter de första vårmatcherna.

Backar

Åke Stenberg, 24 år, röntgenassistent. Sju mål. Säker straffläggare.

Gunno Johansson, 30 år, ingenjör.

Erik Persson, 29 år, kommunalanställd. En av de mest rutinerade, säker försvarsklippa. Ett mål.

Peder Ångström, 24 år, studerande, Son till 50-talsstjärnan Rune Ångström.

Samuel Lundkvist, 22 år, arbetare.

Mittfältare

Dage Munther, 22 år. Lagets kanske bäste spelare alla kategorier, 11 mål.

Berndt Nilsson, 28 år, bilmekaniker. Fem mål.

Tord Israelsson, fyllde 21 år ett par dagar efter det seriesegern var klar. Fem mål.

Forwards

Kay Munther, 32 år, traktorförare. Enorm grovjobb-bare med kapacitet utöver det vanliga, ger aldrig tappt. Nio mål. Även framgångsrik rallyförare.

Peter Nilsson, 18 år, studerande. Den mest kände utåt bland dagens LIF-are, permanent juniorlandslagsman de två senaste åren. Eftertraktat byte för värvare efter säsongens slut men tog tillbaka papperet i tid. 14 div III-mål i år.

Torgny Gustavsson, 20 år, handelsanställd, Peter Nilssons "radarkompis", vann skytteligan på 16 mål.

Göran Danielsson, 25 år, industriarbetare. Ett mål.

Övriga

Anders Karlsson (back), 36 år, ingenjör. Även tränare. *Staffan Karlsson*, 29 år, arbetare. (mittfältare).

Dan-Allan Björklund, 22 år, industriarbetare. Ett mål (mittfältare).

Olle Gelfgren, 20 år, studerande (mittfältare).

Lagledare

Karl-Johan Karlsson, 39 år, industriarbetare.

Spelande tränare

Anders Karlsson, 36 år, ingenjör.

Som framgår längre fram i detta avsnitt blev Peter Nilsson A-landslagsman redan som 20-åring 1979, sedan han lämnat Lycksele för spel i Östers IF.

Landets nordligaste lag i division II

Det var således vintriga förhållanden när LIF kvalspelade och bister vinter rådde också när landets nordligaste lag i division II skulle börja seriespelet 1977. Den 17 april, när LIF i seriepremiären skulle möta GIF Sundsvall, var Tannen nedbäddad av närmare metern djupt snötäcke. Andra hemmamatchen mot Brynäs den 7 maj fick också ställas in. LIF började därför med två bortamatcher. Premiären ägde rum på anrika Norrköpings Idrottspark mot IK Sleipner. "Grabbarna som kom från kylan" svarade för en utmärkt premiär och klarade 3-3 efter en 2-0-ledning i paus. Fortfarande 15 sekunder före matchslut ledde LIF med 3-2. Hemmapremiären blev först den 11 maj mot GIF Sundsvall, en match som spelades på Forsmyran. Det blev en rättvis hemmaseger med 2-0. Efter en bra våromgång med seger också mot IFK Eskilstuna (3-0) gick det sämre under höstomgången med flera uddamålsförluster och skador i truppen, som gjorde att man inte klarade nytt kontrakt. Tränaren Anders Carlsson och lagledaren Karl-Johan Karlssons manskap föll dock med flaggan i topp.

Fin laganda och rejäla framsteg

I LIF-bladet nummer 1 1977 framhålls en del glädjeämnen under division II-säsongen: *"Lycksele IF spelade en trivsamt fotboll under gästspelen i division II. Styrkan, som nu inte räckte till nytt kontrakt, har framför allt varit den fina sammanhållningen och lagandan, Såväl tränaren Anders Carlsson som lagledaren Karl-Johan Karlsson har starkt bidragit till att fallet varit så. Många av grabbarna har gjort rejäla framsteg under säsongen. Göran Danielsson, som omskolades till ytterback, var framförallt under våromgången det stora glädjeämnet. Samuel Lundqvist har vuxit ut till en riktigt stabil innerback. Mittfältsmotorn Dage Munther klarade av högt ställda förväntningar. Den verkligt stora överraskningen på mittfältet har dock varit Tord Israelsson, en jättetalang som imponerat under höstomgången. Begåvningen Peter Nilsson var mycket bra redan i fjol men har under denna säsong vuxit ut ytterligare och har nu allsvensk klass över sitt spel. Slitstarke veteranen Kaj Munther har varit ytterst värdefull och i många matcher har lille Torgny Gustafsson varit arenans färgklick."*

Besök av "änglar" från Göteborg

Den 15 juni 1982 spelade "änglarna" från IFK Göteborg vänskapsmatch mot Lycksele IF på Forsmyran inför cirka 2000 åskådare. De nyblivna UEFA-cupmästarna och Sveriges bästa fotbollslag bjöd på bländande spel med sitt bästa lag. Toppspelare som Stig Fredriksson, Glenn Hysén, Glenn Strömberg, bröderna Tord och Tommy Holmgren, Håkan Sandberg, Torbjörn Nilsson, Dan Corneliussen m fl fanns på plats. Det blev storstryk för Lycksele med 0-11 trots storspel av målvakten Thomas Karlsson. Lycksele var förstärkt med en av planens bästa spelare, förre LIF:aren Peter Nilsson, svensk mästare i Öster, landslagsman och vid denna tid proffs i Belgiska Brügge. Det var en förnämlig fotbollspropaganda

som publiken på lastpallsläktarna runt Forsmyran fick vara med om. Det var fotboll när den är som allra bäst!

Ärkeängeln Torbjörn Nilsson, IFK Göteborg flyger förbi LIF-försvaret på Forsmyran 1982.

Spel i division III och IV fram till 1981

Tillbaks till Lycksele IF:s seriespel. Efter sejouren i division II 1977 spelade LIF två säsonger i division III innan det blev nedflyttning till fyran. 1981 var man tillbaka i trean igen men det satt hårt åt. Avslutningsmatchen hösten 1980 blev helt avgörande. Efter seger med 7-0 på hemmaplan mot Umeå IK, efter att LIF haft lekstuga i andra halvlek, var saken klar. LIF vann serien på samma poäng men med bättre målskillnad än Gimonäs CK. Målskillnaden blev till slut 84 -23, ett nytt LIF-rekord i gjorda mål. Flera LIF-spelare fanns i skytteligans topp. Bengt-Ove Åström blev seriens skyttekung med 18 gjorda mål. Bland seriens bästa målspothare återfanns också LIF-grabbarna Tord Rönmark, Stig Brander och Dan-Allan Björklund.

Lycksele IF av årgång 1980 vann division IV och spelade kommande säsonger i division III. Stående fr v: Anders Carlsson, Christer Fredriksson, Berndt Nilsson, Stefan Fjällström, Staffan Carlsson, Stig Brander, Ulf Nordahl, Anders Johansson, Tomas Karlsson. Knästående fr v: Åke Stenberg, Bengt-Ove Åström, Peder Ångström, Peder Gottfridsson, Peter Nilsson och Dan-Allan Björklund.

Efter den avgörande sista matchen mot Umeå IK hösten 1980 och avancemang till trean är glädjen stor bland LIF-spelarna. Fr v: Anders Johansson, Peder Ångström, Christer Fredriksson, Åke Stenberg, Stig Brander, skyttekungen Bengt-Ove Åström i guldstol, Ulf Nordahl delvis skymd, Peder Gottfridsson, Nicklas Eriksson, Dan-Allan Björklund och Peter Nilsson.

Spel i omväxlande i division III, IV och V

Åren 1981-1987 spelade Lycksele IF i division III. Detta senare år ramlade man ned i division IV och 1992 blev det respass till division V. Säsongen 1993 var laget tillbaka i division IV igen och spelade sedan omväxlande i division IV och V innan det 2007 blev avancemang till division III mellersta Norrland där de bästa motståndarlagarna var Ope IF, IFK Östersund och Delsbo IF. Efter en 8:e placering 2007 blev det degradering till fyran 2008 efter att LIF inför säsongen tappat ett halvdussin rutinerade spelare och fått lov att sätta in många unga spelare.

Serie seger och spel i division III trots kvalförlust

Fram till 2014 blev det sedan fortsatt spel i division

LIF:s Johan Jonsson i aktion vid en seriematch 1988

IV Västerbotten Norra, oftast med placeringar högt upp i serietabellen (4:a 2010, trea 2012 och etta 2013). Seriesegern 2013 betydde kvalmatcher som slutade med två förluster och platsen i trean verkade vara borta. Men nu blev det ändå division III-fotboll för LIF 2014 då ett lag dragit sig ur division III mellersta. I oktober 2014 kan vi konstatera att Lycksele IF slutade på sista plats i serien och 2015 åter igen spelar i division IV.

*Lycksele IF:s lag 2014. Stående från vänster: Jonas Werner, Henrik Berggren, Benny Karlsson, Karim Königsson, Ludvig Lindgren, Andreas Olofsson, Henrik Frank, Kristoffer Lidberg, Daniel Bengtsson, Simon Birgersson, James Teway, Saidon Bangoura, Prince, Mattias Berglund, Sofia Eriksson
Främre raden från vänster: Benedict Kallon, Ibrahim Jusu, Sebastian Rådström, Manfred Werner, Kim Fjällström, Stefan Holmlund, Melvin Olsson, Zia Rezai, Ali Al-Khalisi*

Stor omsättning av spelare

Ett vanligt mönster under de senaste 25 åren är att omsättningen i LIF:s A-lag varit stor från säsong till säsong, att medelåldern i laget ofta varit strax över 20 år och att många spelare redan i junioråldern slussats in i A-laget. I fotbollssektionens årsberättelser framgår ofta också att ungdomsfotbollen i LIF är på en hög och bred nivå och fungerar som en god plantskola för representationslaget, som nästan helt består av egna produkter. Samtidigt är det naturligtvis problematiskt att A-laget ibland tappat 5-6 rutinerade spelare samtidigt och ersätta dem med mycket unga spelare. Det är säkert en viktig anledning till att det så länge varit svårt att uppfylla föreningens uttalade målsättning om att på nytt bli ett topplag i division IV, gå upp i division III mellersta Norrland och vara ett stabilt lag i trean.

Tvärränderna gick ur men kom tillbaka

Inför fotbollssäsongen 1989 "gick tvärränderna ur". Efter att ha haft tvärrändig matchtröja i mer än 40 år bytte Lycksele IF utseende på fotbollsdräkten. "Nationalsymbolen" tvärrändigt byttes ut mot något mera diffust i blåvit färg. I LIF-bladet kunde man läsa att det varit strid om ändringen och att många äldre supportere varit i det närmaste förgrymmade. Protesterna hjälpte och till fotbollssäsongen 1991 spelade LIF återigen i det "gamla" tvärrändiga matchstället

Forsmyrans IP

Forsmyrans Idrottsplats har ersatt Tannen som huvudarena för LIF:s fotboll. Här finns en sanduppvärmd 11-mannaplan och två 7-mannaplaner där ungdomarna tränar och spelar sina matcher.

Lappland Soccer Cup

Varje år anordnar Lycksele IF Lappland Soccer Cup. De senaste åren har 65 lag deltagit. Det innebär 1000 spelare som under tre dagar spelar ca 170 matcher. Nära hälften är flicklag. En stor del av lagen kommer från Norge. Ca 3000 personer besöker Lycksele helgen efter midsommar med anledning av att cupen arrangeras.

Lappland Soccer Cup i Lycksele 2014 med invasion av lag på Tannen

Samarbete med Skellefteå FF

Lycksele IF och Skellefteå FF har ett samarbetsavtal som bl a innebär att LIF kan erbjuda spelare och ledare en bättre fotbollsutbildning redan i unga år. Samarbetsavtalet bygger vidare på LIF:s breda ungdomsverksamhet och satsning på unga spelare. Meningen med samarbetsavtalet är bl a att LIF kommer att få ta del av Skellefteå FF:s kunskaper kring träning och matchning. Det kommer även att finnas möjligheter för LIF:s talanger att kunna testa spel på högre nivå och ta del av Skellefteå FF:s kunskaper om talangutveckling och organisation kring detta.

Fotbollssektionens verksamhet 2013

Det framgår i verksamhetsberättelsen för 2013 att fotbollssektionen har en styrelse på fem ledamöter med Jeanette Wikström som sekreterare och med ledamöterna Henrik Berggren, Gunder Ejebro, Olle Rådström och Håkan Sikström. Ordförandeskapet i sektionen roterar.

Under år 2013 har herrlaget spelat i division IV Västerbotten Norra. Lycksele IF har varit representerade i många barn- och ungdomsserier i Västerbotten. LIF:s äldsta ungdomslag spelade i P15 och tog där en 4:e plats. Övriga serier med medverkan från LIF: P14 södra, P14 västra, P13 södra, P12 södra, P10 södra och P9 södra. Under säsongen har P6 (pojkar födda 2007 och senare) startat upp sin träning. Många av lagen har även deltagit i cuper och varit framgångsrika. LIF 00-P13 vann Soccer Cup P14 och blev silvermedaljörer i Drakcupen i Sundsvall. Några ungdomsspelare har deltagit i länslagssammanhang. Ungdomsfotbollen i LIF har en mycket hög och bred nivå och fungerar som en god "plantskola" för representationslaget i division I, som nästan helt består av egna produkter.

Division IV Norra 2013 bestod mestadels av Skellefteålag. LIF:s lag med Benny Karlsson och Sofia Eriksson som tränare hade målsättningen att bli ett stabilt lag som skulle hålla sig bland de tre bästa. Laget bestod av många unga spelare, men även av en del äldre. Samarbetet med P15-laget fungerade mycket bra och de unga spelarna från P15 som deltog i A-lagets träningar växte med uppgiften. Laget höll sig hela säsongen i toppen och i näst sista omgången säkrade man seriesegern som betydde att man fick kvala till division III Mellersta. Kvalmatcherna slutade med två förluster och platsen i trean verkade vara borta. Men nu blev det ändå division III-fotboll för LIF 2014 då ett lag dragit sig ur division III mellersta. Ledare för laget under 2013 har Benny Karlsson, Jeanette Wikström och Henrik Berggren varit.

I maj månad 2013 genomfördes Flaskjakten, en fotbollsskola med de yngre barnen och en anfalls/tekniskola för de lite äldre. I juli arrangerades som vanligt Lappland Soccer Cup detta år med 52 deltagande lag och med Henrik Berggren som Cup-general. Föreningen arrangerade även som vanligt den populära Stadsserien där spelare från P15-laget var domare.

Forsmyran är en av länets trevligaste idrottssanläggningar som kräver mycket tid och pengar för att hålla i trim. Oskar Israelsson har under senare år varit planskötare och skötsel i övrigt har ungdomsledarna svarat för.

Fotbollens största inkomstkällor är Lappland Soccer Cup, flaskinsamlingen, utdelning av trycksaker, Fotbollsskolan och intäkter från sponsring. Den senare har Kenneth Berggren svarat för på ett bra sätt. Stipendiet ur Gunda och Ingvald Normans minnesfond gick under 2013 till Ali Al-Khalisi.

Toppspelare med landslagsmeriter genom åren

Avslutningsvis konstaterar vi att Lycksele IF under årens lopp har haft många toppspelare med landslagsmeriter. År 1952 spelade både "Stins-Olle" Sandberg och Sven- Ola Sandberg i ungdomslandslaget och detsamma gjorde målsportaren Per-Erik Ohlsson något år senare. Per-Erik, som började sin fotbollsbanan i Sandviks IK, värvades till Lycksele IF 1954 och spelade 1956-58 i allsvenska Djurgårdens IF innan han återkom till LIF. Reslige målvakten "Stins-Olle" ansågs vara Norrlands bäste målvakt och vi smågrabbar var mest imponerade av hans snabba benparader och långa, höga utsparkar som ibland gick direkt på motståndarmålet. I mitten av 1950-talet värvades flera landslagsspelare till Lycksele och spelade under kortare tid för LIF. Mittfältaren i landslaget Arne Larsson var en toppspelare i allsvenska Djurgården (42 allsvenska matcher 1950-54) innan han värvades till IFK Holmsund 1955. Han gjorde ett mycket kort gästspel i LIF innan han återvände till Holmsund. Sigge Parling, "järnkaminen" från Djurgården (39 landskamper) var ju given halvback i det svenska VM-silverlaget 1958 och spelade 1957-58 en kort period för Lycksele IF. Danska landslagets tidigare centerhalv Ove Hansen från Esbjerg spelade också i slutet av 1950-talet ett par år för LIF innan han 1960 blev spelande tränare i Umeå IK.

I Lycksele IF:s fotbollslag i slutet av 1950-talet var förre danske landslagsmannen Ove Hansen en centralgestalt. Stående fr v Leif Emsjö, Leif Nilsson, Sture Johansson, Per-Erik Ohlsson, Bertil Strand, Åke Grybb, Agne Hedström, S O Hörling. Knästående fr v Håkan Olofsson, Sven-Ola Sandberg, Hilding Lindström, Mats Renman, Rolf Lindberg och Ove Hansen.

Jag vill i denna historik till lyfta fram fyra stora ledare i Lycksele IF. Enligt min mening har alla fyra haft central betydelse för Lycksele IF:s fotbollsframgångar. Det är Rune Ångström under 1950-talet, S O Sandberg under 1960-talet, Sven Lindman under 1950- och 1960-talet och Peter Nilson under 1970-talet.

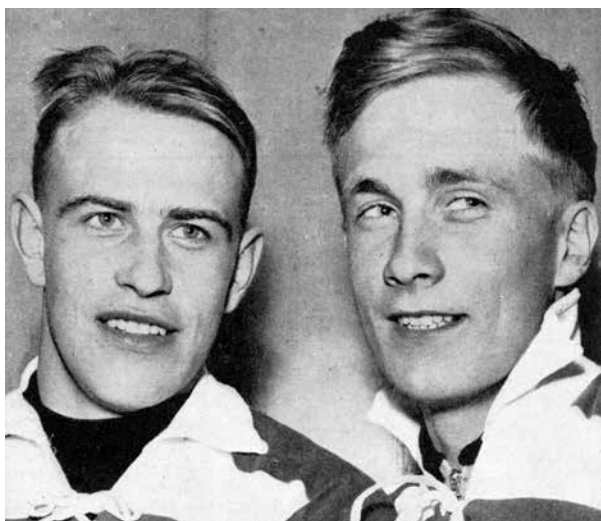

Rune Ångström, lagkapten i LIF:s fotbollslag under det framgångsrika 1950-talet och suverän straffsparksläggare.

Rune Ångström, Sveriges främste straffsparksläggare

Rune Ångström (1924-2007) var LIF:s lagkapten och vänsterytter under 1940- och 1950-talet. Han var en skicklig spelare som sköt lika bra med vänster och höger fot. Han debuterade i Lyckseles A-lag redan som 14-åring och i länslaget som 19-åring. Förutom 32 matcher i länslaget 1943-1958, där han var lagkapten i många år, var han en gång med i B-landslaget och spelade många matcher i Nordsveriges lag. Mest känd blev han kanske ändå som straffsparksläggare. Åren 1949-1953 slog han in 57 straffar i följd utan miss. Närmast kom en svit på 53 inslagna straffar i följd 1942-1949. Rune var även en god skidåkare och backhoppare med DM-tecken och svenskt lagmästerskap i kombinerad skidåkning (se avsnittet om skidor). Ett ordförandeskap i Svenska Simförbundet, mångårig riksdagsman för Folkpartiet och regeringens sakkunnige i idrottsfrågor (idrottsminister 1978-1979), krönte hans idrottsliga och civila karriär. Rune var även mycket intresserad av idrottshistoria och berättade gärna om Lyckseles idrott förr i tiden. Han återkom gärna till "Mästarnas bygd", dvs byarna Helsingfors, Hedlunda och Tannsele med totalt 12 svenska mäs-

tare på skidor och mer än 30 svenska mästerskap. Rune var medlem i Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap från starten 1989 till 2005.

Teknikern och eleganten Sven-Ola Sandberg till höger är av många ansedd som Lyckseles IF:s bästa fotbollsspelare genom tiderna. Lagkamraten Per-Erik Ohlsson till vänster.

Fotbollsbeväringen Sven-Ola Sandberg

Teknikern och eleganten Sven-Ola Sandberg (född 1933) från Vormsele var en stor fotbollsbeväring som under 12 år 1952 – 1964 spelade med LIF. Trots locktoner från många allsvenska lag stannade han i LIF fram till 1965 då han gick över till Sandåkerns SK i Umeå. Där avslutade han under de kommande åren sin elitkarriär. Totalt spelade han 42 matcher i Västerbottens länslag och är Stor Grabb med 40 poäng på spelarmärket. Ingen annan har spelat så många matcher i Västerbottens länslag och det är bara Skellefteå AIK:s legendar Göte Almqvist som har fler spelarpoäng. Ingvald Norman, aktiv och tränare för Lycksele IF:s fotbollslag i mer än 25 år, ansåg under 1970-talet att S O varit Lyckseles bästa fotbollsspelare genom tiderna – den komplette spelaren. *"S O var en beväring av klass och kolossalt nyttig för laget. Jag tror inte att jag sett honom göra en dålig match"* sade Ingvald när han fyllde 50 år i november 1974. S O utsågs till Västerbottens bästa fotbollsspelare både 1956 och 1957 vilket är unikt. Ingen annan har fått denna utmärkelse mer än ett år.

Landslagsmannen Sven Lindman från Ormsjö

Sven Lindman (född 1942) från Ormsjö tre mil från Dorotea upptäcktes 1961 som 19-åring av Lycksele IF:s tränare Ingvald Norman. Sven gjorde succé direkt som kedjespelare och målsnittare. Redan första säsongen vann han skytteligan. Han blev en verklig injektion för laget som var på vippen att vinna serien 1962 (se ovan). Efter fyra år i Lycksele gjorde han hösten 1965 debut i allsvenskan för Djurgårdens IF och blev snabbt en tongivande spelare i laget som kraftfull och målfarlig mittfältsspelare. Han var även en god passningsspelare med blick för spelet. Efter SM-guld och SM-silver 1966 och 1967 blev han

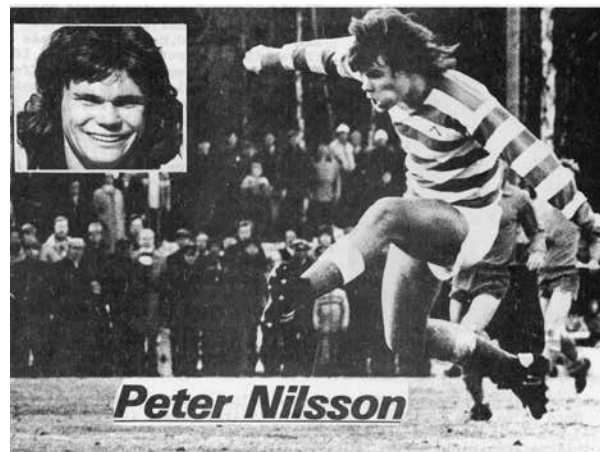

Blivande landslagsmannen Sven Lindman spelade åren 1961-1965 för Lycksele IF och gjorde succé som kedjespelare och målsnittare.

proffs för Rapid i Wien. Efter ett år var han tillbaka i Djurgården där han avslutade sin allsvenska karriär som 38-åring 1980. Under sin karriär gjorde han 49 allsvenska mål och har med 312 allsvenska matcher spelat flest matcher i klubben. Sven debuterade i landslaget 1967 mot Finland. Han spelade totalt 21 A-landskamper och deltog i Georg "Åby" Ericssons VM-trupp 1974.

Peter Nilsson med 35 A-landskamper

Peter Nilsson (född 1958) är Lycksele IF:s senaste "landslagsexport" i fotboll. Han är uppväxt på Bångvägen i Lycksele. Den lovande skidåkaren debuterade som 16-åring i LIF:s A-lag. Som framgångslämnade han tvärränderna redan i januari 1978 för allsvenska Östers IF i Växjö. Den bollbevärade mittfältaren vann tre SM-guld (1978, 1980 och 1981) i Östers IF innan han valde proffslivet i Club Brugge i Belgien. Där spelade han två och ett halvt år 1982-1984 innan

Peter Nilsson är Lycksele IF:s senaste landslagsexport och gjorde sedan han lämnat Lycksele IF 35 A-landskamper 1979-1984.

han återvände till Sverige, Kalmar FF och Örebro SK. Peter gjorde landslagsdebut som 20-åring 1979 och var given i landslaget fram till 1984. Totalt blev det 35 A-landskamper. Han är Stor Grabb i svensk fotboll. Efter att ha läst igenom delar av denna historik i juli 2014 skriver Peter i ett mail: *"Texten framkallade givetvis en hel del minnesbilder. Det var en kul tid i livet att få varit del av tvärrändernas fotbollsframgångar."*

Fotbollens Stora Grabbar i Västerbotten

Åtta fotbollsspelare från Lycksele IF tillhör fotbollens Stora Grabbar i Västerbotten: Sven-Ola Sandberg, Olle Sandberg, Ingvald Norman, Rune Ångström, Ingemar Karlsson, Åke Grybb, Bertil Strand, och Rolf Andersson.

Stora ledare från Lycksele IF i Västerbottensk fotboll Gösta Burstedt (år 1934), Sven-Olof Hörling (1960) och Ingvald Norman (1972). Alla tre har suttit i Västerbottens Fotbollsförbunds styrelse och tilldelats förbundets guldmedalj. Gösta var ordförande 1928-1937 medan S O Hörling var ledamot 1950-1961 och Ingvald Norman 1962-1974. Ledamot i styrelsen var även Lycksele IF:s dåvarande ordförande Bengt Gerdén 1938-1948.

LIF-kuriosa

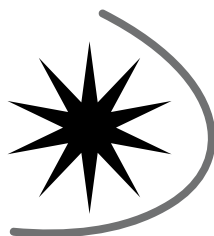
Dage Munter, uppväxt på Knaftvägen i Lycksele, var en av LIF:s alla bästa fotbollsspelare under 1970-talet. Sedan han lämnat Lycksele spelade han för Örebro SK, GIF Sundsvall och 1981-1988 för Skellefteå AIK. I en omröstning i tidningen Norra Västerbotten har han utsetts till Skellefteås bästa fotbollsspelare genom tiderna. Efter sin aktiva karriär har han fortsatt som fotbollstränare för bland annat Skellefteå AIK, Piteå IF, Sunnanå SK och Bergbyns SK.

LIF-kuriosa

Karl-Johan Karlsson (1937-2009) kom med i LIF:s fotbollssektion i början av 1970-talet och blev lagledare några år senare. Han hade ett sabbatsår 1978 var sedan med i fotbollens ledarteam även under 1980-talet. Han var lagledare under "storhetstiden" 1976-1977 då LIF vann division III och sedan spelade en säsong i division II Norrland. Karl-Johan var under dessa år LIF-fotbollens fixare och allt i allo. En idéell arbetsinsats på 15-20 timmar i veckan var det vanliga.

LIF-kuriosa

Sven-Olof Hörling (1916-1975) var en färgstark idrottsledare som främst är förknippad med Lycksele IF:s framgångsrika fotbollslag under 1950-talet som gick till allsvenskt kval 1956. Han var livligt engagerad för tvärränderna och skicklig lagledare från slutet av 1940-talet fram till 1961 då han flyttade till Södertälje. Sven-Olof gjorde sig känd för sitt taktiska kunnande och var mycket respekterad bland spelare och sportjournalister inte minst för att han aldrig var rädd att öppet deklarera sina åsikter. Han var född i Lycksele och drev egen droskrörelse innan han på 1950-talet blev bilförsäljare på Ohlssons Bilaffär.

Redovisningstjänst AB

www.rdv.se

Friidrott

av Ivar Söderlind

Friidrotten i Lycksele har en lång verksamhetsperiod bakom sig och tillhör en av de stora idrotterna som under årens lopp bedrivits i Lycksele IF och "Lapp-Stockholm" både resultatmässigt och i omfattning. Redan när allmän idrott, dvs. friidrott, introducerades i länet under 1900-talets första år fanns Lycksele med i bilden. Som framgår i inledningskapitlet till denna minnesbok var postvaktmästaren Hugo Franklin, ordförande i Lycksele Godtemplares Idrottsförening, en duktig sprinter "som var fruktad även utanför Lycksele". Hjalmar Ericsson, från samma förening var länsbäst i terränglöpning 1903. Officerare vid K 8 i Umeå hade året innan satt upp ett vandringspris i terränglöpning 5000 m. I kamp med länets bästa löpare tog Hjalmar hem 1903 års in-teckning i den vackra pokalen före klubbkamraten Oscar Hedman. Den senare vann pokalen året därpå.

Friidrottstävlingar på 1920-talet

Under drygt tio år verkar sedan friidrotten ha fört en tynande tillvaro i Lycksele. När Lycksele IF sökte inträde i RF 1914 (beviljades inträde 1917) hade man förutom skidor även friidrott på programmet. I de årliga rapporterna till Västerbottens Idrottsförbund framgår att man de kommande åren anordnade en del mindre friidrottstävlingar i terräng och på arena. År 1922 rapporteras att 10 tävlingar i allmän idrott arrangerats på kommunens "primitiva" idrottsplats på Finnbacken. I Västerbottens Idrottsförbunds minnesskrift 1948 omnämns två friidrottstävlingar i lappmarksmetropolen. Vid en av tävlingarna 1922 hade man sju grenar på programmet: 100 m, 400 m, 1500 m, höjd, längd, spjut och diskus. Grenarna räknades ihop efter en särskild tabell och sammanlagt vann S Hörnsström knappt före Klas Öhman och Bo Jonsson. Alla löpningar vann Bo Jonsson: 100 m 12.2, 400 m 57.8, och 1500 m 4:48. Tiderna ansågs mycket bra då de nåddes med gymnastikskor på hårt grusunderlag!

I en annan friidrottstävling samma år tävlade fem entusiaster i femkamp och O Magnusson segrade före K A Lundmark och Bo Jonsson. Bästa resultat: längd Lundmark 5.18, spjut Magnusson 37.06, 200 m Jonsson 26.0, diskus Magnusson 28.46 och 1500 m Jonsson 4.58.

I slutet av 1920-talet och början av 1930-talet fanns det ett bra friidrottsstall i Lycksele och det ordnades ett flertal friidrottstävlingar varje år, bl a klubbmästerskap med ett tiotal grenar. Till de mera framgångsrika hörde Lennart Gabrielsson som slog bl a klubbrekord på 100 m (11.8) och 400 m (54.4). Under 1930-talet, när "Gabbe" flyttat från Lycksele och tävlade för IFK Holmsund, var han Västerbottens bästa löpare från 100 upp till 800 m. På 400 m (personrekord 50.4) vann han DM sju år i följd åren 1931-1937 och det senare året blev han även SM-femman på 800

m med tiden 1.58.1. Under 1950-talet var han för övrigt Verkställande Direktör för SCA i Holmsund.

Det första DM-tecknet

År 1930 lade Lycksele IF beslag på lappmarkens första DM-tecken i friidrott. Henning Nilsson hette pionjären, som blev mästare i femkamp vid DM i Holmsund. Åren 1935-1937 blev det ytterligare tre DM-guld till Lycksele IF, dessa gånger på 25000 m landsväg genom Bertil Johansson som 1935 vann på 1.40:24 samt Sixten Johanson 1936 (1.37:03) och 1937 (1.45:13). År 1934 ökade förutsättningarna att träna och tävla i friidrott efter att Lycksele IF fått ett anslag på 750 kr från Västerbottens Idrottsförbund att på Finnbacken färdigställa en 100-metersbana i riktning mot häktet och även förbättra fotbollplanen. De kommande åren var det en ändå en blygsam friidrottsverksamhet i föreningen. I årsberättelserna framgår att friidrott endast bedrevs sporadiskt och 1937 kan man läsa "det är brist på medlemmar som har tid och intresse att intaga ledarställning vilket gör att alltför stor arbetsbörda vilar på ett fåtal". I årsberättelsen krigsåret 1940 framgår att "flertalet av de aktiva idrottsmännen har varit inkallade till militärtjänst. Tyngdpunkten har förskjutits från tävlingar för elitidrottsmännen till stora propagandatävlingar för samhällets hela spänstiga befolkning". (dvs. Riksmarschen). Några år senare hade läget ljusnat: "Friidrotten har blomstrat under en energisk ledning som knappast borde vara möjligt i avsaknad av idrottsplats. Friidrotten har skötts på ett mönstergillt och framgångsrikt sätt". (ur Årsberättelsen 1944).

Just år 1944 fick Lappmarken sin förste representant i länslaget. Det var spjutkastaren Ingvar Andersson (senare med efternamnet Irdalen) från Karlsgård, Husbondliden men tävlande för Lycksele IF. Året därpå blev han distriktsmästare i spjut och var under några år länets främste och under många år den dominerande spjutkastaren i lappmarken. Ingvar satte

Ingvar Irdalen från Karlsgård, Husbondliden var länets bästa spjutkastare under några år på 1940-talet och blev distriktsmästare för Lycksele IF 1945. Hans Lappmarksrekord 58.48 från 1946 stod sig i 25 år.

1946 sitt lappmarksrekord i spjut (58.48) och behöll denna rekordnotering fram till 1971, således i 25 år. Med sin "pampiga" treväxlade Ford Anglia såg han till att Lyckseles friidrottare under 1940-talet på ett komfortabelt sätt tog sig till friidrottstävlingar runt om i Lappmarken och övriga länet. Ingvar var även prisbelönad författare till noveller och böcker med motiv från skogen, jakten och jordbruket med titlar som *"I nybyggarnas spår"*, *"Vildmarks lust och nöd"*, *"Getarpojken dröm"*, *"Frostnätter nära fjället"* osv.

Lappmarksspelen en stor succé

Vid de första Lappmarksspelen på nybyggda "Lappvallen" i Åsele 1943 deltog så många som 13 föreningar. Lycksele IF hemförde lagsegern före Åsele IK, Storuman, Vilhelmina och Sorsele. Tävlingen var en stor succé med totalt 82 deltagare, 166 starter och med över 500 åskådare. Clas Haraldsson, senare svensk mästare i kombinerad skidåkning, segrade både på 400 och 1500 m.

Under denna tid hade även Lycksele SK friidrott på programmet och blev vid Lappmarksspelen i Åsele 1944 andra klubb efter LIF. Två segrar tog LSK genom H Härnetål på 100 m (12.6) och S Olson på 110 m häck. Noterbart från Lappmarksspelen under dessa år är också att Rune Ångström, Lycksele IF (mest känd som bl a fotbollsspelare) var en duktig friidrottare med 52.6 på 400 m, 6.40 i längd och 175 i höjd. Med undantag av 1948, då tävlingen ställdes in på grund av funktionärsbrist när den skulle arrangeras i Åsele (!), fortsatte Lappmarksspelen varje år ända in på 1950-talet och Lycksele IF blev bästa förening varje år!

Lappmarksspelen i Åsele under 1950-talet. Svante "Lajksjöbergarn" Höglund leder före Åke Karlsson, Lycksele IF.

Länsdelsmatcher fin stimulans

Under slutet av 1940-talet och början av 1950-talet var också länsdelsmatchen Lappmarken-Södra landsbygden-Kustlandet en stor begivenhet. Enda segern genom åren tog Lappmarken 1948 i Åsele. Bengt-Ola Hedlund, Lycksele IF vann tre år i rad (1949-1951) sin specialdistans 400 m vid dessa tävlingar och blev också JDM-mästare för Västerbotten 1951 (bästa tid 53.4).

En fin stimulans för friidrotten i Lappmarken var länsdelsmatchen Lappmarken-Helgeland, som hade premiär i Mo i Rana 1951. Premiärmatchen vann de våra med 60-58 och en av segrarna var Ingvar Irdalen i spjut (49.23). Dessa matcher arrangerades fram till och ned 1963 (uppehåll åren 1955-1957) omväxlande i Norge och Sverige. Kamperna var för det mesta mycket jämna.

Tage Örestig från Örträsk, som under 1950-talet tävlande för Lycksele IF, blev stor hjälte vid länsdelsmatchen Lappmarken-Helgeland 1959. I den avslutande stafetten på sista sträckans 400 m hämtade han upp tre meter och räddade segern åt Lappmarken med 59-57. Tage innehar tillsammans med Nils-Erik Dahlen klubbrekordet i stav med 3.40.

Stadslöpningen "Härs och Tvärs"

Stadslöpningen "Härs och Tvärs" som arrangerades 25 år (1952-1977) i juli månad var en populär gatustafett genom centrala Lycksele inför stora åskådarled. Det var sommaren 1952 som Skogis IF första gången utmanade Lycksele IF i denna stafett (endast herrlag) som omfattade sju sträckor (150-850-300-1200-150-550-550m). Start och mål var förlagt uppe på Finnbacken. För det mesta segrade LIF. I Skogis lag ingick studerande vid Skogshögskolan (blivande jägmästare) som under somrarna vistades vid Hällnäs Skogsskola och senare år vid Domänverkets kursgård i Lycksele. Under 1970-talet deltog även Örns SK och Hedlunda IF med lag.

I Västerbottens-Kuriren referat från tävlingen 1956 framgår att det blev en klar seger för LIF med tiden 9:20,6 före Skogis 9:32,6. Hundratals Lyckselebor följde tävlingen efter gatorna. Hemmagänget tog ledningen redan på första sträckan och andre mannen Sture Grahn ökade försprånget till 20 meter. På längsta sträckan tog Östen Bergman, Skogis igen

några meter på Torbjörn Bäckman men sedan ökade LIF försprånget genom Åke Karlsson och slutmannen Göte Häggström. Lycksele IF:s segrande lag: Håkan Lindgren, Sture Grahn, Sune Hamrin, Torbjörn Bäckman, Nils Erik Dahlén, Åke Karlsson och Göte Häggström. Vid prisutdelningen överlämnade Skogshögskolans inspektor, professor Nordström, vandringspriset till det segrande laget som nu tog sin tredje inteckning och hemförde det för alltid. Han visade också det nya vandringspriset som skänkts av SCA.

Stadslöpningen "Härs och Tvärs" 1956. Lycksele IF:s Torbjörn Bäckman ger sig ut på sin sträcka efter Storgatan.

Barbro Dahlbäck under 1950-talet

Under 1950-talet var Björkseleflissan Barbro Dahlbäck länets bästa kvinnliga friidrottare och även i länstopp i orientering. Åren 1952 och 1953, när hon fortfarande tävlade för Lycksele IF, vann hon totalt fem DM-segrar i friidrott: 100 m och längd två gånger samt 800 m en gång. År 1955, när hon gått över till IFK Umeå, blev hon SM-tvåa på 800 m och blev lä-

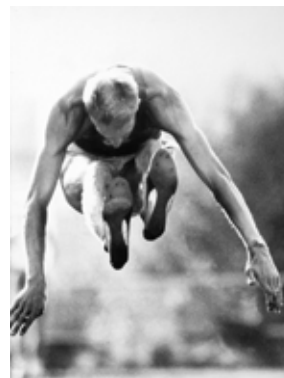
Björkseleflissan Barbro Dahlbäck var i början av 1950-talet när hon tävlade för Lycksele IF distriktsmästare både i orientering och friidrott. Några år senare blev hon svensk mästare och landslagskvinna på 800 m för IFK Umeå. Här vinner hon SM på 800 m 1957 med distriktsrekordet 2.19.3

nets förste landslagsdeltagare på damsidan mot Finland och Ungern. Två år senare vann hon, som första kvinna från länet, ett svenskt mästerskap. Hennes segertid på 800 m var 2.19.3, nytt distriktsrekord för Västerbotten. År 1958 när hon flyttat till Stockholm och tävlade för IK Göta vann hon sin tredje och sista SM-medalj på 800 m genom att bli tvåa med tiden 2.21.0.

Nisse Forsgren var elitaktiv i 20 år

Den som i första hand såg till att friidrottskurvan pekade uppåt i Lycksele från mitten av 1950-talet var Nils-Olof Forsgren. Under uppväxten i Rödåsel i Degerfors kommun visade han sina idrottsanlag med topplaceringar vid skoltävlingar i friidrott och det var sedan på folkskoleseminariet i Umeå 1949 som de stora framgångarna började komma. Sitt första DM-tecken 1950 vann "Nisse" i tresteg (13.67). Under åren 1949-1968 var han elitaktiv i friidrott, en riktig mångsysslare med tresteg och längdhopp som specialitet. I dessa grenar var "Nisse" under ett drygt årtionde den dominerande inte bara i Västerbotten utan också med norrländska mått mätt. Han visade en enastående jämnhet på hög resultatnivå. Han representerade Umeå IK 1951-1955, Lycksele IF 1956-1965 och Dorotea IF 1966-1968.

I totalt 17 år innehade han distriktsrekordet i tresteg och hans sista rekordnotering, 14.67 från 1960, stod sig i 11 år. Totalt tog han hem 19 DM-tecken: 11 i tresteg, fyra i längd, två i tiokamp, ett i femkamp och ett DM i stående höjd. Sitt sista DM-tecken vann han 1962 med utmärkta 14.46 i tresteg. Stor Grabb i Västerbotten blev han redan 1956.

Nils-Olof Forsgren var elitaktiv i friidrott i 20 år och bidrog i allra högsta grad till att friidrottskurvan i Lycksele pekade uppåt under 1950-och 1960-talet. Hans distriktsrekord 14.67 i tresteg stod sig i 11 år.

I SM statade Nils-Olof Forsgren två gånger i tresteg med en sjundeplats 1957 och en sjätteplats 1959 som resultat. Han erövrade sex norrländska mästerskap och vann 16 länslagssegrar, åtta i tresteg och lika många i längd. Han bidrog i allra högsta grad till Västerbottens många vinster mot Norrbotten, Ångermanland och finska Österbotten. Sina lagkamrater inspirerade "Nisse" inte bara med sina många segrar utan även genom sin tävlingsglädje, humor och

”fighting spirit”. Han hade verkligen ”glimten i ögat” och lockade till många skratt både på och utanför tävlingsarenorna. Sin segersvit i länslaget avslutade ”Nisse” mot Norrbotten 1963 då han som 35-åring noterade 14.38 i tresteg. Under sin sista säsong som elitaktiv 1968, ett par månader innan 40-årsdagen, vann han längd vid Lappmarksmästerskapen i Lycksele med fina 6.22 på en bana i bedrövligt skick.

”Nisse” Forsgrens personliga rekord i ett flertal grenar skulle fortfarande platsa bra i Västerbottens årsstatistik. I tresteg och längd skulle han vara länsetta 2014. Vad sägs om 14.67 i tresteg, 6.98 i längd, 11.6 på 100m, 55.45 i spjut, 12.08 i kula och 178 i höjd!

Torbjörn Bäckman från Vänjaurbäck

Under dessa år var det flera andra friidrottare i Lycksele IF som var framgångrika. Den duktige långdistanslöparen Torbjörn Bäckman från Vänjaurbäck var en av dessa. Sitt första DM vann Torbjörn på 3500 m terräng 1956 och ingick även tillsammans med skidåkarna Sture Grahn och Stig Gunnarsson i Lycksele IF:s segrarlag. 1957 blev det en ny seger för Torbjörn vid Terräng-DM och LIF tog än en gång hem lagsegern. I laget ingick förutom Torbjörn även Sture Grahn och Åke Karlsson. Samma år ställde Torbjörn upp vid SM, där han nådde finalen på 5000 m och blev åttonde man med tiden 14:55.8, nytt lappmarksrekord med bred marginal. Totalt tog Torbjörn hem 14 individuella DM-tecken 1956-1962 på 3000 m hinder (personbästa 9:33.89, 10 000 m (personbästa 31:24.2), 5000 m och terränglöpning.

Torbjörn Bäckman från Vänjaurbäck var Lycksele IF:s affischnamn på långdistans i slutet av 1950- och början av 1960-talet med 14 individuella DM-tecken på 3000 m hinder, 5000 m, 10 000 m och terränglöpning.

Diskuskastaren Martin Holmgren från Sorsele, var också ett stort namn under denna tid. Redan 1955, när han fortfarande tävlade för Stensele SK, vann han DM i specialgrenen. I Lyckseles färger var han sedan ytterligare fyra gånger DM-vinnare, sista gången 1961. Som bäst noterade Martin 43.75 i diskus år 1962 och samma år 13.30 i kula.

Diskuskastaren Martin Holmgren från Sorsele blev fem gånger distriktsmästare i diskus för Lycksele IF och kastade som bäst 43.75 1962.

Lycksele mot Norrlandstoppen

Friidrotten började sin frammarsch i LIF i mitten av 1950-talet och var tillsammans med skidor och fotboll föreningens stora idrotter. År 1957 slogs inte mindre än 11 klubbrekord och friidrottare från LIF toppade åtta grenar i länets årsbästastatistik. Föreningen vann under året samtliga klubbmatcher och kvalificerade sig till division 2 i friidrott. Under friidrottssäsongen 1958 klättrade Lycksele IF definitivt upp i Norrlands-

Sture Grahn hade inte bara framgångar i skidspåren utan var i i början av 1960-talet även framgångrik i banlöpning med toptider på 800 m (1:56.3), 1500 m (3:59.3) och 10 000 m (31:39.4)

toppen. I Norrländska Mästerskapen blev LIF sensationellt bästa klubb och i svenska serien (division 2) vann LIF över länets främsta friidrottsklubbar Skellefteå AIK, IFK Umeå och FIF Burälven och belade en fin tredjeplats. LIF:s friidrottsstall erövrade åtta DM-tecken. Nisse Forsgren och Torbjörn Bäckman tog var sitt norrlandsmästerskap. Året därpå, 1959 således, blev inte mycket sämre. Lycksele IF tog hem fem DM bl a genom skidåkaren Åke Karlsson, som för andra året i rad vann korta terrängen. Under 1959 vann Nisse Forsgren ytterligare ett norrländskt mästerskap i tresteg och deltog som framgång vid SM där han blev sexa. 1960 kom skidåkaren Sture Grahns med i friidrottsdansen på allvar och nådde topplaceringar på 800 och 1500 m; på den sistnämnda sträckan blev han distriktsmästare. Lycksele IF blev bästa klubb vid DM med nio segrar, bl a på 5000 m genom Torbjörn Bäckman som i en rasande spurt besegrade blivande storstjärnan Bengt "BP" Persson.

Sprintertvillingarna Persson

Följande säsong, 1961 alltså, blev skidåkaren Sture Grahns bästa friidrottssäsong. Han noterade bl a fina 1:56.3 på 800 m och 3:59.3 på 1500 m. Detta år stormade tvillingbröderna Christer och Roland Persson in på friidrottsarenorna med bra insatser som följd. Sprintergossarna, då endast 16 år gamla, noterade fina tider på 100 och 200 m. Christer sprang vid en juniormatch mot Norrbotten på utmärkta 10.9 på 100 m. Året därpå hade tvillingarna definitivt etablerat sig i länstoppen. Christer blev distriktsmästare på såväl 100 som 200 m. Både Christer och Roland deltog vid Junior-SM och nådde final på 200 m.

Sprintertvillingarna Christer och Roland Persson uppväxta på Norrmalm i Lycksele etablerade sig i början av 1960-talet i länseliten på 100-400 m. Här vid 100-metersstarten hemma på Norrängs rödtegelbanor.

Tränade och tävlade på Norräng i Lycksele

Här följer en utvikning om hur det kunde vara att träna och tävla på Norräng i Lycksele, om förväxlingar och om tvillingarna Perssons fortsatta tävlande efter Lyckseletiden. Texten bygger på ett intressant samtal jag hade med Roland i Umeå den 23 oktober 2014. Jag har känt Roland och tvillingbrorsan Christer (avled hösten 2006) ända sedan Lyckseletiden i början

av 1960-talet. De växte upp på Norrmalm i Lycksele inte långt från friidrottsarenan Norräng. Från slutet av 1950-talet fram till sommaren 1965, då de ryckte in i lumpen, tränade de under sommarhalvåret så gott som dagligen (ibland två gånger om dagen) på Norräng. De var befriade från gymnastiktimmar i gymnasiet och fick istället träna löpning. Arenan med sitt rödtegelunderlag och 300 meters banvarv hade mycket snäva kurvor som gjorde att tvillingarna blev duktiga kurvloppe. Roland tyckte att underlaget var bra att springa på när det inte hade regnat för mycket och upplevde att hundrametersbanan var snabb. Vid UP-tävlingar på Norräng 1 juni 1963 gjorde de sensation genom att klockas för 10.6 och 10.7 på 100 m (Roland tiondelen före). Segertiden var under gällande distriktsrekord och i Sverigetopp dittills under året men resultaten togs aldrig med i Svenska Friidrottsförbundets (SFIF:s) officiella statistik trots att tidtagningen verkade vara väl förberedd. Det var vindstilla, man hade tre tidtagare på Roland och klockorna visade 10.6, 10.6 och 10.7. Banan visade sig vid kontrollmätning vara 100,02 meter. Resultaten finns redovisade i "Sverige bästa genom tiderna i friidrott" under rubriken "tvivelaktig tidtagning". Roland och Christer officiella godkända bästatider på 100 m är 10.8 och på 200 m 21.9.

"Bodde" på Norräng

Roland påminde mig om att han och Christer ofta brukade stöta på mig på Norräng då jag under kvällar och en del helger tränade och tävlade där. Det var under sommarhalvåret 1962 och 1963 då många menade att jag mer eller mindre bodde på Norräng. Jag var ingen friidrottsstjärna som tvillingarna Persson men hoppade i alla fall som 17-åring 1.70 i höjd och 3.20 i stav på de ojämna ansatsbanorna och med grusunderlag i nedslagsbäddarna. Det var aldrig fråga om att låsa in stålstarvar, höjdhoppsställningar, höjdhoppsribbor, kastredskap, måttband, spadar, kratror etc utan all utrustning fanns alltid tillgänglig för dem som ville prova på friidrott. Någon vaktmästare såg jag aldrig till men däremot ofta Tage Pålsson (distriktsrekordhållare i kula) och de entusiastiska friidrottsledarna Mikael Andersson och Harry Berggren. Min allra bästa tävlingsinsats gjorde jag i landsdelsmatchen Lappmarken- Helgeland i Vilhelmina 1962 då jag som 17-åring slutade tvåa i höjd med personrekordet 1,70 efter Åke Wikström och slog båda norrmännen.

Likheten ledde till förväxlingar

Vid vårt samtal berättade Roland att likheten mellan honom och Christer ibland ledde till förväxlingar och ställde till bekymmer för tävlingsfunktionärerna. Vid ett skol-SM i Stockholm ville en funktionär diskvalificera stafettlaget då man trodde att samma löpare sprungit två sträckor. Ibland har funktionärer ifrågasatt varför samma löpare ställer upp i två olika försöksheat och måldomare har haft svårt att avgöra vilken av tvillingarna som varit först i mål osv. Ingen skulle heller ha märkt om de bytt banor med varan-

dra. Det har också hänt att bekanta till Christer, som Roland inte känt till, upplevt Roland som högfärdig då han inte hälsat då de stött på varandra.

Tävlande i juniorlandslaget

Redan under Lyckseletiden tävlade tvillingarna Persson i juniorlandslaget där de totalt deltog 5-6 gånger. Efter lumpen 1966 flyttade de till Stockholm där de tävlade för Turebergs IF och ett tag arbetade som gymnastiklärare. Både i landslaget och klubblaget brukade de alltid på stafett 4 x 100 m springa de två sista sträckorna då de var mycket samtränade och hade säkra stafettväxlingar. De ingick i IFK Sundsvalls lag 1967 som tog SM-silver på både 4 x 100 m och 4 x 400 m. De deltog i internationella tävlingar på Stockholms Stadion och mötte världseliten. Under Stockholmstiden utbildade de sig till hälsovårdsinspektörer, fick jobb i Sundsvall och tävlade för IFK Sundsvall. Christer blev kvar i Sundsvall resten av sitt liv medan Roland först flyttade till Ljusdal (tävlade för Ljusdals IF) och 1971 till Umeå och fick IFK Umeå som klubbadress.

Åter till Lycksele 1962

Som helhet betraktad blev säsongen 1962 en av de främsta någonsin för Lyckseles del. Torbjörn Bäckman hade återvänt till Lycksele efter ett par års studier till Skogsvårdskonsulent i Gammelkroppa, Värmland och det blev ytterligare en triumf i terräng-DM. I starke Tage Pålsson från Ånge fick Lycksele IF ett verkligt bra förvärv i de "starka" grenarna, framför allt i kula. Tage van DM i denna gren, en seger som han upprepade 1963. Han blev också norrlandsmästare i sin specialgren. Under 1962 slog Tage även distriktsrekordet för Västerbotten med en stöt på 14.73. Ett norrlandsmästerskap 1962 blev det

Tage Pålsson från Ånge blev Norrlandsmästare och distriktsmästare för Lycksele IF i kula och förbättrade 1962 distriktsrekordet till 14.73

också för Christer Persson på 200 m.

Ingvar Sandström duktig långskubbare

Under säsongen 1962 dök också nya friidrottstjärnor upp i Lycksele. Först och främst då unge skidlöparen Ingvar Sandström, som visade sig vara en verk-

ligt duktig långskubbare. Ingvar noterade fina tider på 3000 m, 3000 m hinder och 5000 m. I höjdhopp klarade Doroteagrabben Åke Vikström 1.86 och blev JDM-vinnare. Under friidrottsåret 1962 fortsatte Nisse Forsgren att samla segrar.

Framgångarna för Lycksele IF fortsatte 1963. Det var den andre av tvillingarna Persson dvs. Rolands tur att triumfera vid DM både på 100 m och 200 m. På den senare distansen noterade han fina 22.3. Av övriga goda prestationer under året bör nämnas att Ingvar Sandström tog hem DM-titeln på 10 000 m. Ingvars personliga rekord på de längre distanserna är av mycket hög klass eller vad sägs om 31:04.8 på 10000 m, 14:35.8 på 5000 m och 9:08.6 på 3000 m hinder. De två senare tiderna är lappmarksre-

Ingvar Sandström, landslagsman och svensk mästare i längdåkning på skidor, var även en duktig långskubbare. Under 1960-talet var han i länseliten på bana med toptider på 5000 m, 10000 m och 3000 m hinder. Stor grabb i länets friidrott blev han 1967. På bilden leder han DM i terräng i Röbäck 1963 före landslagsmannen Bengt Persson. I mål var ordningen den omvända.

kord och hindertiden gav en tredjeplats i genomtidernastatistiken för Västerbotten.

Några magra år

Framgångarna för Lycksele och LIF fortsatte även under de närmaste åren men 1966 blev det en vändpunkt i Lycksele friidrottsliv. Lycksele IF förlorade då ett flertal goda friidrottare, bl a höjdhopparen Curt Norlander (bästa höjd 1.93), som började tävla för IFK Umeå, tvillingarna Persson flyttade söderut och började tävla för Tureberg och slutligen flyttade som framgångsrik friidrottsklippa Nisse Forsgren till Dorotea. Under 1967 tävlade dock Kristinebergsgrabben Sven-Olof Åström för Lycksele IF och han noterades för ett flertal fina insatser i längd och tresteg. Sven-Olof lämnade LIF följande år och representerade sedan under många år Skellefteå AIK med stor framgång. Han är länets meste DM-segrare genom tiderna med totalt 56 individuella DM-tecken

Kristinebergsgribben Sven-Olof Åström tävlade 1967 för Lycksele IF och gjorde fina insatser i längd och tresteg. I Skellefteå AIK blev han sedan 15 år i rad distriktmästare i tresteg förbättrade distriktsrekordet och hoppade som bäst 15.19.

fram till 1983 och blev 15 år i rad distriktsmästare i tresteg. Han innehar fortfarande distriktsrekordet i grenen och har som bäst hoppat 15.19.

Resultatmässigt följde nu några resultatmässigt magra år för Lyckseles friidrott även om verksamheten var rätt omfattande. Svag ekonomi var huvudorsaken till att Lycksele IF:s friidrottsungdomar inte fick så stora möjligheter att ta nappatag med idrottsungdomar från andra föreningar.

Tävlingsutbyte med Stålkamraterna från Mo i Rana

Den årliga klubbkampen i friidrott för 11–16-åringar mot Stålkamraterna från Mo i Rana hade premiär midsommarhelgen 1969 på Norräng i Lycksele med norsk seger 111-80. Från Lycksele var Ann-Kristin

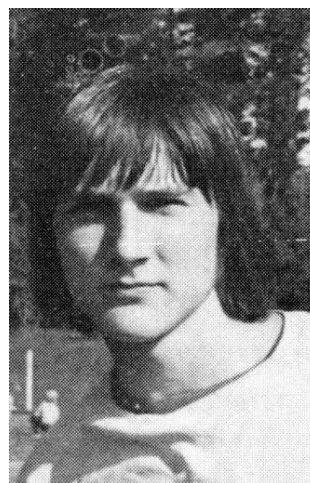

Ett uppehåll på väg till Mo i Rana i juni 1980 för klubbkampen IK Stålkamraterna - Lycksele IF. På bilden längst fram fr v: Fredrik Dahl, Lars Djerf, Eva Nilsson, Knut Backlund och Kaj Isaksson. Rad 2 fr v Magnus Roback, Anneli Westergren, Mia Andersson, Anette Moström, Veronica Carlsson, Carina Bäckman, Eva Holmgren och Åke Manderhjelm. Längst bak fr v Pär Wenngren, Agneta Carlsson, Jens Bengtsson, Hans-Ove Wenngren och Stellan Linder

Ångström i flickor 14-15 år framgångsrikast med segrar i tre grenar: höjd (1.27), 60 m (8,8), och längd (4.40). Intresset för denna kamp var stort bland Lyckseleungdomarna. Inte minst resorna till Mo i Rana vart annat år var mycket uppskattade. Under kommande år blev det omväxlande segrar för det norska och svenska laget. Kampen arrangerades sista gången 1982 i Mo i Rana då Lycksele deltog med ett lag bestående av ungdomar från Lycksele IF och Hedlunda IF. Det svenska laget stod som överlägsen segrare med 206-119. Pris för bästa insats på flicksidan gick till Anette Moström, Lycksele IF för hennes seger på 100 m i Flickor 15 med 13.2. Motsvarande pris på pojskidan fick Roger Larsson, Lycksele IF för segern på 100 m i Pojkar 13 där han noterade tiden 13.7. Det var meningen att tävlingen även skulle arrangeras 1983, för första gången på den nya friidrottsanläggningen på Tannen, men det hela ställdes in då Stålkamraterna inte kunde samla fullt lag. Därmed var klubbkampens saga all.

1970-talet med nya friska krafter

"Friidrotten i Lycksele har under sommaren 1970 vaknat upp med nya friska krafter", kunde man läsa i LIF-bladet från detta år. Varje måndagskväll sedan tidigt på sommaren arrangerade den nya friidrottssektionen med Stellan Linder i spetsen friidrottstävlingar på Norrängen med stort deltagarantal och glädjande många ungdomar. Vi noterar att blivande landslagsmannen i fotboll Peter Nilsson deltog i de flesta grenar i sin klass pojkar 12 år och yngre och alltid vann överlägset. Denna friidrottssatsning i Lycksele fortsatte även de kommande åren. År 1970 började den framgångsrike skidåkaren Sören Burman att lite mera på allvar ägna sig åt banlöping. Detta år deltog han i Nordkalottkampen mellan Nord-Sverige, Nord-Norge och Nord-Finland och blev bäste svensk både på 5000 m och 10000 m. På 10 000 m, för övrigt hans första försök på sträckan, nådde han 30:59.6 (lappmarksrekord och sexa i genomtidernas för Västerbotten), inte illa minsann.

Det stora spjutlöstet Lage Rönnholm från Långsjöby tävlade fram till 1976 för Lycksele IF och förbättrade Lappmarksrekordet till fina 72.44.

En ryggskada skulle dock sätta stopp Sörens vidare utveckling som banlöpare.

Ett spjutlöfte av stort format

Under säsongen 1972 tändes en ny friidrottsstjärna på Lyckseles IF:s idrottshimmel. Det gällde den då 17-åriga Långsjöbygrabben Lage Rönnholm, ett spjutlöfte av stort format. Redan under den första tävlingssäsongen nådde han över 61 meter och blev distriktsmästare för seniorer. Under säsongen 1973 kastade Lage utmärkta 65.90, vilket betydde nytt lappmarksrekord. Som 20-åring 1976 slungade han för första gången spjutet över "magiska" 70 m. Det var vid en tävling på Norräng i Lycksele i maj som han förbättrade sitt Lappmarksrekord till fina 72.44. Under kommande år, sedan han gått över till Örns SK, utvecklades Lage till en av landets bästa spjutkastare. År 1979 kastade han 79.20, ett resultat i landslagsklass och tredje resultat av en Västerbottning genom tiderna. På grund av efterhängsna skador kom Lage aldrig upp till samma längder igen.

Lovande ungdomar

I slutet av 1970-talet hade Lycksele IF två mycket lovande ungdomar i sina led som deltog i Kalle Ankafinalerna i Karlstad 1979. Det var 14-åriga Per Wenngren som detta år hoppade 5.72 i längd och 12-åriga Anette Moström som sprang 100 m på 13.5. Båda var i länstopp i sina åldersklasser. Under de följande åren gick de båda från klarhet till klarhet. Anette noterade 1981 12.7 på 100 m, ett ypperligt resultat för en 14-åring och totalt sett ett av de allra

Per Wenngren (13.34 i tresteg) och Anette Moström (12.7 på 100 m) var i länstopp i sina åldersklasser 1981.

bästa resultaten i länet. Samma år hoppade 16-åriga Per fina 13.34 i tresteg och 6.15 i längd. Vid USM blev Per 5:a i tresteg. Följande friidrottsäsong (1982) lämnade de båda föreningen och gick över till Hedlunda IF.

Tannens Idrottsplats med allvädarsbanor

Efter många års väntan fick Lycksele hösten 1982 äntligen en riktig friidrottsanläggning då Tannens

nya Idrottsplats stod klar med allvädarsbanor och utbyggd för samtliga arenagrenar. Det var en absolut nödvändighet för att få en bra friidrottsverksamhet i Lycksele. Den gamla otidsenliga friidrottsarenan med rödtegelunderlag och ett banvarv på 300 m (anlagd 1952) hade då gjort sitt. Nya Tannen betraktades under 1980-talet som länets bästa friidrottsarena. Den blev ett verkligt lyft för Lyckseles friidrott där i första hand Örns SK gjorde en rejäl satsning på friidrotten med omfattande tränings- och tävlingsverksamhet. Stora DM arrangerades i Lycksele 1985 och året därpå den 52:a länsmatchen mot Norrbotten med 14 dam- och 18 herrgrenar. Det blev seger för Västerbotten både i den kvinnliga och manliga kampen. Under 1990- och 2000-talet förföll friidrottsarenan allt mer och till slut blev det i det närmaste omöjligt att genomföra träning och tävlingsverksamhet där. I juli

Hösten 1982 fick Lycksele en ny fin friidrottsanläggning då Tannens Idrottsplats med allvädarsbanor stod klar. Bilden är från starten av Lyckseleterrängen 2006 då banorna just fått en nödvändig ansiktslyftning.

2006 stod så efter en total "ansiktslyftning" (ett år försenad) en "ny" fräsch friidrottsarena klar. Lyckseleklubbarna, med Örns SK och Lycksele Löparklubb i spetsen, fick nu en perfekt friidrottsarena för träning och tävling.

Örns SK blev Lyckseles ledande friidrottsförening

Redan under 1970-talet hade Örns SK (bildades 1970), tagit över Lycksele IF:s ledande roll som friidrottsförening i Lycksele med omnejd. Från början av 1980-talet har LIF:s friidrottsverksamhet varit mer inriktad på motionsverksamhet och långlöpning med deltagande i Vindelälvsloppet och andra långlopp. Fram till 1991 var LIF anslutet till Friidrottsförbundet men sedan dess finns det inte längre någon friidrottssektion i föreningen. Även efter 1991 har det funnits en del långlöpare i LIF:s led (framför allt skidlöpare) som tränar och även deltar i långlopp.

Örns SK tillhörde under 1970 och 1980-talet länets tre, fyra bästa föreningar. Många friidrottare från klubben tillhörde vid denna tid Norrlandseliten och deltog även med framgång i Kalottkampen. Jag har tidigare nämnt spjutkastaren Lage Rönnholm och

lika meriterad är Marlene Thiger som 1976 gick över från Lycksele IF till Örns SK och 1982 hoppade 5.88 i längd. Under tiden i Lycksele IF noterade hon fina 5.09 i sin specialgren när hon segrade i länsmatchen mellan Västerbotten och finska Österbotten i Skellefteå 1975. Framgångsrika i Örns SK var även Anita Lindholm med 40.76 i spjut, Lotta Rosén 11.05 i kula och Birger Eriksson 11.0 på 100 m. Även Hedlunda IF, med sina många duktiga ungdomar högt placerade i resultatlistorna, dök upp under 1970-talet och föreningen tillhörde fram till 1982 länets 6-7 bästa föreningar då "Mister Hedlunda" Georg Björnwall tog med sig sitt friidrottsstall och gick över till Örns SK. Under senare år har det varit en mer blygsam friidrottverksamhet i Lycksele även om Örns SK och Lycksele Löparklubb är med i Friidrottsförbundet och har en hygglig ungdomsverksamhet och ett antal

duktiga långlöpare i sina led.

Stora Grabbar/tjejer i friidrott

Tre friidrottare från Lycksele IF har blivit Stora Grabbar i västerbottensk friidrott under tiden de tävlat för LIF. Först ut var trestegsspecialisten Nils-Olof Forsgren som redan 1956 fick utmärkelsen, första året han tävlade för LIF (kom från Umeå IK). Långdistansarna Torbjörn Bäckman och Ingvar Sandström blev belönade 1962 respektive 1967. Ingvar blev också stor Grabb i Västerbotten på skidor 1966 (svensk mästare och VM-fyra). Ytterligare fem friidrottare, som kortare eller längre tid varit med i LIF, har fått utmärkelsen när de tävlat för andra länsföreningar. Det är Lennart Gabrielsson, IFK Holmsund (1930-talet), Barbro Dahlbäck, IFK Umeå (1956), Roland Persson, IFK Umeå (1973), Sven-Olov Åström, Skellefteå

AIK (1974) och Marlene Thiger, Örns SK (1982). Tilläggas bör att Roland Persson också är Stor Grabb i Medelpad och Hälsingland och brorsan Christer Persson i Medelpad.

Avslutningsvis redovisas gällande klubbrekord i friidrott för Lycksele IF.

Klubbrekord i friidrott (endast manliga rekord finns registrerade)

100 m	Roland Persson	10.8	1965 Lappmarksrekord
200 m	Roland Persson	22.3	1963 Lappmarksrekord
	Christer Persson	22.3	1964 Lappmarksrekord
400 m	Roland Persson	50.0	1965
800 m	Sture Grahn	1.56.7	1960 Lappmarksrekord
1500 m	Sture Grahn	3.59.3	1961 Lappmarksrekord
3000 m	Ingvar Sandström	8.38.0	1964 Lappmarksrekord
3000 m h	Ingvar Sandström	9.08.6	1965 Lappmarksrekord
5000 m	Ingvar Sandström	14.35.8	1965 Lappmarksrekord
10000 m	Sören Burman	30.59.4	1970 Lappmarksrekord
110 m häck	Bengt Johansson	17.9	1958 Lappmarksrekord
400 m häck	Gudmund Darle	59.6	1948
Längd	Nils-Olof Forsgren	6.94	1962 Lappmarksrekord
Höjd	Lennart Lund	195	1970 Lappmarksrekord
Tresteg	Nils-Olof Forsgren	14.67	1960 Lappmarksrekord
Stavhopp	Tage Örestig	3.40	1952
	Nils-Erik Dahln	3.40	1956
Kula	Tage Pålsson	14.73	1963 Lappmarksrekord
Diskus	Martin Holmgren	43.75	1957 Lappmarksrekord
Spjut	Lage Rönnhol	72.44	1973

Slägga
35.83

Tage Pålsson
1963

4 x 100 m
43.7

Jan Andersson
1964

Stig Sjöberg
Roland Persson
Christer Persson

Av de 20 klubbrekorden är 15 Lappmarksrekord (Lappmarksrekord kan noteras av friidrottare från klubbar i landskapet Lappland inom Västerbottens

län). Två av rekorden var på sin tid distriktsrekord för Västerbotten, Nisse Forsgrens 14.67 i tresteg 1960 och Tage Pålssons 14.73 i kula 1963.

Att 1960-talet var friidrottens glansperiod i Lycksele IF ger rekordlistan klart besked om. I så många som 14 av 20 grenar noterades gällande klubbrekord under detta decennium, de flesta i 1960-talets början. Under 1950-talet slogs tre klubbrekord (110 m häck, stav och diskus), under 1970 talet också tre rekord (10 000 m, höjd och spjut) och under 1940-talet ett rekord (400 m häck).

Eldsjälar inom friidrotten

Många duktiga ledare och funktionärer inom Lyckseles IF:s friidrott har under årens lopp lagt ned ett omfattande idéellt arbete utan betalning. Här skall endast nämnas några av alla eldsjälar. Harry Berggren började som driftig ordförande i friidrottssektionen redan på 1940-talet och var engagerad i friidrottssektionen långt in på 1960-talet. En verklig eldsjäl och ledare under 1950- och 1960-talet var duktige spjutkastaren Mikael Andersson. Under 1960-talet gjorde Rolf Alfredsson som ordförande i friidrottssektionen en stor arbetsinsats. Rolf avlöstes av Stellan Linder 1970 som sedan var verksam tills sektionen lades ned 1991. Stellan blev samma år ordförande i skidsektionen, ett uppdrag som han lämnade 2008. Stellan Linder är värd ett eget kapitel. Under många år lade han ned all fritid som omtyckt ledare inom friidrott och skidor. Han är ett föredöme som utan stora ord och åthävor alltid framhållit sina adepters fördelar framför sina egna. 1980 utsågs han till Lycksele kommuns idrottsstipendiat och vid idrottsgalan i Lycksele 2010 fick han Lycksele kommuns idrottsstipendium och "Folkets Pris" för sitt långa engagemang för Lycksele IF, ett mycket populärt val! Tilläggas bör att han varit sekreterare i Lycksele IF:s huvudstyrelse sedan 2004.

Stellan Linder, ett föredöme som idrottsledare i Lycksele IF under 45 år

NYA TRYCKERIET

I LYCKSELE AB

Timmervägen 73 ● 921 33 Lycksele ● Telefon 0950-383 00 ● Telefax 0950-131 03

Handboll

av Ivar Söderlind

Handboll i form av lagspel mot två mål förekom redan vid sekelskiftet 1900 i Sverige, Danmark och Tyskland, i regel som utomhusspel. Redan 1910 infördes inomhushandboll i Kristianstad. Internationella regler för handboll kom 1930, SM inomhus 1932 och allsvenskan i handboll startade 1934. I Västerbotten introducerade Umeå IK handbollen 1932 och spelade matcher mot IFK Umeå och K4 IF. Matcharenor var de trånga gymnastiksalarna på K 4 och I 20 i Umeå och där spelades det om DM redan 1933. Umeå IK blev den helt dominerande föreningen i länet. Fram till 1947 tog klubben hem 11 av 15 möjliga DM och blev Norrlandsmästare 1946 och 1947. När Sporthallen på Gamlia i Umeå stod klar 1958 blev det ordenlig fart på handbollen i Umeå med omnejd och Gimonäs CK, Sandåkerns SK och IFK Holmsund inledde spel i division II med de flesta lagen från Stockholmsområdet. Publikintresset var stort med oftast över 2000 personer på matcherna.

Handbollen kom till Lycksele 1961

Redan 1934 var det på gång att handboll skulle tas upp på LIF:s program men vid ett styrelsemöte året därpå "fattade föreningen beslut om att avfärda frågan". Handbollen kom i stället med i Lyckseles idrottsliv hösten 1961 då Medborgarhuset med sin handbollshall stod klar. Sporten introducerades av jägmästare Curt Norman som kom att bli handbollens allt-i-allo under tolv år.

LIF:s damlag överraskade

Redan första året spelade LIF:s damlag i Västerbottensserien där Gimonäs CK var i topp före Sunnanå SK och IFK Umeå med Lycksele IF på sjätte plats. I DM hösten 1962 överraskade LIF:s damer stort. I semifinalen besegrades Sandåkerns SK med 8-6 efter att LIF i halvtid ha legat under med 3-6. I finalen förlorade man sedan mycket knappt på hemmaplan mot segertippade och rutinerade Gimonäs CK med 7-8 efter att ha haft ledningen med både 6-5 och 7-6. Bäst i hemmalaget var målvakten Elisabeth Nygren tillsammans med Ulla Nilsson, och Mona Lundmark. Lycksele mål gjordes av Ulla Nilsson 3, Mona Lundmark, Ann Forsberg, Karin Rohlén och Ulla Bäckman. Förutom de nämnda ingick även Gunilla Gunnarsson (målvakt), Karin Norrman, Britt-Marie Yngvesson, Greta Wallin och Ulla Lundgren i laget

Under de följande åren blev det fortsatt spel för LIF:s damer i Västerbottensserien och även spel i DM med både bra och sämre resultat. 1965 slutade laget på andra plats i damserien efter Gimonäs men före IFK Umeå och Sandåkern SK. Vid matchen mot Sandåkern i Umeå i mars 1965 övertygade LIF stort och segrade med 17-7 (halvtid 4-4). Lycksele målgörare var Ulla Olling 6, Karin Rohlén 3, Britt Marie Yngvesson 3, Mona Lundmark 2, Margareta Kjellberg 2 och Lena Konradsson 1. I december 1965 blev

Britt-Marie Yngvesson och Karin Rohlén uttagna till länsmatchen mot Norrbotten sedan Lycksele veckan innan sensationellt besegrat länets suveräner inom damhandbollen Gimonäs CK med 8-6 på bortaplan. De båda Lyckselespelarna hade övertygat stort i den matchen.

Lycksele IF:s herrar i division III

Lycksele IF:s herrlag spelade under debutsäsongen 1962 i division III Västerbotten tillsammans med B-lagen från Sandåkerns SK, IFK Holmsund, Gimonäs CK och Umeå IK. Sandåkerns SK vann serien före IFK Holmsund medan LIF slutade på fjärde plats före Umeå IK. Den 7 november 1962 spelade LIF hemmamatch i DM mot Umeå IK:s spelskickliga A-lag och förlorade med 13-21 (halvtid 5-8). Målgörare för hemmalaget var Bo Olandersson 5, Christer Backryd 2, Sven-Åke Nordström 2, Hans Johansson 2, Nils Gidlöf 1 och Björn Gustavsson 1. I laguppställningen ingick även målvakterna Rolf Adolfsson och Göran Lindgren samt utespelarna Bo Widén, Lars Lind och Jan Burman.

Handboll i Lycksele i 1960-talets början. Fr v Nils Gidlöf, Rolf Axelsson, Christer Backryd, Bo Widen och med ryggen mot kameran Björn Gustafsson

Under de kommande åren blev det fortsatt spel för LIF:s herrar i division III med skiftande framgångar. Säsongen 1965-66 blev det serieseger för lappmarkslaget och laget flyttades upp till division II där man spelade mot bl a Sandåkerns SK och Umeå IK. Resan i division II blev dock inte så lyckosam. Serien omfattade 16 matcher och när dessa var spelade var LIF fast förankrat i tabellens botten. Lyckselegrabbarna lyckades inte erövra någon poäng. Trots jumboplatsen, svarade bl a hårdskjutande Urban Beijmo, Sten Eriksson och Rolf Strandberg för fina insatser och trots jumboplatsen fick LIF stanna kvar i "tvåan" under säsongen 1967-68. Resultatet blev då något bättre även om det inte blev någon topplacering. Laget lyckades samla ihop fyra poäng. Uppmärksammaspelare i laget var Urban Beijmo, tvåa i skytteligan.

Spel i division III Norrbotten

Säsongen 1969-70 spelade LIF:s herrar i div III Norrbotten och satte verklig färg på den serien. Det började illa för LIF men en fin avslutning med sex raka segrar ordnade en slutlig andraplats. Det verkade även vara prima ställt med återväxten. I kommuncupen i handboll för pojkar blev det LIF-seger genom vinst i finalen mot Hörnefors med 12-11.

Säsongen 1970-71 kämpade Lycksele IF:s handbollsspelare på fem fronter. Herrarnas A-lag i Norrlandstävåan, där insatsen inte blev så lyckosam. Laget hamnade nämligen sist. Däremot svarade juniorlaget för en verkligt glädjande insats genom att vinna Västerbottens juniorserie. Även säsongen 1971-1972 var handbollsutövarna i Lycksele IF flitigt i elden med fem lag i seriespel: A, B och juniorlag på herrsidan samt A- och juniorlag på damsidan. Även ett flertal ungdomslag, både flickor och pojkar, var igång under säsongen. Lycksele IF:s herrlag stred tappert i div II Södra Norrland för att försöka hamna bland de tre främsta, vilket betytt fortsatt div II-spel. Det lyckades inte men laget svarade ändå för en riktigt bra insats och hamnade på en slutlig fjärdeplats endast en poäng efter Brännans IF på tredje plats. För B-laget som spelade i division III Västerbotten blev inte resultatet särskilt lysande och laget slutade sist. Damlaget hamnade på sjätte plats i division II mellannorrland och i DM-serien för flickor och pojkar blev det inte heller några toppplaceringar.

Ny handbollsarena i Tannbergsskolan, serieseger och DM-seger

Under säsongen 1972-73 kunde handbollsspelarna glädja sig åt att en ny förnämlig handbollsarena i nya Tannbergsskolans sporthall blev klar att tas i bruk. Säsongen slutade med en överlägsen triumf för Lyckseles IF:s herrlag i div III Södra Norrland. Seriesegern klarades med fem poängs marginal före Östersund. A-laget lyckades också lägga beslag på mästerskapstecknen i stora DM genom att i en dramatisk final besegra Umeå IK med 13-10, en verkligt stark prestation. Damlaget i division II mellersta Norrland slutade sjua av åtta deltagande lag. LIF:s bästa målgörare var Anna-Greta Nordin. Juniorlaget gick till final i JDM där man förlorade med 10-13 mot Umeå IK. I och med säsongen 1972-73 mönstrade handbollens starke man Curt Norrman av handbollsskutan.

Återkomsten till div II Norrland under säsongen 1973-74 blev ingen dans på rosor. LIF fick redan efter några matcher inrikta sig på att undgå jumboplatsen. Det såg länge ut att lyckas men LIF fick ge sig på "upploppet". Under kommande två säsonger deltog LIF i seriespel med herrlag, damlag samt juniorlag på pojk- och flicksidan. Genomgående blev det placeringar i mitten av serietabellerna.

Bra uppslutning och rejäl satsning på ungdomssidan

1978-1979 års säsong för LIF:s handboll visade på en bra uppslutning även om det inte blev de verkligt

stora framgångarna. Det gjordes en rejäl satsning på ungdomssidan vilket innebar två herrlag i seriespel, ett damlag som deltog i DM och slutligen ungdomslagens deltagande i ungdomsserien. A-laget i division II slutade på näst sista plats i en serie som innehöll etablerade lag som Domsjö, IFK Sundsvall, Nordmaling och IKSU. Handbollen hade liksom tidigare problem att få fram ledare för sin verksamhet och det var spelare i laget som höll i trådarna. En fin prestation att klara av såväl det idrottsliga programmet som verksamheten i stort med allt vad det innebär.

Under 1979-1980 års seriespel återfanns Lycksele IF:s herrlag i div III med motståndare som Sundsvall, Domsjö, Umeå IK och Holmsund. En tung serie med andra ord och LIF lyckades inte hålla sig kvar. Kommande säsong 1980-1981 spelade såväl herr- som damlaget i division 4 och det blev en placering mitt i tabellen för herrlaget och något sämre för damerna. I DM spelade herrarna semifinal mot Umeå IK och LIF höll jämna steg med favoriterna tills bara 10 minuter återstod. Intresset för handboll i Lycksele var klart i stigande med 20-30 ungdomar på träningskvällarna.

Joel Wiklund var seriens skyttekung

Handbollssektionen deltog under 1981-1982 med ett ungt och utvecklingsbart herrlag i division III. Placeringen blev på den nedre halvan. I DM svarade det unga LIF-laget för en fin insats mot Umeå IK och höll ställningarna fram till matchens sista minuter. Joel Wiklund svarade för en positiv insats genom att bli trea i seriens skytteliga. Ett bra tillskott fick laget genom Tommy Eikedahl, en gång allsvensk i Västra Frölunda. Damlaget fanns inte med i seriespelet men det var ändå ett flertal flickor som tränade hela säsongen. Pojkhandbollen låg under säsongen helt nere. Juniorlaget bestod till största delen av duktiga grabbar från Sorsele.

Under 1982-83 stod handbollssektionen som värd för

Tjejerna som försvarade LIF:s handbollsära säsongen 1983-84. Tränaren och lagets allt i alla Eva Dahlgren omges av Kristina Stenlund, Anneli Robertsson, Carola Eriksson, Ulrika Edholm, Susanne Lindström och Ylva Holmgren

handbollskampen mellan länslaget och pressen. Både LIF:s herr- och damlaglag spelade i division 4, men det var tunt i leden bland de aktiva. Säsongen 1983-84 var första gången på 22 år som LIF inte hade något herrlag i seriesammanhang. Spelartruppen var för liten för att man skulle våga sig på seriespel samtidigt som ledarsidan var tunn och sektionen brottades med ekonomiska problem. Den tidigare "guldkalven" Lucia-dansen blev ett stort ekonomiskt bakslag. Men tjejerna fortsatte sitt seriespel och räddade därmed äran för LIF-handbollen. I seriespelet blev det två segrar men i övrigt gick det tungt.

En 25 årig epok slutade

Säsongen 1984-85 försvann även handbollspelet på damsidan och all verksamhet i sektionen upphörde. Inför säsongen 1985-1986 gjordes försök att få igång en ungdomssatsning men det blev inte mycket resultat. Under hösten 1985 genomfördes 1-2 träningar i veckan med som mest 10 killar. Ett stort problem var den dåliga tillgången på tränare. Några gamla aktiva ställde upp några gånger men det hela rann ut i sanden och därmed var en 25-årig epok med handboll i Lycksele IF slut.

Luciablixten i handboll

Den enda handbollsverksamhet som efter 1985 fanns kvar i Lycksele var den traditionella Luciablixten som började i handbollshallen på medborgarhuset 1962 och fortsatte ända till 1998. Det var enligt LIF-bladet *"en lokal kraftmätning mellan bollbegåvade spelare i Lycksele. Deltagare har i alla år varit fotbollsspelarna, skoleleverna, lärarna och övriga Lycksele, samt vissa obestämda 'partiklar' något år."* Under 1960-talet seg-

rade för det mesta fotbollsspelarna och vid Luciablixten i mars 1965 vann de för tredje gången och tog för alltid hem det vandringspris som sattes upp 1962. I finalen besegrade de övriga Lycksele med 7-6. I fotbollslaget ingick 1965: Ingmar Nyberg, Mats Rehnman, Sven Lindman, Åke Grubb, Pontus Norberg, Bert-Inge Carlén, Allan Broman och Roger Berg.

"Övriga Lycksele" som segrade i Luciablixten vid 25-årsjubileet 1987, bakre raden fr v Jan-Erik Stiegedahl, Ulf Hedström, Gunnar Falck, Kjell Johansson, Gunnar Linder, Kjell-Gunnar Holm. Främre raden från vänster: Ulf Andersson, André Brännlund, Jarl Jannerud, Bengt Åström, och Lars Johansson.

NEW BOLIDEN

Innebandy

Av Ivar Söderlind

I slutet av 1960-talet såddes fröet till det som skulle bli innebandy i Sverige. Under 1970-talet började det röra på sig. På 1980-talet tog utvecklingen fart och det inte minst organisatoriskt innan det formligen exploderade under 1990-talet. Idag är innebandysporten etablerad med Västerbotten som det starkaste distriktet i landet sett såväl vad gäller elit, bredd som organisation och arrangemang. Redan i början av 1980-talet spelades det innebandy på korpnivå. Seriespel kom igång i Västerbotten i mitten av 1980-talet med Umeå Innebandyklubb (UIBK) som ledande klubb. Även Lycksele IF fanns då med på ett hörn, mer om det nedan. Den stora majoriteten av innebandyklubbar bildades in på 1990-talet och sporten etablerade sig snabbt som den näst största idrotten efter fotbollen.

Innebandysektion bildades i Lycksele IF 1985

På förslag av LIF:s nye föreningskonsulent Christer Gustafsson beslutade årsmötet 1985 att det skulle bildas en innebandysektion i Lycksele IF. Christer som på den tiden satt med i styrelsen för innebandy i Sverige frågade sig när han anlände till Lycksele varför inte den nya innesporten skulle kunna spelas Lycksele? Han fick snabbt huvudstyrelsen med sig. Det första året var ett introduktionsår med ett 20-tal grabbar i träning. Sammanlagt rörde det sig om ett 90-tal träningstillfällen. Det handlade också om spel i några vänskapsmatcher och deltagande i några cuper.

Redan i februari 1986 stod Lycksele IF:s innebandysektion som arrangör för ett av SM-kvalen. För LIF:s del blev det blev det inget fortsatt avancemang men det upplevdes som stimulerande och mycket nyttigt att få en dust med elitlagen. Att LIF lyckades beseгра ett av de deltagande Stockholmslagen var en stor fjäder i hatten.

Tre framträdande innebandyprofiler, från vänster specielle målskytten Peter Forsén, innebandybasen Christer Gustafson och duktiger backen Tommy Nilsson.

Lycksele IF deltog i distriktsserie 1986-1987

Hösten 1986 bildades Västerbottens Innebandyförbund och det betydde att en distriktsserie med åtta lag blev verklighet där Lycksele IF deltog. Första säsongen skulle man mest vara med för att lära men LIF:s innebandybas såg fram mot segrar kommande år. Under 1986 anordnades ett 60-tal träningstillfällen med 20-25 ungdomar och det ansåg man vara en fin grund att bygga vidare på. Under året ordnades två singelserier med totalt 16 deltagare. I innebandysektionen trodde man på en ny vår för sporten i Lycksele.

Under våren var Lycksele IF en av de åtta föreningar som deltog med ett herrlag i division 1 Västerbotten. Sportsligt sett blev det en mindre lyckad säsong då LIF hamnade näst sist i serien men undgick nedflyttning, vilket hade varit målsättningen.

LIF: s innebandygäng stred med den äran i division 1 Västerbotten.

Svårigheter att få tillgång till halltider

Bristen på intresserade ledare och de ekonomiska förutsättningarna var starka orsaker till att LIF drog sig ur seriespelet i division Västerbotten 1987-1988. Största problemet för innebandyn och dess framtid på seniornivå var dock svårigheterna att få tillgång halltider i Tannbergshallen. Från innebandysektionen menade man att om inte en ny sporthall tillkommer i Lycksele ser framtiden för innebandyn mörk ut. Verksamheten fortsatte dock under säsongen med ett herrlag och damlag i träning. Några timmar i mindre gymnastiklokaler blev tillgänglig för detta ändamål. Även en ungdomsgrupp var verksam under vintern.

Säsongen avslutades i mars med DM-spel i Umeå för herrlaget och damlaget. Herrlaget inledde bra

och spelade 1-1 mot slutliga DM-trean Tuböle IK från Skellefteå. Resultatet i gruppspelet blev dock en sista plats efter fyra spelade matcher. Damlaget kom på en slutlig fjärdeplats (fem lag deltog) efter seger med 2-1 mot Ume IBS.

Vilande innebandy 15 år

Under de kommande 15 åren verkar innebandyn i Lycksele IF ha varit vilande åtminstone när det gäller tävlingsverksamhet. I 1990-talets början fanns det enligt föreningens årsberättelser en kontaktman i föreningen för innebandyn men ingen innebandysektion. Det finns inte heller rapporterat om några organiserade innebandyaktiviteter inom föreningen förrän 2006 då en innebandysektion återigen bildades.

Innebandyn tillbaka i Lycksele IF 2006

Under 2006 bedrev innebandysektionen i LIF träningsverksamhet för ungdomar två gånger i veckan. Ingen tävlingsverksamhet förekom. Det var problem att få kontinuitet på tränarsidan. Under hösten var verksamheten vilande på grund av byte av sporthallsgolv i Tannbergshallen, svårigheter att få träningstider samt ledarbrist. Under hösten 2007 startade en träningsgrupp med 27 pojkar och flickor födda 1994-1995 men ingen tävlingsverksamhet bedrevs inom sektionen. Under 2008 tränade två grupper födda 1994-1995 innebandy med 16-26 deltagare. Under hösten hölls en uppskattad dagcup för innebandylag från Malå, Sorsele och Kristineberg i Tannbergshallen i

Lycksele. Under hösten var det även organiserad träning för en grupp födda 1991-1992 med 12 deltagare. Under 2009 var det fortsatt innebandyträning för födda 1994-1995 med 15 deltagare. En minicup genomfördes i Kristineberg i februari med deltagare från Lycksele IF, Malå IF, Sorsele SK och Kristinebergs IF. Fredrik Zemrén och Sebastian Rådström från Lycksele IF var båda aktuella till Västerbottens Innebandylag för pojkar födda 1994.

Innebandyn på gång igen

Under 2010 förekom ingen träning eller andra aktiviteter inom LIF:s innebandy. Orsaken var tränarbrist. En sektionsstyrelse valdes under året som arbetade för att innebandyverksamheten skulle återkomma. Inte heller 2011 var det någon innebandy i LIF men 2012 startade det upp igen på initiativ av tre lag (01, 02 och 03) som flyttade över sin verksamhet från Örns SK till LIF och bildade en ny sektionsstyrelse. På hösten samma år kom en förfrågan från Korpens två lag 97/98 och 99/00 att få komma med och sektionen växte. Under jubileumsåret 2014 tränar fyra lag med ca 80 aktiva innebandyspelare barn och ungdomar (05/06, 02, 99/00 och 97/98). Målet är att det skall finnas möjlighet att spela seriespel och delta i cuper. Problemet med att få träningstider kvarstår och begränsar möjligheterna att kunna börja med seriespel och i dagsläget konkurreras innebandylagen ut från träningstiderna på Tannbergshallen.

ohlssons
— FASTIGHETER

Orientering

av Ivar Söderlind

Den första "civila" orienteringstävlingen i Sverige genomfördes i Stockholmstrakten 1901 (kontroller i Spånga, Bromma osv). Den första "civila" orienteringstävlingen i Västerbotten genomfördes av IFK Umeå i oktober 1923 och samma månad arrangerade föreningen länets första DM i orientering med 23 startande. Starten gick i Täfteå och målet var Solliden på Hamrinsberget i Umeå. Orienteringen i Västerbotten var länge koncentrerad till Umeå- och Skellefteåområdet men kom så småningom i gång i inlandsklubbarna, främst Lycksele och Åsele.

Orientering introducerades i Lycksele 1940

En orienteringssektion bildades i Lycksele IF 1941 efter att orientering introducerats i Lycksele året innan i samband med riksorieringen. Drygt 180 orienterare samlades då i köpingen och året därpå hade man 75 deltagare. Riksorieringen var en motionspropaganda i Sverige som inleddes under krigsåren och som skulle locka ut befolkningen på 6 km terrängpromenad efter en inprickad bana på kartan. Svenske mästaren Arvid Kjellström vistades i Lycksele 1941 och gjorde bra propaganda för sporten. Entusiastisk ledare och god orienterare i Lycksele IF på 1940-talet var Gustaf Widman. Bland pionjärerna märks även Bo Aspgren och Jöns Gustafsson. Bo deltog under denna tid med framgång i DM.

Eldsjälen Runo Almroth

De kommande åren anordnade LIF många klubb-tävlingar i orientering med ett 20-tal deltagare varje gång. Under eldsjälen Runo Almroths energiska ledning som ordförande i orienteringssektionen och aktiv orienterare från mitten av 1940-talet och 30 år framåt gick stigfinnarsporten stadigt framåt. I 21 år var han styrelseledamot i LIF och satt under lång tid i styrelsen för Västerbottens Orienteringsförbund. För

Eldsjälen Runo Almroth här tillsammans med dottern Vibeke Almroth. Båda var tongivande i orienteringen i Lycksele IF både som aktiva och ledare, Runo från mitten av 1940-talet och 30 år framåt och Vibeke under mer än 20 år med början på 1960-talet.

övrigt kom hela familjen Almroth att bli tongivande när det gäller orienteringen i LIF med makan Wally som framgångsrik aktiv och ledare samt dottern Vibeke med flera DM-segrar som junior och senior under 1960- och 1970-talet. Vi återkommer till detta.

Orienteringstjärnan Barbro Dahlbäck

Barbro Dahlbäck, född och uppväxt i Björksele, var den första orienteringstjärnan i LIF med fyra DM-tecken åren 1949, 1951 och 1953. Det sistnämnda året vann Barbro förutom DM i orientering individuellt även DM-budkavlen tillsammans med Wally Almroth och Anna Andersson. Wally visade också många gånger hög klass individuellt, bland annat då hon blev DM-tvåa 1951. Barbro Dahlbäck hade även framskjutna placeringar vid Norrlandsmästerskap (femta 1951) och inte minst en sensationell 14:e plats vid SM i orientering 1950, en av de bästa placeringar en västerbottensdam noterat. Vid DM-segern 1949 vann hon först damseniorklassen med 20 minuter men en kontroll hade stått fel och efter protest ogiltigförklarades tävlingen. Men Barbro vann också när

Barbro Dahlbäck från Björksele var Västerbottens bästa kvinnliga orienterare 1949-1953 med fyra DM-tecken, en femteplacering vid Norrlandsmästerskapen 1951 och placering 16 vid SM 1950. Hon blev Stor Tjej i Västerbottensk orientering 1953, den enda orienterare från Lycksele IF som fått denna utmärkelse.

DM: et kördes om. Året 1950 hade Björkseletjejen en fantastisk säsong – vann de stora tävlingarna Tegspropagandan, Umeträffen och Vildmanna. Under kommande år hade hon stora framgångar i friidrott. Hon deltog i friidrottslandslaget 1955 och 1957 när hon tävlade för IFK Umeå och blev det senare året svensk mästare på sträckan. Stora Grabbars märke i friidrott för Västerbotten tilldelades hon 1956 (se i kapitlet om friidrott).

Orienteringssektionens verksamhet 1951

För att ge en bild av orienteringssektionens verksamhet under uppbyggnadsperioden gör vi ett utdrag ur verksamhetsberättelsen för 1951. I sektionen ingick Runo Almroth, Clas Haraldsson, Helge Nyman, Ture Holmgren och Barbro Dahlbäck. Orienterare från LIF var med vid åtta tävlingar såväl inom som utom distriktet med fyra segrar, två kvinnliga och två manliga. På hemmaplan avverkades 11 tränings tävlingar och dessutom en propagandadag för damorienteringen med livligt deltagande bland annat från klasser ur folkskolan. För första gången arrangerade sektionen DM som trots ett fåtal funktionärer genomfördes på tillfredsställande sätt. Under året stod sektionen även som arrangör för den sedvanliga klubbmatchen mot Åsele och i likhet med tidigare år hemfördes segern av LIF. Det var Folke Lindberg, Clas Haraldsson och Runo Almroth som svarade för den bedriften.

Barbro Dahlbäck belade en hedersam femte plats vid norrländska mästerskapen och vid SM nere i Blekinge hade hon på gång en framskjuten placering men hade otur och ”hoppa över” en kontroll och ströks ur prislistan. Vid DM på hemmaplan erövrade hon föreningens andra DM-tecken genom tiderna och Wally Almroth blev tvåa. Wally började säsongen med att bli tvåa i Stöcksjös distriktstävlingens nybörjarklass, gick sedan ”framåt” med DM-insatsen och avslutade säsongen med seger i Vildmannatävlingen. På den manliga sidan var Folke Lindbergs seger i yngre oldboysklassen SOK:s (Skellefteå OK:s) nationella den största meriten då segermarginalen var stor och allt vad Norrbotten och Västerbotten har av elitmän i klassen deltog. Sture Nordfjell har ”gått bra” i de fåtal tävlingar han deltagit i, bland annat seger i Stöcksjös nybörjarklass och 16:e plats i Stora DM. Ture Holmgren hade i likhet med tidigare visat jämnhet och nått goda resultat utan att få någon direkt fullträff. Clas Haraldsson blev klubbmästare för seniorer, Wally Almroth för damer och Folke Lindberg för yngre oldboys. I distriktets banläggningstävling kom Runo Almroth på sjunde plats.

Framgångsrikt 1960-tal med många distriktsmästare från Lycksele IF

Lycksele IF:s förste distriktsmästare i orientering på manliga sidan var storstjärnan och landslagsmannen Karl-Henrik Rudelius som vann DM 1959 när han gästspelade i Lycksele IF. Året efter började Rolf Grälls visa framfötterna och vann bland annat junior-DM. Definitivt slog Rolf igenom 1963

med flera topplaceringar i stortävlingar och blev distriktsmästare för seniorer. Lycksele IF:s första DM-tecken i budkavle kom 1960 genom Ebon Uppenberg, Rune Wallberg och Nils Eriksson. Till detta skall läggas Nils Svedberg som vann DM i yngre oldboysklassen 1964.

Rolf Grälls var framgångsrik under 1960-talet med många framskjutna placeringar i stora orienteringstävlingar. 1963 blev han distriktsmästare och 1966 Stor Grabb i Västerbottnisk orientering, den ende i LIF som fått denna fina utmärkelse. Här hissas Rolf av sina lagkamrater sedan han som slutman säkrat segern åt LIF i 5-mannakavlen 1966 i skogarna kring Pengsjön i Västerbotten

Under 1960-talet och början av 1970-talet hade orienteringen sin verkliga blomstringstid i Lycksele IF då föreningen var mycket konkurrenskraftig både på herr- och damsidan. Framgångsrika på herrsidan under denna tid var förutom de tidigare nämnda även Kjell Markusson, Bror Allan Alfredsson, Roger Nordell, Christer Ahlenius, Ove Zackrisson med flera. Under denna tid tog Lyckseles herrar hem flera segrar och framskjutna placeringar i stora budkavletävlingar, oftast med Rolf Grälls som slutman. År 1967 blev LIF sensationellt 12:e lag i SM-budkavlen, endast 35 sekunder från segern. I laget ingick Christer Ahlenius, Roger Nordell, Hans Alfredsson och Bror Allan Alfredsson. Samma år vann LIF:s sjuannalag Hälsingekavlen i Hudiksvall och femmannalaget K4:s 5-manna i Pengsjö. Även individuellt blev det många segrar vid stortävlingar inom länet, bland

annat i Lappmanna, Vildmanna, Tegspropagandan, SOK:s nordiska m.m. B A Alfredsson var den främsta på herrsidan av LIF:s duktiga orienterare utan att lyckas sätta pricken över i:et. Han vann allt som kunde vinnas inom länet, dock inte ett individuellt DM. Vid Norrlandsmästerskapen blev det som bäst en bronspeng 1967.

Under 1960-talet tog Lyckseles herrar hem flera segrar och framskjutna placeringar i stora budkavletävlingar. Här Lycksele IF:s budkavlelag som vann Häl-singekavlen i Söderhamn 1966, fr v Ove Zackrisson, Roger Nordell, Kjell Halvarsson, Rolf Grälls, Kjell Marcusson, B A Alfredsson och Christer Alenius.

Framstående kvinnliga orienterare

På kvinnliga sidan var det (förutom Barbro Dahlbäck under början av 1950-talet) Vibeke och Wally Almroth, Dora Kohl och Katrine Zackrisson som hade största framgångarna fram till 1980-talet. Allra bäst var Vibeke med totalt fem DM-tecken i orientering åren 1963-1973. Hon segrade i Junior-DM 1963 och 1964 och vann senior-DM 1965, 1968 och 1973. Vid Norrlandsmästerskapen 1965 blev Vibeke tvåa, placeringen före kända skidåkerskan Barbro Martinsson, Skellefteå OK. Även på ledarsidan gjorde Vibeke fina insatser, bland annat som sekreterare i Västerbottens Orienteringsförbund 1975-1976 och arbete med kartrek och kartritning till slutet av 1980-talet. DM i budkavleorientering för damer vann LIF 1968 med Wally Almroth, Dora Kohl och Vibeke Almroth i laget. Katrine Zackrisson tog totalt hem tre DM-tecken, 1969 och 1970 i nattorientering och 1971 i dago-orientering.

Fr v Wally Almroth, Dora Kohl och Vibeke Almroth, som vann DM i budkavleorientering åt Lycksele IF 1968.

Driftiga ledare

I början av 1960-talet flyttade jägmästaren Ingvar Ek till Lycksele (anställd i Domänverket) och bidrog i högsta grad till orienteringens uppgång i Lycksele IF. Han blev under lång tid ansvarig för kartproduktionen i föreningen och dessutom delaktig i det mesta som hände i orienteringssektionen förutom att han också var duktig orienterare.

År 1969 flyttade tidigare sågverksägaren och skogsmänniskan Arne Sandström till Lycksele (uppväxt i Stöcksjö utanför Umeå). Han blev vald till sektionsordförande 1971 och innehade den posten till 1983 då han flyttade tillbaka till Umeå. Under sin Lyckseletid var han en driftig och omtyckt ordförande i sektionen och var även en stor tillgång som orienterare.

Arne Sandström var aktiv orienterare och ordförande i LIF:s orienteringssektion under 1970- och början av 1980-talet.

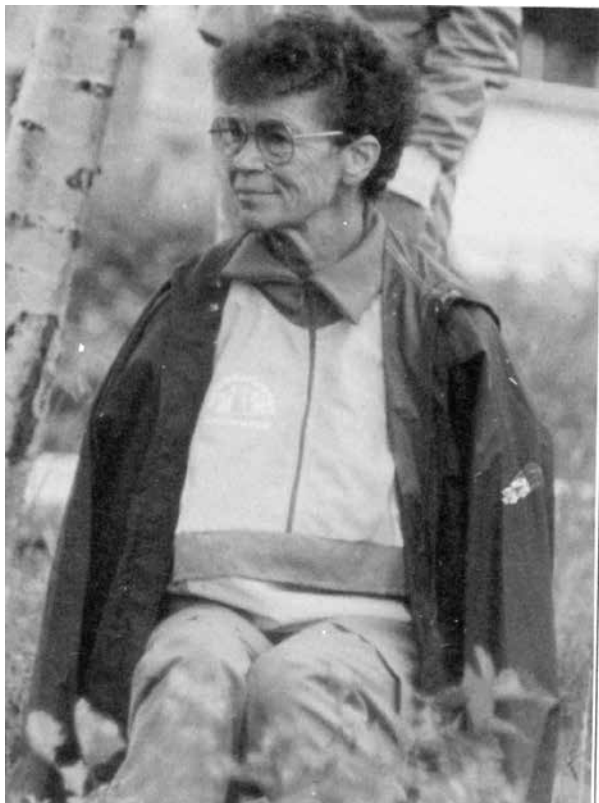
O-ringens 5-dagars ett gemensamt mål

På 1980- och 1990-talet hade sektionen omfattande ungdomssatsningar med ett 25-tal ungdomar i sina led under hela tidsperioden. Det var stor uppslutning på tävlingar runt om i Norrland. Denna ungdomssatsning drog med sig föräldrar och andra intresserade. Liksom många andra föreningar med orientering på programmet hade Lycksele IF 5-dagars som ett gemensamt mål och såg det som ett tillfälle att träffas och ha roligt. Man menade att resultaten inte var så viktiga, utan huvudsaken att man trivdes tillsammans. Resultaten i klubben har varierat men alltid har det gått bra för någon som de andra har kunnat glädjas med. Och innan veckans slut brukar alla ha fått prova på både att springa en bra etapp och göra bort sig ordentligt.

Under toppåren på 1980-talet var det alltid 20-45 LIF:are med under de fem tävlingsdagarna i världens största orienteringstävling. Vid 5-dagars i Norrbotten 1982 deltog t ex ett 35-tal orienterare från Lycksele IF och det blev fina framgångar i terrängen utanför Boden. Vibeke Almroth vann D35 B, Leif Norgren blev tvåa i H19 B, Valter Thulin sexa i H50B, och Wally Almroth sjua i D62. Vibeke och Leif vann båda två etapper.

5-dagars 1989

Intresset bland LIF:s orienterare för 5-dagars kulminerade i Östersund i juli 1989. LIF hade 45 deltagare på plats under de fem dagarna, en deltagarsiffra som är "all time high" för LIF:s orienterare. Wally Almroth i D70 hade 1989 varit med om flest 5-dagars – hela 12 stycken och har också varit föreningsplaceringsmässigt bästa orienterare. Hon var fyra på de båda inledande etapperna detta år och hela LIF-gänget hoppades på en etappseger för Wally. Här följer några intryck under tredje tävlingsdagen i 1989 års upplaga i trakterna kring Östersund med totalt 18 609 deltagare.

Wally Almroth har placeringsmässigt varit LIF:s bästa orienterare i 5-dagars. Under 40 år var hon framgångsrik aktiv och ledare i föreningen

Helig stämning i LIF-lägrät

Under någon timme på eftermiddagen rådde febril aktivitet och nästan helig stämning i LIF-lägrät. Det var då dagens kartor samt klubbresultat redovisades. Då samlades alla vid anslagstavlan på C-orten och det så berömda eftersnacket: "Varför tog du inte stigen förbi sankmarken i stället, jag irrade omkring minst en kvart här" osv. De flesta av Lyckseleborna bodde på centralorten i husvagn eller tält och man var som alltid mycket mån om att hålla gemenskapen uppe. På måndagskvällen var det tårtkalas för sektionens ordförande Alf Holmgren som nyligen fyllt 50 år. LIF:arna smällde upp sitt himmelsblå tält och hissade upp den kända Lapplandsmössan som fungerar som klubbssymbol på 5-dagars. Alla klubbar har varje år någon form av maskot eller vimpel upphissad på en stång för att kunna hitta varandra.

De som hade sen start satt i tältet och småpratade och gruvade sig lite för dagens prövning. Så fort någon kommit i mål började man diskutera vägval, terräng osv, trots att kartorna inte släppts förrän på eftermiddagen. Att man sedan fick duscha i varmvatten betraktades nästan som en lyx av orienterarna. "Det är svårt att förklara varför man åker på 5-dagars år efter år, men det känns som ett behov", berättade en 50-åring som varit med i 10 år. Många i Lycksele IF:s orienteringsgång längtade redan till 5-dagars 1990 i trakten av Göteborg.

Under 2000-talet har intresset för 5-dagars dalat bland LIF:s orienterare och det brukar bara vara en handfull från föreningen som deltar varje år.

Lycksele IF:s första SM-medalj

Största framgången under 1980-talet har Erika Holmgren med en bronsmedalj i D18 vid natt-SM i Leksand 1987, den första och hittills enda SM-medaljen för Lycksele IF och för en orienterare från Västerbottens inland. I nattens mörker valde 18-åriga Erika de rätta stigarna och vägarna och var på sin bronsplats endast 27 sekunder från segern och åtta från silver. Efter målgången berättade Erika att hon visste att vägvalen skulle bli det avgörande och tog det därför lugnt vid kontrollerna. Själva kontrollerna var inte så svåra att finna. Tre år tidigare hade Erika blivit USM-åtta i D16 (dagtid i Lindome).

Erika Holmgren är den enda orienterare från Lycksele IF som vunnit en SM-medalj. Vid natt-SM i Leksand 1987 blev det en bronsmedalj i D18

Bland andra toppinsatser de sista 20 åren av orienterare tävlande för LIF noterar vi att Cecilia Nygren från Skurträsk, Örträsk blev Norrlandsmästare i D18 i Sjötofta 1997 och året därpå trea i samma klass vid

NM i Östersund. Cecilia har även en imponerande segerrad vid DM med totalt sex segrar 1997-2000. Hon vann D18 på kort distans 1997, 1998 och 1999 samt på klassisk distans 1997 och 1998. Till detta skall läggas DM-seger i D20 på klassisk distans år 2000. Cecilia utsågs 1998 till Västerbottens bästa orienterare i D18. Även Lena Nygren (Cecilias syster) gjorde fina insatser i DM och andra tävlingar under några år med totalt fem DM-tecken 1997-2001. Det blev DM-seger i D14 klassisk distans 1997, året därpå i D16 klassisk distans, 2000 och 2001 i D18 klassisk distans och slutligen ett DM-tecken på lång distans i D20 år 2000. Hon utsågs till länets bästa orienterare i D16 år 1999.

Systrarna Cecilia och Lena Nygren från Skurträsk, Örträsk hade i slutet av 1990- och början 2000-talet stora framgångar i orientering. Cecilia blev bl a Norrlandsmästare i D18 1997 och vann totalt sex DM i D18 och D20. Lena tog totalt hem fem DM-tecken i D14-D20 åren 1997-2001.

Arrangör för Norrlandsmästerskapen i orientering 1995

Förutom DM som anordnades av LIF 1951, är det största orienteringsarrangemanget i sektionens regi Norrlandsmästerskapen + Lappmanna på Lyckans fritidsområde i i Lycksele den 12-13 augusti 1995. Nära 600 deltagare från alla Norrlandslän i åldersklasser från 10 till 75 år gjorde 1000 starter under två tävlingsdagar. Arrangemanget i sensommarens bästa väder var en riktig höjdare och fick mycket beröm av deltagare, sponsorer, publik och media. Bästa län-sinsatsen svarade Stina Grenholm, Bjurholms IF för som blev tvåa i D18.

Arrangör för stora skidororienteringstävlingar

Dessutom har sektionen med stor framgång arrangerat två stora skidororienteringstävlingar, VM-test 1993 och Stora SM i orientering 2008 (se även i skidor –

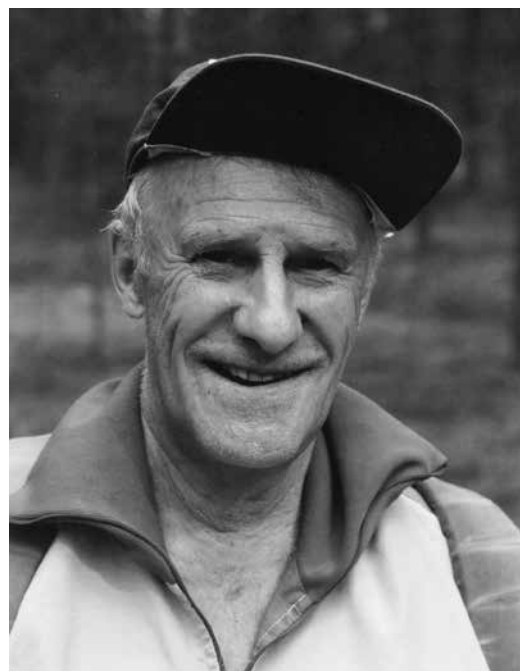
skidnotiser). VM-testen avgjordes den 11-12 december 1993 med totalt 281 starter i den tuffa och spårta terrängen på Tannberget med Tannens skidstadion som start- och målområde. Umebon Björn Åkesson, tävlande för Rehns BK i Bollnäs, segrade i herrseniorklassen (H21). Damsegern gick till den regerande världsmästarinnan Annika Zell, Sundsvall. Lycksele IF med tävlingsledaren Stefan Ahlenius i spetsen betraktades också som vinnare efter ett högklassigt arrangemang. SM i skidororientering arrangerades i månadsskiftet januari-februari 2008 av skidsektionen i LIF tillsammans med Umeå OK. Tävlingarna genomfördes med god snötillgång och ett gediget arbete av spårläggare och övriga funktionärer. Som belöning för väl genomförda tävlingar fick arrangörerna mycket bra kritik från tävlande, ledare och övriga inblandande. Att tävlingen även gav ett bra netto till kassan kom som grädde på moset.

Trim och naturpasset

Ett av orienteringssektionens stora arrangemang med tusentals orienteringsmotionärer i Lyckseleskogarna är Trim och Naturpasset. I snart 40 år har denna uppskattade orienteringspropaganda för både nybörjare och tidigare aktiva orienterare pågått på olika kartor i och i närheten av Lycksele. Alla somrar sedan mitten av 1970-talet har skärmarna suttit ute och mer än 200 kämpar har under årens lopp belönats med uppmuntringspriser för strapatserna i skog och mark. Sektionen har även organiserat nybörjarorientering för Lyckseleungdomarna i grundskolornas klass 3-6.

Frivilliga arbetstimmar med kartproduktion

Under lång tid har det offrats många frivilliga arbetstimmar av medlemmar i Lycksele IF:s orienteringssektion vid små och stora tävlingar i föreningens regi.

Eldsjälen Ture Vallström lade ned enormt många timmars idéellt arbete när han ansvarade för LIF:s kartproduktion från slutet av 1970-talet fram till 1995.

Stora arbetsinsatser har också gjorts för att få fram kartmaterial till orienteringssporten. Fram till mitten av 1970-talet togs ett material fram som sektionens egna medlemmar i allra högsta grad gemensamt arbetat fram. Från slutet av 1970-talet tog eldsjälén Ture Vallström kartrekognoceringen på sin lott och fram till 1995 nyrekade han sex nya kartområden och gjorde ett antal kartrevideringar. Helt ideellt och enormt många timmar i skogen stod han då för LIF:s kartproduktion. Hans sista karta blev den på Lyckans fritidsområde för Norrlandsmästerskapen 1995. Bara förstareket krävde en arbetsinsats på ca 400 timmar. Vid Tures bortgång 2004 instiftades "Tures minnesfond" som varje år delar ut ett stipendium till en person som bidragit till orienteringens utveckling inom LIF.

Under åren kring 2000 gjorde bl a Cecilia Nygren ett bra jobb med rekognosering och revidering av kartor. Under senare år är det i första hand Ove Vesterberg som svarat för den omfattande kartproduktionen med rekognosering, revidering och även digitalisering av kartor. I dagsläget är kartproduktionen mycket rik och sektionen har aldrig haft så många och bra kartor för sin verksamhet.

Orienteringssektionens verksamhet 2013

I verksamhetsberättelsen 2013 framgår att sektionen har en styrelse med fem ledamöter. Ordförande är Lars Johansson, sekreterare Evan Karlsson och övriga ledamöter Ove Vesterberg och Nils-Erik Wallin. Antalet medlemmar i sektionen har varit oförändrat under den senaste femårsperioden. Under 2013 har det varit 22 organiserade träningar med tillsammans 548 starter att jämföras med 2012 då det var 20 träningar och 439 starter. Den stigande trenden under 2000-talet fortsätter. Som tidigare har träningsorienteringarna genomförts på tisdagskvällar. Träningarna har varit välbesökta med flitigt deltagande av alla ungdomar. Sektionen har även vid ett flertal tillfällen deltagit i de friluftsdagar som Norrängsskolan genomfört. Årets Naturpass med 40 kontroller lockade ett hundratal deltagare från LIF.

Det är främst Ove Vesterberg som deltar i tävlingar inom distriktet och nationellt. I distriktstävlingar har även många ungdomar från föreningen varit med. Vid 5-dagars i Boden var fem orienterare från sektionen på plats. Ove har fortsatt med sin kartrevidering vilket medfört att det finns aktuella kartor att använda

Under senare år är det framför allt Ove Vesterberg som svarat för LIF:s omfattande kartproduktion. Han deltar även i tävlingar inom distriktet och nationellt

Under året har sektionen som vanligt utfört skogsrojning för SCA:s räkning vilket inneburit ett behövt tillskott till ekonomin. Orienteringssäsongen avslutades med en välbesökt och uppskattad avslutningsfest utomhus. Lekar, tävlingar, wook, grillning med mera rönt stor uppskattning av deltagarna.

Stora Grabbar/tjejer i orientering

Som avslutning på denna historik över orienteringssporten i föreningen under snart 75 år (sektionen bildades 1941) är det på sin plats att framhålla de två orienterare från Lycksele IF som är Stora Grabbar/Tjejer i Västerbottensk orientering nämligen Barbro Dahlbäck som fick utmärkelsen 1953 och Rolf Grälls som belönades 1966! Som framgår i denna minnesbok är Barbro även Stor Grabb inom länets friidrott (1956)

LIF-kuriosa

Stora ledare från Lycksele IF i Västerbottensk fotboll är Gösta Burstedt (år 1934), Sven-Olof Hörling (1960) och Ingvald Norman (1972). Alla tre har suttit i Västerbottens Fotbollsförbunds styrelse och tilldelats förbundets guldmedalj. Gösta var ordförande 1928-1937 medan S O Hörling var ledamot 1950-1961 och Ingvald Norman 1962-1974. Ledamot i styrelsen var även Lycksele IF:s dåvarande ordförande Bengt Gerdén 1938-1948.

Simning

av Ivar Söderlind

Simning i form av idrottslekar har mycket gamla anor i Lappmarken. Simning övade man sig i under sommaren bland annat i Åsele Lappmark och Dorotea socken. Män och somliga kvinnor brukade bada och simma "men blygsamhet iakttogs." Etnologen Sigrid Drake skriver att "lappen helt visst sedan urminnes tider liksom på lek och oftast i tävlan ägnat sig åt åtskilliga idrotter som kunnat höja hans färdighet och styrka." Västerbottens första kända simförening, Umeå Simklubb, bildades i början av 1890-talet på initiativ av kronolänsmannen G Lindström. Simmarna brukade anordna tävlingar invid Kallbadhuset nere vid älven i centrala Umeå. Umeå Simklubb upphörde efter några år. IFK Umeå var den enda förening i länet som hade simning på programmet under 1900-talets första år men när länets första DM i simning anordnades vid Djupvikskajen i Sandvik 1909 (endast för män) deltog IFK Umeå, Sandviks IK, IF Norrland Dragoners IF (K 8) och Västerbottens Regementes IF (I 20). Idrottsmän från den sistnämnda föreningen dominerade och segrade i de fem DM-grenar som stod på DM-programmet (100 m fritt, 500 m fritt, 1000 m fritt, 250 m bröstsim och raka hopp). I tävlingarna deltog som vanligt vid denna tid endast män. Umeå Simsällskap bildades i april 1927 och har allt sedan dess varit den dominerande simföreningen i länet.

Simning i Lycksele IF 1929

Simning kom med på Lycksele IF:s program 1929 på förslag av övermontör Hilding Taflin, farfar till Roger Taflin, LIF:s bäste simmare i början av 1960-talet. I Lilltjärn, ett par kilometer från köpingens centrum, iordningsställdes i slutet av 1920-talet badbryggor och kommande år byggdes starthytter, svikt och en sju meter hög trampolin. Därmed var Lyckseles populära simstadion "Lilltjärnsbadet" ett fullbordat faktum. Under sommaren 1930 var aktiviten i badet hög på grund av den varma och långa sommaren med många simtävlingar och uppvisningar i simhopp av bland annat svenske mästaren Eugen Ahnström,

I populära Lilltjärnsbadet arrangerades under 1930-talet många simtävlingar och även uppvisningar i simhopp

SoIK Hellas. I LIF:s årsberättelse från 1931 framgår att "de resultat som nåtts är icke storslagna, därtill fordras undervisning av simlärare." Nya startbryggor, svikt, trampolin och ett hopptorn på sju meter uppfördes 1931. Behovet av en riktig simskola var alltså stort och kom igång under kommande år. Den första simpromotionen ägde rum 1932 då 15 simkandidater promoverades.

År 1935 gjordes i Lilltjärn en omfattande renovering och utökning med fler startbryggor, bredare banor och en högre trampolin. Invigningen av simstadion i Lilltjärn det året blev en verklig folkfest med 1500 personer på plats. Under 1930-talet hölls flera stora tävlingar och uppvisningar i Lilltjärn. Bl a gästades Lycksele av olympiske guldmedaljören och världsrekordhållaren Arne Borg samt av Sveriges bästa manliga och kvinnliga simhoppare Lennart Brunnhage och Britt Walther, för att bara nämna några av alla kända simmarnamn som besökte Lilltjärnsbadet.

Klubbmatch och ledarproblem

Sandviks IK och Lycksele IF kom 1937 överens om att arrangera årliga klubbmatcher i simning. En första match genomfördes i Lilltjärnsbadet samma sommar med Lycksele IF som segrare. Enligt årsberättelsen var det hela mycket lyckat med fina prestationer överlag och man såg fram mot returmatchen nästa år i Sandvik. I kommande årsberättelser finns inga uppgifter om att det arrangerades några fler klubbmatcher i simning. Att det inte blev någon fortsättning har säkert med ledarproblem att göra. I årsberättelsen 1932 kan man läsa att "det är brist på medlemmar som har tid och intresse att intaga ledarställning vilket gör att alltför stor arbetsbörda vilar på ett fåtal".

Lyckseles första distriktsmästare i simning var Greta Lindgren, Lycksele IF som 1939 tog hem samtliga fyra damgrenar som fanns med på DM-programmet: 100 m frisisim (1:49.0), 100 m ryggsim (2:15.6), 200 m bröstsim (3:54.5) och livräddning. Under 1940-talet blev ytterligare en simmare från Lycksele distriktsmästare nämligen C Borkmar 1943 på 100 m fritt damer, segrartid goda 1:25.0.

Under andra världskriget gick simverksamheten, liksom det mesta av övrigt idrottsutövande i Lycksele IF, på sparlåga. I verksamhetsberättelserna från 1940-talets början kan man läsa att "simningens program har inskränkts att endast omfatta simskolan och den har som vanligt rönt bra intresse. Flertalet av de aktiva idrottsmännen har varit inkallade till militärtjänst och vi har först och främst tagit sikte på att få med så många ungdomar som möjligt för att få dem intresserade av ett fortsatt idrottande."

Badhus i Lycksele 1954 - ett lyft för simsporten

År 1954 stod badhuset i Lycksele klart, inlandets

första. Det inrymde en bassäng som var 16 2/3 m lång, 7 m bred och kunde hårbärgera tre banor och upplevdes då som ett verkligt lyft för simsporten i Lappmarksmetropolen. Man bör vara medveten om att det i vid denna tid endast fanns två badhus med simbassänger i länet, 16-metersbassängen i varmbadhuset i Umeå byggd 1930 och 14-metersbassängen Skellefteås badhus byggd 1934.

År 1954 stod badhuset i Lycksele klart med 16-metersbassäng och tre banor

Under de kommande åren utnyttjades badhuset i Lycksele flitigt av många ungdomar och simträning i Lycksele IF:s regi var det en gång i veckan (torsdagkvällar). Själv deltog jag i denna träning under ett par år i mitten av 1950-talet (utan att delta i några tävlingar). Ett speciellt minne var när dåvarande rikstränaren och legendariske olympiske mästaren i simhopp Erik "Loppan" Adlerz besökte oss en träningskväll och berättade om hur man skulle träna för att bli duktig simmare och simhoppare. Redan vid OS i Stockholm 1912 vann han varierande och raka höga hopp. Under dessa år på 1950-talet vistades vi även i badhuset under skoltid. Redan när jag gick i klass 5 och 6 i Lycksele Folkskola, avsattes en gymnastiktimme i veckan för bad och simning i det nya moderna badhuset.

Tävlingar i 16-metersbassängen

I Lycksele IF:s årsberättelser framgår att det 1958 arrangerades en tävling med deltagare från Umeå, Skellefteå och Rönnskär. Denna populära tävling med många simmare från länsklubbarna återkom sedan år efter år under lång tid. Det framgår även att *"simmarna detta år hade representerat vid sex tävlingar inom länet och nått många hedrande placeringar"*. Kommande år stormade LIF:s tävlande simungdomar fram på allvar under Margaretha Söderbergs och hennes medhjälparens uppoffrande arbete. 1959 vann Inga-Lill Larsson Junior-DM utomhus på 100 och 400 m frisisim och Karin Axelsson 200 m bröstsim. En viktig verksamhet i Lycksele IF:s regi var även simskolan som varje sommar anordnades i Lycksträsket med minst 70 deltagande ungdomar varje år.

Roger Taflin inledde framgångsvågen

Roger Taflin inledde framgångsvågen i LIF:s simning

åren strax före och efter 1960 då han vann många segrar på länsnivå och i norrländsk konkurrens. Svenska Simförbundets välkände generalsekreterare Henry Runströmer ansåg vid denna tid att Roger var det mest lovande simmarämnet i Norrland. Sina två första DM-tecken vann Roger utomhus 1960: senior-DM på 400 m frisisim (5:33.4) och Junior-DM på 100 m frisisim (1:07.2). År 1961 blev han distriktsmästare inomhus på både 200 och 800 m frisisim. På den senare sträckan förbättrade han distriktsrekordet till 10:43.3. Fram till och med 1964 tog Roger totalt hem 10 individuella DM-tecken och avslutade 1964 med DM-seger inomhus på 800 m frisisim. Efter sin tid i Lycksele tävlade han fram till 1969 för Sundsvalls SS och SK Neptun för vilka han bl.a. vann tre silver och två brons i lagkapper vid Svenska mästerskapen.

Ett simläger i Skellefteåhamn i början av 1960-talet med deltagare från hela länet. Längst fram Eva Svensson (senare Olofsson) och Roger Taflin. På andra raden bakom Eva sitter Ulf Oscarsson och på samma rad längst ut Allan Broman med glasögonprydda Bo Näsholm strax bakom, samtliga från Lycksele IF

Agneta Haraldsson – svensk och nordisk mästare i simning 1967

Idrottsåret 1967 blev verkligt framgångsrikt för LIF:s simsport. Den som i första hand såg till att LIF:s färger försvarades med framgång och att Lycksele blev ett välkänt namn på den svenska simkartan var Agneta Haraldsson. Vid inomhus-SM i mars 1967 skrällde hon ordentligt genom att vinna 200 m bröstsim. Hon svarade för ytterligare en överraskande insats i augusti samma år då hon segrade på samma sträcka vid nordiska mästerskapen i Köpenhamn. Agneta ingick då också i det segrande svenska laget i medleylagkapten. Vid SM utomhus veckan efter simmade Agneta in på silverplats än en gång på specialdistansen 200 m bröstsim.

Agneta började ägna sig åt simning på allvar 1962 och vann sina fem första senior-DM-tecken som 15-åring 1966. Hon segrade då vid DM utomhus på 100 m bröstsim, 200 m bröstsim och 100 m frisisim samt inomhus på 100 och 400 m bröstsim. Innan

Agneta Haraldsson är LIF:s mest meriterade simmare genom tiderna och blev 1967 både svensk och nordisk mästare på 200m bröstsim

SM-triumfen 1967 hade hon lagt beslag på drygt 20 DM-titlar. Det var i juli 1966 som Agneta blev riktigt känd i simmarkets utanför länets gränser. Då lyckades hon avancera till SM-finalen på 100 m bröstsim som fjärde simmare och slutade sexa i finalen. Hon kallades för SM-fynd i media.

Lycksele IF vann dubbelt på 200 m bröstsim vid DM i Vännäs 1967. Agneta Haraldsson till höger segrade före klubbkamraten Ann-Catrine Bergmark.

Skadeproblem

I början av 1968 skadade sig Agneta i ena axeln och kunde i stort sett inte träna på flera månader. Vid Norrländska Mästerskapen utomhus i den tempererade 50-metersbassängen i Vännäs under sommaren svarade hon för en fin comeback och segrade på 100 m bröstsim. Vid dessa tävlingar visade även andra Lyckselesimmare fina takter. Det stora löftet Teofil Norum satte nytt distriktsrekord på 400 m med 4:46.6 och 14-åriga Ann-Kristin Ångström blev NM-tvåa på 100 m ryggsim, mer om dem längre fram. Vid SM utomhus i augusti 1968 blev Agneta fyra på 100 m bröstsim efter att ha legat på andra plats när 15 meter återstod men orkade inte riktigt ända in i mål. Agne-

tas axelskada visade sig vara alltför besvärande och Lyckseles affischnamn på simsidan tvingades sluta tävlingssimma inför tävlingssäsongen 1969, redan vid 17 års ålder. Då innehade hon fyra distriktsrekord, samtliga noterade 1967: 100 m bröstsim 1:21.4, 200 m 2:53.2, 400 m 2:53.2 och 100 m frisisim 1:08.2. Rekordet på de kortaste bröstsimsträckorna stod sig fram till 1975 då Agnetas yngre syster Åsa förbättrade dem till 1:21.2 respektive 2:52.37.

Tre generationer SM-vinnare

I detta sammanhang kan det vara på sin plats nämna att Agneta och Åsa är döttrar till Clas Haraldsson och sondöttrar till Harald Johansson från Hedlunda utanför Lycksele, båda på sin tid svenska mästare på skidor. Clas vann SM i nordisk kombination på skidor 1949 och 1951 samt blev OS-tia 1948. Vi sportintresserade grabbar minns honom från 1960-talet som sporthandlare i Lycksele (Clas Haraldssons Sport på Storgatan 26). Harald Johansson tävlade för IFK Umeå och var länets förste svenske mästare på skidor. Han vann SM på 30 km i Örnsköldsvik 1916 och SM i budkavle 1918.

Ann-Kristin Ångström slog definitivt igenom som 15-åring

Ann-Kristin "Ångan" Ångström blev som 14-åring 1968 SM-7:a på 100 m ryggsim. Hon slog sedan definitivt igenom 1969 då kom fyra vid SM utomhus på både 100 och 200 m ryggsim. Vid inomhus-SM samma år blev hon sexa på 200 m ryggsim. Mot Västtyskland debuterade hon i ungdomslandslaget, med att bli trea och bästa svenska på 200 m ryggsim. Samma år blev hon norrlandsmästare på 100 m ryggsim, tog hem fem DM-guld och blev på rekordtid "Stor Grabb" i Västerbottens simning.

Vid SM i Varberg 1970 kom välförtjänt Ann-Kristins första individuella SM-medalj med brons på 100 m ryggsim och även en femteplats på 200 m ryggsim. Dessutom blev hon norrländsk mästare, niofaldig distriktsmästare inomhus och utomhus och deltog i svenska ungdomslandslaget.

Ann-Kristin Ångström blev SM-trea på 100 m ryggsim i Varberg 1970

Träning vid Klippans Simcenter i Skåne

I januari 1971 fick LIF:s simning ett starkt nyförvärv då Nina Simm från Malå gick över till Lycksele IF. Samma höst började Nina och Ann-Kristin Ångström vid Klippans Simcenter i Skåne. Det var en kombination av träningsläger och undervisning – ett arrangemang av Svenska Simförbundet. I LIF-bladet kan man läsa att de båda vid sidan av studierna tränade målmedvetet och satsade stenhårt på simning med en landslagsplats som mål. Inom LIF menade man att simcentrat enbart varit av godo och att många av de bådass rekord och fina prestationer var frukten av det träningsarbete de lagt ned i Klippan. Nina fortsatte även under 1972-1973 i Klippan medan Ann-Kristin började sin utbildning till gymnastiklärare vid GIH i Stockholm och tränade med SoIK Hellas.

Ann-Kristin Ångström och Nina Simm tränade och vässade formen vid Klippans Simcenter 1971

Framgångsrika säsonger

Under 1971 hade både Nina och Ann-Kristin toppplaceringar i många tävlingar. Nina segrade på sina specialdistanser vid DM medan "Ångan" imponerade med åtta DM-tecken och vann 100 m ryggsim och 400 m medley vid Norrlandsmästerskapen. 1972 hade "skåneflickorna" ännu större framgångar i den hårda konkurrensen. Vi summerar först Ninas simprestationer. Vid inomhus-SM i Umeå i mars kom Nina femma på 200 m fjärilsim och sjua på 400 m medley. Vid utomhus-SM i Borås blev det en sjätteplats på både 100 och 200 m fjärilsim. Hon deltog även i landskampen Sverige B-Finland A där hon blev trea på både 100 m och 200 m fjärilsim. Vid Norrlandsmästerskapen i Sundsvall vann Nina 100 m fjärilsim och kom tvåa på 400 m medley. Till detta skall läggas DM-seger inomhus på 100 m fjärilsim. Från simmaråret 1972 noterar vi även att Nina förbättrade distriktsrekorden på sina specialdistanser 100 m fjärilsim (1.10,0), 200 m fjärilsim (2:35.2) och 400 m medley (5:35.5). Tilläggas kan att Nina under de följande två åren tog hem ytterligare fyra DM-guld på 100 och 200 m fjärilsim för Lycksele IF innan hon flyttade från Lycksele.

Ann-Kristin Ångström blev i mars 1972 "på hemmaplan" vid inomhus-SM i Umeå sexa på 200 m ryggsim. Vid utomhus-SM var hon sjuk och kunde inte starta. Med början 1968 hade hon nu varit i SM-final 10 gånger (bland de åtta bästa) på sina båda ryggsimssträckor. Vid Norrlandsmästerskapen 1972 segrade hon på 100 m ryggsim. På 400 m medley och

Fjärilssimspecialisten Nina Simm i action.

400 m frisisim blev det tredjeplatser. Vid DM blev det nästan storslam med totalt 10 DM-tecken, utomhus vann hon allt utom bröstsimdistanserna. Under de kommande åren deltog Ann-Kristin mer sporadiskt i simtävlingar och ägnade sig mer åt skidåkning. Vid DM i simning 1975 visade hon gamla fina taktik och segrade både på 100 och 200 m ryggsim.

Teofil Norum var länets simmarkung

Teofil Norum var under slutet av 1960- och början av 1970 talet LIF:s stora simmarprofil på manliga sidan. Under 1968 blev Teofil Norum länets simmarkung med fyra DM-segrar inomhus: 200 m frisisim 2:13.8, 800 m frisisim 3:11.10, 200 m fjärilsim 2:50.4 och 200 m medley 2:35.0. Dessutom noterade han årsbästaresultat inom länet i åtta av 12 simgrenar. Under de närmaste åren fortsatte Teofil's framgångar. 1969 blev det totalt åtta DM-segrar inomhus och utomhus (samtliga frisisimssträckor) och förbättringar av distriktsrekorden på fem sträckor (200-1500 m samt 200 m medley). Vid länsmatchen mot Norrbotten vann han 100 m frisisim och 200 m medley. Även kommande två år hade Teofil, trots konkurrensen från Svante Rasmuson, många toppplaceringar i resultatlistorna bland annat tre DM-titlar och ett norrländskt mästerskap 1971.

Fr v Teofil Norum och Svante Rasmuson. Teofil var länets simmarkung åren kring 1970 och Svante blev senare under 1970-talet fyra gånger SM-medaljör på 100 m för Umeå Simsällskap. 1976 blev det SM-guld.

Åsa Haraldsson LIF:s nya toppsimmare

Från simmaråret 1972 noterar vi vidare att unga Åsa Haraldsson placerade sig högt i resultatlistorna i ett flertal tävlingar. Under sommaren tog hon sina första DM guld. På 200 m bröstsim blev det seger vid senior-DM- och vid junior-DM segrar på 100 och 200

m bröstsim. Året därpå blev det tre senior-DM guld på bröstsimsdistanserna inomhus och utomhus. Vid Norrländska Mästerskapen 1974 kom hon trea på både 100 och 200 m bröstsim. Vid SM samma år kom hon nia på 100 m bröstsim. Totalt till och med 1975 tog Åsa hem åtta senior-DM-guld på 100 och 200 m bröstsim. Som framgång förbättrade hon under 1975 sin systers distriktsrekord på de båda sträckorna

Från klubbkamraterna Nina Simm och Åsa Haraldsson, Lycksele IF. Åsa var länets bästa kvinnliga bröstsimmare några år i början av 1970-talet och förbättrade sin syster Agnetas distriktsrekord på 100 och 200 m bröstsim.

I mitten av 1970-talet var simsektionen Lycksele IF:s medlemsmässigt största sektion. År 1976 hade sektionen 229 registrerade medlemmar jämfört med skidsektionens 193. (totalt hade Lycksele IF 832 medlemmar). Samma år deltog föreningens simmare i 31 tävlingar. Två träningsläger i simning genomfördes, dels i Brighton, England med 13 deltagare och dels i Byske med 19 deltagare.

Flera framgångsrika simmare i Lycksele IF 1977-85

Under tidsperioden 1977-1985 kom det fram flera duktiga simmare i Lycksele IF som var i resultatlistornas topp vid tävlingar inom och utanför länet. 1977 blev Lars Skog JDM-mästare på 100 m fjärilsim inomhus (1:06.7) och året därpå segrade han vid senior-DM inomhus på 200m fjärilsim (2:25.0).

Anders "Blomman" Blomkvist blev 1977 JDM-mästare på 400 m medley med tiden 5:12.6. Simsektionens ordförande Georg Andersson kunde för LIF-bladets skribent berätta att "Blomman" hösten 1978 började plugga vid folkhögskolan i Älvsbyn och redan efter några månaders träning i riktig 25-metersbassäng presterat goda tävlingsresultat. Under 1980 flackade han land och rike runt på tävlingar och svarade alltid för högklassiga resultat. Under 1980 deltog han i inte mindre än 47 tävlingar från Gällivare i norr till Malmö i söder. Han utvecklades till Norrlands kan-

ske främste bröstsimmare och förbättrade distriktsrekorden på 100 och 200 m inte mindre än fem gånger under 1980 till fina 1:12.08 respektive 2:29.39. Under 1979 och 1980 vann han totalt åtta DM på 100 och 200 m bröstsim inomhus och utomhus, kort och lång bana.

Anders "Blomman" Blomkvist förbättrade distriktsrekorden på 100 och 200 m bröstsim fem gånger under 1980.

Bröderna Skog fick LIF:s hedersplakett

Sedan Anders Blomkvist 1981 lämnat LIF för Uppsala Simsällskap var Sören Skog, ett år yngre bror till Lars Skog, föreningens främste simmare. Både Sören och "Blomman" hade bröstsim som specialgren. Vid Norrländska Mästerskapen i Sundsvall 1980 blev Sören silvermedaljör och vid inomhus-DM 1981 följde han upp NM-framgångarna med seger på både 100 m (1:12.61) och 200 m bröstsim (2:38.89). Bröderna Skogs fina resultat – och det gäller inte bara deras bedrifter i simbassängerna – innebar också att Sören och Lars under 1980 tilldelades Lycksele IF:s speciella hedersplakett för fina idrottsprestationer i kombination med god sportsmannaanda. Några år senare flyttade de båda bröderna till södra Sverige och slutade tävla för Lycksele IF.

Bröderna Lars och Sören Skog var båda simmare i länstoppen åren kring 1980.

Bröstsimspecialisten Per Lindvall

1984 var det ytterligare en bröstsimspecialist från Lycksele IF, Per Lindvall, som tog hem DM på 100 och 200 m bröstsims både inomhus och utomhus. Pers segertider inomhus var 1:03.43 på 100 m och 2:19.11 på 200 m bröstsims. Per började 1983 vid simgymnasiet i Älvsbyn för att satsa på simning i full skala. Fyra timmar per dag, ibland mer, låg Per i bassängen eller lyfte skrot i styrkerummet. Att denna träning hade gett resultat visade han då han fick kliva upp på DM-pallens högsta avsats. År 1985 slutligen vann Annika Konradsson DM utomhus på 200 m fjärilsim (2:49.4) i Piteå. Hennes träning under Tuula Savolainen med sex tvåtimmarspass per vecka hade gett resultat. Annika innehade vid denna tid samtliga klubbrekord i frisim från 50 till 1500 m.

Per Lindvall, Lycksele IF vann DM på 100 och 200 m bröstsims 1984

Simmarlöftet Annika Konradsson, Lycksele IF t v på bilden vann DM på 200m fjärilsim 1985. Här tillsammans med lovande klubbkamraten Veronica Holmström som segrade på 100 m frisim vid SUM SIM:s regionfinal i Sundsvall 1985.

LIF började med vattenleksskolor 1972

I LIF-bladet 1972 framgår att LIF:s simsektion hade startat en verkligt fin "grej", en vattenleksskola för barn i åldern 4-7 år. Vattenleksskolor var en social verksamhet som spred sig som en "farsot" i norra

Sverige. Viktigaste uppgiften var att skapa en bättre vattenvana för barnen som leder till att man snabbare lär sig att simma. Enligt Svenska Simförbundet var LIF:s vattenleksskola en "panggrej". Under följande år fortsatte denna mycket uppskattade verksamhet under namnet "plask och leksskola". Under 1978 deltog ett 50-tal unga förmågor som fick ta del av de äldre simmarens rikliga erfarenheter. I LIF-bladet 1981 menade skribenten att det var viktigt att bygga upp klubben från grunden och därför hade man varje termin ett 30-tal 5-7 åringar i Plask och Lekgrupper. Här gjorde Annie och Gunilla Sjöström, Anna Pålskog och deras duktiga medhjälpare fina insatser när det gällde den första vattenkontakten. Sedan vidtog teknikskolan där man bl a lärde sig de olika samsätten och därefter var vissa ungdomar redo att påbörja den egentliga simträningen i C-gruppen med Marie Andersson som omtyckt instruktör.

Sedan början av 1970 talet har LIF:s simsektion anordnat vattenleksskolor (plask och lekgrupper) som följdes upp med teknikskolan. Bilden visar ungdomar i teknikskolan 1981.

Nya simhallen stod klar 1980

I många år stod en ny simhall högt upp på önskelistan för Lyckseles simmare. Den gamla 16-meters-

Nya simhallen i Lycksele 1980 blev ett lyft för simningen i Lycksele

bassängen hade blivit otidsenlig och ansågs ha stora brister. Det betraktades som en verklig prestation att Lycksele ändå kunnat få fram så många framgångsrika simmare under 1960- och 1970-talet. När så den nya simhallen stod klar 1980 var en lång kamp över. Äntligen hade Lyckseles simmare en anläggning som uppfyllde krav man kan ställa för att bedriva effektiv tränings- och tävlingsverksamhet i simning.

Lappdoppet – en simtävling med tradition

Lappdoppet var en populär simtävling i Lycksele under åren 1969 - 1998 som ofta lockade svenska elit-simmare till Lycksele. Världsmästaren och OS-guldmedaljören Gunnar Larsson medverkade under 1970-talet vid ett par tillfällen och var även populär prisutdelare. Vid tävlingen i gamla badhuset i februari 1972 fanns inte mindre än åtta landslagssimmare på plats med Gunnar Larsson i spetsen. Han pressade sig under Europarekordet på 200 m bröstsim men tiden 2:24.9 men tiden kunde självklart inte godkännas som rekord i den ”korta” 16-metersbassängen.

Gamla badhuset stod rycken 1979

Lyckseles gamla badhus stod även rycken 1979 när ”Lappdoppet” en sista gång arrangerades där med rekorddeltagande. För första gången på länge lyckades en LIF-simmare gå segrande ur den hårda Lappdoppskonkurrensen. Det var Anders Blomkvist som bärgade segern på 200 m bröstsim på utmärkta 2:34.0. 1980 var det premiär för Lappdoppet i nya simhallen uppe på Finnbacken. Det blev den verkliga mastodonttävlingen med närmare 350 startar av simmare från hela landet och även från Finland. Det diskuterades efteråt om man skulle skärpa kvalltiderna ytterligare till nästa år för att inte tävlingen skulle dra ut alltför mycket på tiden. Lappdoppets ståtliga vandringspris erövrades av ryggsimmerskan Annika Uvehall tidigare Sandviks IK men sedan en tid tävlande för Kristianstads SLS.

Lappdoppets Vandringspris 1969, en för ändamålet framtagen pokal framställd av guldsmeden Martin Öhman

Helmer Broman, eldsjelen inom Lyckseles simning under lång tid, delar ut pris vid ”Lappdoppet” 1972. I denna populära tävling deltog bland andra Guld-Gunnar Larsson, Malmö liksom Lyckseles egen storsimmare Ann-Kristin Ångström. Självklart är båda försedda med Lappmössa.

Simledaren Helmer Broman

Simledaren Helmer Broman (1918-2009) måste speciellt uppmärksammas i denna historik. Han har enligt många uppfattning betytt mer för simningen i Lycksele än någon annan person. I nära 30 år var han simningens allt i allo i Lycksele med en enorm arbetskapacitet. De många timmar av idéellt arbete som han lade ned på LIF:s simning år efter år var bidragande orsak till framgångsvågen under 1960- och 1970-talet. Hans omtalade försäljning av kaffelotter på gamla busstationen i Lycksele, (som han ägde), var välkomna och ofta nödvändiga tillskott till simningen kassa.

Premiär för eltidtagning i Lycksele

Vid den 14:e upplagan av Lappdoppet 1982 användes eltidtagning för första gången i Lyckseles simhistoria. Som vanligt bjöd Lycksele IF på ett arrangemang av hög klass både tävlings- och arrangörsmässigt. Den regerande Europamästaren och OS-tvåan på 100 m Per Johanson, Borlänge ordnade guldstänk över tävlingarna. 100-metersfinalen blev en av tävlingens

Borlängekvartetten vid Lappdoppet 1982. Fr v Rolf Möller (tidigare simtränare i Lycksele), Marie Gommel (fick en inteckning i Vandringspriset), Europamästaren Per Johanson och tränaren Lars-Erik Paulsson.

höjdpunkter där Per visade sin klass och vann på 51.90, närmare två sekunder före klubbkamraten Jan Nilsson. Vid bassängkanten fanns framgångsrike tränaren och simexperten Lars-Erik Paulsson och Rolf Möller, Lycksele IF:s förre simtränare och 1982 tränare i Borlänge. Marie Gommel, Borlänge tog sin första inteckning i det fina vandringspriset genom att få 1150 poäng för tiden 5:05.53 på 400 m medley.

I Lappdoppet 1990 tog Christer Wallin, landslagssimmaren från Mölndal, tidigare Sandviks IK för alltid hand om det åtråvärda vandringspriset som 1969 skänkts av guldsmid Martin Öhman

Annika Westerlund skicklig och omtyckt tränare under 15 år

Med början på 1960-talet blev det vanligt med anställda simtränare runt om i Sverige. I Lycksele var Annika Westerlund en skicklig och omtyckt tränare (elitinstruktör) för LIF:s simmare under lång tid (1969-1983) och fortsatte sedan hon lämnat Lycksele på simgymnasiet i Hallsberg. Annika gjorde även bra resultat som simmare med totalt fem DM-tecken i bröstsim 1970 och 1971. I LIF-bladet 1983 menade skribenten att toppskiktet i Lycksele IF:s simning successivt hade tunnats ut efter tränaren Annika Westerlunds flyttning. Det konstaterades att en enda manlig simmare av elitklass, fanns kvar i Lycksele IF efter hennes flytt, ryggsimsspecialisten Per Lindvall!

Segrar i VK:s skolsim för Andreas Tossman och Viktor Lindman

I november 1989 stod Lycksele IF:s simsektion värd för ett av de största simarrangemangen i länet, nämligen finalen i VK:s Skolsimning. Det var första gången som VK-simmets final utlokaliserats från simhallen i Umeå. Det blev glädjande nog två segrar för Lycksele. Andreas Tossman svarade för en positiv överraskning genom att vinna 50 m bröstsim för pojkar i årskurs 5. Viktor Lindman segrade i klassen 100 m fritt för pojkar i högstadiet. Året därpå tog bröstsimsspecialisten Viktor Lindman sin andra inteckning i Annica Westerlunds vandringspris till bäste bröstsimmare från Lycksele kommun. och slog samma år klubbrekordet på 100 m medley.

Andreas Tossman vann 1989 överraskande 50 m i VK:s Skolsim

16-årige Viktor Lindman tog under 1990 sin andra inteckning i Annica Westerlunds vandringspris

Ledare på nationell nivå och länsnivå

Anmärkningsvärt är att Lycksele IF haft två ordföranden i Svenska Simförbundets styrelse (de enda från Västerbotten). Rune Ångström var ordförande 1982-1985 och Olle Kristensson 1996-2002. Tilläggas kan att Roger Taflin under fem år, 1964-1974, var Svenska Simförbundets förste utbildningskonsulent. Roger satt även som ordförande i Västerbottens Simförbund i 15 år, 1975-1989, och samma post innehade Olle Kristensson 1993-1997.

Simsektionens verksamhet under 2000-talet

Avslutningsvis ett urval av simsektionens verksamhet under 2000-talet som den framgår i simsektionens verksamhetsberättelser. Lycksele IF:s simsektion har som tidigare visat upp ett idogt arbete på såväl utbildningssidan, träningssidan som tävlingssidan även om det fortsatt varit svårt att rekrytera tillräckligt många ledare och tränare. Liksom under 1990-talet är många ungdomar aktiva i de olika träningsgrupperna och deltar med framgång vid tävlingar inom distriktet. Men resultat och tävlingsframgångar i nivå med framvågsvågen under 1960- och 1970-talet är långt borta. LIF:s simmare har haft svårt att klara kvaltiderna till DM och JDM

Simsektionens styrelse

Simsektionen har under 2000-talet haft en styrelse som varierat mellan 4 och 6 ordinarie ledamöter och har i regel sammanträtt 10-12 gånger per år. Under 2014 har styrelsen sex ordinarie ledamöter och en suppleant. Ordförande : Anita Lindberg Sekreterare: Camilla Augustsson , Jenny Kärrman Ledamöter: Maria Nordenstam, Anne Wuolab , Marina Gustafsson, suppleant: Per Wollberg

Antal simmare och tränare

Antalet simmare i LIF under 2000-talet har varierat mellan 40 och 70 fördelade på nedanstående grupper. Siffran inom parantes anger antal deltagare 2013. A-grupp (13), B-grupp (14), teknikgrupp (19), nybörjargrupp (14) och prova på (10), totalt 70 simmare i

åldersintervallet 6-16 år. I A-gruppen återfinns föreningsens bästa simmare. Under 2013 var sex simtränare verksamma. Som mest under 2000-talet har 10 simtränare varit igång (2005).

Simtävlingar

Varje år anordnar föreningen minst tre tävlingar. Under 2013 arrangerades klubbmästerskap med social samvaro i februari, större simtävling i april och personbästatävling med social samvaro i november.

Zon-simtävlingar

Även under 2000-talet har Lyckselesimmarna deltagit i zon-sim, en tävling för simmare i åldern 6-16 år som inte hållit på så mycket med simning tidigare och där man oavsett ålder tävlar mot simmare som alla är ungefär lika duktiga (tillhör samma klass). Lycksele IF har oftast deltagit med 15-20 simmare. De sex inlandsklubbarna Åsele IK, Vilhelmina IK, Malå IF, Storumans IK, Norsjö IF och Lycksele IF har deltagit i samma zon och har varje år arrangerat var sin tävling. Klubbarnas simmare samlade ihop poäng under året och efter finaltävlingen räknades alla deltagares poäng ihop. LIF har tre gånger under 2000-talet gått segrande ur denna tävling nämligen 2002, 2003 och 2004.

Träningsläger

Varje år har simsektionen anordnat minst två träningsläger. 2013 genomfördes miniläger på hemorten med 45 deltagare i mars och simläger i Vilhelmina i oktober med 25 deltagare.

Övrigt

Bland sektionens övriga aktiviteter under 2013 kan nämnas uppstart/planering i januari, sommaravslutning med grillkväll, avtackningar och lekar i juni, föräldramöte och gemensamt upptaktskul i augusti, lucciåttåg i vattnet och julavslutning med mat i december.

Adrian Maslo är den från 2005 -2013 jobbat för att bredda simningen. Sektionen har fortsatt i den andan och dessutom valt att utgå från Svenska simförbundets strategiska plan 2013-2016. Individuella topptider varit svåra att uppnå senaste åren - kan bero på att simningen haft ett annat focus utifrån att värva nya yngre simmare och bredda simningen och att äldre simmare flyttar på grund av studier mm. Motivationshöjande aktiviteter för att behålla simmare och tränare och att fortsätta marknadsföra simningen till allmänheten är focus som sektionen tror behövs för att simningen ska fortsätta finnas i Lycksele och inlandet - tyvärr har flera klubbar lagt ner på grund av tränarbrist mm.

Simträning i Lycksele 2014

Skidor – alpint

av Lars Lindgren

Den alpina sporten fick sina svenska mästerskap först 1937 och då bara i slalom. Tävlingsarna gick i Östersund och till damtävlingen kom bara tre tävlande, medan herrklassen lockade 50 åkare. Segrare blev Inga Söderbaum, Djurgårdens IF, och Harald Hedjersson samma klubb. Först 1951 kom alpina SM till Västerbotten och då till Vindelns IF. Detta år infördes både storslalom och störtlopp, men det var bara slalomtävlingarna, som gick i Vindelns IF. Sarah Thomasson, Åre SLK, och Olle Dahlman, SLK Leksand, blev slalomsegrare. Karl-Erik Lindgren från Vindelns IF blev 13:e. Första gången alpina SM gick i Lycksele var 1970, då LIF arrangerade slalom och storslalom för damer.

När Lars-Erik och Britta Sundberg 1965 kom med döttrarna Ingrid, Kerstin och Karin från Vindelns IF till Lycksele blev det snabbt fart på den alpina sporten i stan. Sundbergs startade en alpin sektion inom LIF där Britta hande hand om barnskidskolan i Bocksliden. Föreningen har sedan i de alpina grenarna tagit åtta individuella SM och det är systrarna Sundberg, som har varit de alpina dominanterna inom föreningen. Den som blev mest framgångsrik är Karin, som med sina sex SM-titlar har flest i SM inom Lycksele IF.

Lars-Erik Sundberg satt en tid både i Västerbottens Skidförbunds styrelse och i Svenska Skidförbundets styrelse. Karin Sundberg är bosatt i Åre och arbetar med tävlingsadministration inom Svenska Skidförbundet. Ingrid och Kerstin bor båda i Stockholm. Ingrid är psykolog och Kerstin arbetar i filmbranschen, främst som scripta och inspelningsledare.

Karin Sundberg är Lycksele IF:s mest framgångsrika alpina skidåkare genom tiderna. Hon vann åren 1974-1978 totalt sex svenska seniormästerskap i de alpina grenarna och blev JEM-tvåa i storslalom 1975.

Karin Sundberg, född i maj 1959, vann redan som fjortonåring sitt första SM, när hon 1974 tog hem segern i störtlopp. Karin blev då den yngsta mästarrinnan inom den alpina sporten genom tiderna. Hon vann med nästan en och en halv sekund och hennes tid hade placerat henne på trettionde plats i herrtävlingen. Karin vann tidigt både i UDM och i Kalle Anka och tog alltså senare sex segrar i stora SM och blev bland annat trippelsegrare 1978 (bara tre grenar på programmet då). Karin ansågs som en riktig störtloppstalång, men hon ville hellre satsa på slalom och storslalom. Hon vann storslalomtävlingen i Gällivare 1978 med en marginal på två och en halv sekund.

I JEM 1975 blev Karin Sundberg tvåa i storslalom och elva i störtlopp. Samma år vann hon storslalom och blev fyra i slalom i Holmenkollen-Kandahar. Karin var då det största namnet i Sverige och blev SM-etta både i slalom och storslalom och det hade kanske redan då blivit trippelseger, om hon hade ställt upp även i störtloppet. Hennes tid i första åket i storslalom hade räckt till sjätte plats i herrarnas första åk och i slalom hade hon bästa tid i båda åken. I Europacupen kom Karin in bland de tio bästa tre gånger. Tre år senare tog LIF:s stora stjärna en andraplacing i Europacupen och 15:e plats i världscupfinalen.

Ingrid Sundberg hann före perioden i LIF vinna två JSM-guld i slalom för Vindelns IF. Hon deltog i OS 1968 (21:a i slalom, 35:a i storslalom), vann två SM-titlar och har även tre andraplacingar (en för Vindelns IF) Ingrid är bäst bland damerna i Västerbottens DM med inte mindre än tio titlar. Jag har tittat igenom alpina SM:s resultatlistor och första gången Lycksele IF dyker upp är 1966, men då sker det

Ingrid Sundberg vann JSM i slalom tre år i rad 1964-1966, de två första åren för Vindelns IF, och blev SM-tvåa i slalom 1965. För Lycksele IF vann hon även två senior-SM, i slalom 1966 och storslalom 1968.

Kerstin Sundberg var under åren 1967-68 den dominerande på juniorsidan i Sverige. Hon vann slalom i JSM både 1967 och 1968 samt JSM i störtlopp 1968. Vid Senior-SM kom hon som bäst tvåa i slalom 1968.

med besked. Ingrid Sundberg vann slalom, blev tvåa i storslalom och sexa i störtlopp.

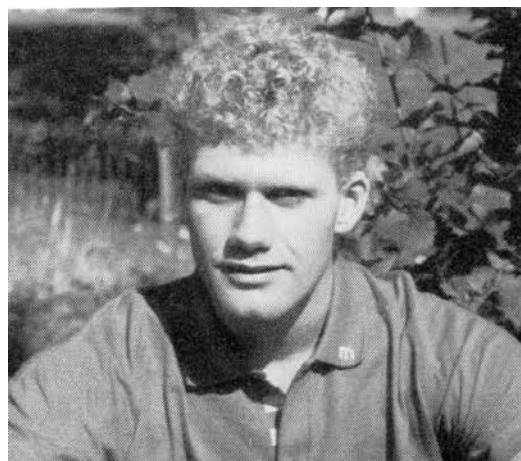
Första året Kalle Anka-Trofén gick vann Kerstin Sundberg äldsta klassen och fick då åka till Italien och tävla, tillsammans med bland andra Ingemar Stenmark, Göte Grahn och Lotta Sollander. Kerstin har som bäst en andraplacing i SM (slalom 1968). Kerstin Sundberg vann slalom i JSM både 1967 och 1968 och även störtloppet 1968.

Tillsammans vann trion Ingrid-Kerstin-Karin en mängd JSM, men jag vill även nämna Marika Ståhl, som i YJSM 1974 vann både slalom och storslalom till LIF. I störtloppet kom hon tvåa efter Karin Sundberg och i slalom kom Karin tvåa efter Marika. Ståhl blev bland annat sexa i störtloppet vid stora SM 1975 och redan vid SM 1973 tog Marika som fjortonåring en uppmärksammas femteplats i slalom och dessutom

Redan 1973 som fjortonåring tog Marika Ståhl femte plats i slalom i stora SM. Två år senare blev det sjätteplats i störtlopp. Däremellan hade hon 1974 vunnit både slalom och storslalom i yngre juniorernas SM.

blev hon elva i störtloppet. Hon vann även ett USM i storslalom samma år. En annan duktig LIF-tjej var Malin Svensson, bland annat två gånger fyra i USM 1984 och sjua i JSM-slalom 1987. I juniorernas SM vann Lycksele IF:s tjejer lagmästerskapet för yngre damjuniorer både i storslalom och i störtlopp 1974. Karin Sundberg vann störtloppet och Marika Ståhl storslalom. Tillsammans med Monica Wikström tog de hem de två lagprisen.

Mikael Johansson blev två gånger JSM-fyra och 14:e i seniorernas slalom 1987. Han var samma år också med på JVM där han som bäst blev tolfte man i slalom.

Kent Grahn blev slalomsjua vid Stora SM 1977. I slalom har han varit rankad femma i Sverige och 31:a i världen. Fotot är från Aspen Colorado, World Pro Skiing i början 1980-talet då Kent åkte parallellslalom mot Greg Jones, USA.

Några manliga utförsåkare från LIF ska väl också framhållas.

Kent Grahn, son till längdåkaren Sture Grahn, har gjort många bra resultat. I SM 1977 blev Kent slalomsjua i en tävling, som såg Ingemar Stenmark som segrare före Bengt Fjällberg, båda Tärna IK Fjällvinden. Grahn har varit rankad som nummer fem i landet i slalom och nummer åtta i storslalom, nummer 31 i världen i slalom och nummer 38 i storslalom. I proffscirkusen i USA, där han tävlade de sista åren som aktiv, har han haft placering 21 på rankingen. I JSM hittar vi Grahn i toppen av resultatlistorna bland annat 1975, då han blev trea i storslalom och fyra i slalom i äldre juniorklassen. Kent bor numera i Stockholm men är ofta i Lycksele, eftersom han äger många fastigheter i hemstaden. Mikael Johansson är en annan framgångsrik LIF:are, som 1987 två gånger blev JSM-fyra och 14:e i seniorernas slalom. Mikael var också med på JVM 1987 och där gick det bäst för honom i slalom, där han blev tolfte man.

Kent Grahn har också vunnit flera DM, och DM-segrar har även Lyckseles Kurt Sundelin och Joakim Edvall tagit. DM i Västerbotten i de alpina grenarna hade premiär först 1938 och då endast med slalom för herrar. Segrare blev simhopparen Rubbe Lundström, Skellefteå IF. Damerna fick vänta på slalom-DM till 1956.

Martina Vestman var framgångsrik

En framgångsrik tjej i LIF alpina var också Martina Vestman. Tyvärr gjorde envisa skador, att Martina slutade alltför tidigt. En korsbandsskada och sedan en fraktur i underbenet med därpå följande operationer och långa rehabiliteringar gjorde, att Martina i december 2009 beslutade sig för att lägga av efter att, trots skadorna, ha kämpat vidare ett tag. Martina Vestman gick skidgymnasiet i Gällivare och påbörjade sedan skidakademin i Tärnaby. Trots den relativt korta karriären hann fröken Vestman skaffa sig en fin meritlista. Jag plockar ut några godbitar. Tre segrar i FIS-tävlingar, seger i den nationella cupen 2006, sju starter i Europacupen, uttagen till juniorlandslaget och med vid JVM 2007, två ÄJSM-brons

Martina Westman, Lycksele IF har en fin meritlista i utförsåkning och var i Sverige rankad etta i sin åldersgrupp både i slalom och storslalom

och ett i yngre junior-SM. Hon var rankad etta i åldersgruppen i Sverige både i slalom och i storslalom. Redan 2002 fick Martina Svante Sikström-stipendiet.

Här vill jag också nämna stipendiet ur Siggas ungdomsfond. Det är ett stipendium efter Sigge Hellsten, som gick bort nio år gammal 2011. Sigge verkade verkligen gilla utförsåkning. *"Han hade alltid roligt när han åkte slalom och visade det genom att man ibland kunde höra honom sjunga när han susade nedför backen"*. Årets stipendium gick till LIF-aren Hugo Edmark och förra året fick Linn Ahlenius utmärkelsen.

2014 års stipendium ur Siggas ungdomsfond gick till LIF:s Hugo Edmark på bilden.

Livlig aktivitet i Lycksele Alpina

Inom Lycksele alpina är det livlig aktivitet inte bara på skidor i backarna. Det jobbas flitigt med att utveckla Bocksliden som ett skid- och turismområde. Man utbildar tränare och siktar på större arrangemang. En av Lycksele alpinas duktiga ledare är Jens Weststing. Jens var tidigare längdåkare men är nu alpint engagerad. Han fick vid Lyckseles senaste idrottsgala pris som Årets tränare/ledare (se skidnotiserna). LIF alpina har de senaste åren märkt av ett väldigt uppsving av aktiva ungdomar och det verkar positivt även på ledar- och tränarsidan. Med tanke på att få större tävlingsarrangemang satsar man nu på att få till ett stationärt starthus. Lycksele alpina genomförde under den senaste säsongen en internationell tävling och fick fint beröm för både anläggningen, backen och boendemöjligheterna i stan. Ett beröm som verkar vara självklart så snart Lycksele tar på sig idrottsliga arrangemang.

Skidor – längdåkning

av Lars Lindgren

Lycksele IF bildades 1914, men både DM och SM i längdåkning startade 1910 (SM för damer 1917). Skidsporten i Lycksele med omnejd kom i gång ännu tidigare och den första skidtävlingen i Lycksele ska ha arrangerats 1902. Segraren hette Daniel Branting och tvåa blev en man vid namn Axel Jonsson. Denne Axel Jonsson deltog på 30 km i Nordiska spelen 1909 och blev åttonde man. Nordiska spelen var något av föregångare till OS och arrangerades sju gånger under tiden 1901-1926. De skulle alltid gå i närheten av Stockholm men gick på grund av snöbrist i Stockholm två gånger i Östersund. I Saltsjöbaden i den sista upplagan (1926) deltog Gustav Jonsson, John Lindgren och Alvin Berg från Lycksele på 30 km och tog platserna fyra, sju och tio. En annan uppgift talar om en skidtävling i Lycksele 1902 över 22 km. Den gick i snöoväder och vanns av en man vid namn Oscar Hedman före Karl Andersson och Karl Tegelström.

En tuff berättelse

En tuff berättelse är den som handlar om hur två skidåkare från Lycksele, Axel Jonsson och Harald Johansson (enligt någon uppgift Anton Johansson), åkte ett tremilalopp 1903 i Åsele. För att kunna göra det åkte de två skidor från Lycksele till Åsele för att dagen efter ställa upp i tävlingen. Axel vann och efter lite vila tog de sig hem på skidor till Lycksele. Från Lycksele till Åsele är det ungefär tio mil.

Det här påminner mig också om när jag någonstans i någon gammal skrift läste om en same från Ammarnäs, som skulle åka en tävling i Umeå. Han åkte skidor från Ammarnäs till Umeå, ställde upp i tävlingen och åkte sedan skidor tillbaka till Ammarnäs. Vad säger dagens åkare om detta?

Det tävlades alltså på skidor i Lycksele redan i början av 1900-talet, men åkare, som tävlade med någon framgång för Lycksele IF i DM och SM, hittar vi först en bit in på 20-talet, och det beror främst på att många av inlandets åkare tävlade för IFK Umeå fram till dess. Genom åren har åkare representerande Lycksele IF tagit hem tolv individuella SM-segrar i längdåkning, tio bland herrarna och två bland damerna. Till detta kan LIF lägga fyra VM, två individuella och två i stafett.

Förste DM-segraren

Lycksele IF:s förste DM-segrare är Alvin Berg, som 1925 i Hällnäs vann 20 km och då tog LIF de fyra första platserna. Ture Granbom blev tvåa, Ivan Lindgren trea och Gustaf Jonsson fyra. Berg blev i juniortävlingen tredje man 1923. DM är ju inte längre något som prioriteras av någon, men förr var det verkligen stort att delta. Ta som exempel DM på 15 km 1936. Bengt Rudin, Lycksele, ska ha blivit 59:e man. Så många deltagare i ett distriktsmästerskap. Numera

kan det röra sig om ett fåtal om det ens anordnas något DM och kör man DM så är det oftast en enda sträcka. Förr var det 15, 30, 50 km och stafett och damerna hade en tid minst två individuella lopp och stafett.

Alvin Berg är ett namn som ringer en klocka hos mig varje gång jag ser det. Alvin Bergs måleri i Lycksele grundades 1930 och det måste väl ha varit skidåkaren från DM 1925 som gjorde det. Berg från DM 1925 men även från SM bland annat 1926 i Luleå, då Berg blev 18:e på 20 km, deltog i Lyckseles lag i budkavlen och blev så bra som femma på tremilen. Lyckseles John Lindgren blev trea och Gustaf Jonsson fyra, men Luleå vann ändå lagtävlingen 20 sekunder före Lycksele.

I SM hittar vi också förste segraren från Lycksele IF först 1925. Då vann Gustaf Jonsson, som senare blev "Husum-Jonsson", tremilen i Östersund. Jonsson kom från Berglunda men gick till Husums IF 1927. Reda 1923 var Gustaf Jonsson den förste från LIF med framgång i SM. Han blev då tvåa i juniorens SM i Härnösand och JDM vann han samma år.

Det fanns emellertid stjärnlöpare från Lycksele redan tidigare. Harald Johansson från Hedlunda vann SM-tremilen i Örnsköldsvik för IFK Umeå 1916 och tvåa blev August Ångström från Berglunda, men Ångström tävlade då för Malmberget. August Ångström tog även en bronsplats i Sundsvall 1918 på 30 km, då representerande Umeå.

Harald Johansson från Hedlunda och tävlande för IFK Umeå vann SM på 30 km 1916.

John Lindgren den störste LIF-åkaren genom tiderna

Den störste av alla LIF-åkare måste man säga att John Lindgren (1899-1990) är. John vann två VM, fyra SM (tre för LIF), har varit både etta, tvåa, trea och sexa i Vasaloppet och fjärde man och bäste svensk på femmilen i Holmenkollen (1931). Han är näst bäst av alla i DM med nio individuella titlar. John kom från Hedlunda och tävlade för Umeå fram till 1925, därefter för Lycksele. I sin bok "Skidminnen" från 1976 berättar han bland annat om hur han, innan Lycksele fick järnväg (december 1924, enligt vissa uppgifter 1925)

åkte skidor till och från Hällnäs, när han skulle ut i landet på tävlingar. När det gällde Vasaloppet, som John vann 1924, åkte löparna dessutom skidor från Mora till starten i Sälen.

John Lindgren började tävla ganska tidigt och vann redan 1920 seniörernas DM på tre mil med en marginal på nästan fyra minuter. Tre år senare fick han sitt egentliga genombrott, när han vid SM i Härnösand 1923 vann tremilen före Sven Utterström från Boden. Att besegra Utterström var någonting väldigt stort och det var ingen knapp seger. Segermarginalen blev över tre minuter. "Uttern" beskriver i sin bok "Skidspåret från byn" John Lindgren som "en gentleman i vita spår". Året därpå, 1924, blev det seger i Vasaloppet för gentlemannen och dessutom andraplats på 30 km i SM och tremilsseger i DM för eleganten från Lycksele. John vann Vasaloppet före klubbkamraten i IFK Umeå Anton Stenberg, som också härstammade från trakten av Lycksele. Stenberg, "Gamm-Anton", kom nämligen från Ekorrtträsk. I DM tog Anton fem segrar, den sista som 36-åring i Lycksele på tre mil 1925 före Ernst Alm, Norsjö, Vasaloppets förste segrare.

John Lindgren, IFK Umeå åker här i mål som tvåa i Vasaloppet 1926. Från och med 1926 tävlade han för Lycksele IF.

14 gånger bland de sex främsta i SM

John Lindgren tog andraplacingar både vid SM 1924 och 1925. Vid mästerskapen 1926 blev det två brons och totalt blev han 14 gånger bland de sex främsta i svenska mästerskapen. Sedan var det då dags för Johns stora bragd med seger i båda loppen,

18 och 50 km, vid FIS-tävlingarna i Cortina 1927, tävlingar som senare (vid FIS-kongressen 1965) klassades som VM. Visserligen var inga åkare från Norge och Finland med men John vann femmilen med 18 minuter före John Wikström, Luleå, som året innan hade vunnit SM-tremilen före Sven Utterström och John Lindgren. I artonkilometersloppet blev Wikström fjärde man. John fick i Cortina av den italienska pressen namnet "Alpernas örn". Journalisterna tyckte att han flög fram.

Vid SM 1928 i Sundsvall väntade man heta duster mellan den tidens stora, John Lindgren och Sven Utterström. Det slutade med att Lindgren vann femmilen före Utterström och Utterström tog hem tremilen före Lindgren. Vid VM 1930 i Holmenkollen tog John två sjundeplatser, trots att han startade förkyld men ändå åkte med "sina typiska Lyckselestavtag". I SM samma år vann John femmilen nästan fem minuter före tvåan Utterström. "Jag kände mig från början ovanligt trygg och jag svävade aldrig under loppet i tvivelsmål om att jag skulle vinna", sade John efter det loppet. I OS var John med 1932 i Lake Placid och blev där efter ett skidbrott åttonde man på femmilen, placeringen före "Husum-Jonsson". I Sollefteås VM 1934 blev det dock bara 31:a plats på 18 km för John.

Under en period på 18 år deltog John Lindgren i alla SM med endast ett undantag (OS-året 1932) och tog medaljplaceringar inte mindre än elva gånger, fyra var guld- och fem var silverplaceringar. Han åkte under den perioden alla tremilslopp i SM men naturligtvis inte 1932, då han var upptagen av OS. Efter tiden som aktiv var John Lindgren med som ledare vid flera utlandsresor med svenska skidåkare. Han gjorde sig också tillsammans med brodern Ivan ett stort namn som vallafabrikör. Vem har inte glidit fram med bröderna Lindgrens Ex-elit under skidorna?

En segervalla i OS i Seefeld

Ex-elit med 3 GULD
1 SILVER
1 BRONS

NU DEN MEST ANVÄNDA
SKIDVALLAN BLAND SKID-
ÅKARNA

BRÖDERNA LINDGREN'S SKIDVALLAFABRIK
Lycksele

Bröderna Lindgrens skidvallfabrik i Hedlunda var i full gång under 1960-talet (annons från 1965)

Jag har i min ägo en faktura från Bröderna Lindgren, som visar hur mycket lanthandlare Jönsson i Lillögda skulle betala för tio burkar skidvalla nr 1, tio burkar skidvalla nr 2 samt tio stycken Elit nysnö. Summa totalt 30,75 kr men då är 75 öre för frakten inräknad. Detta var 1950.

Själv mötte jag John Lindgren bara en gång. Det var i samband med ett junior-DM. Han var där för att testa ett nytt klister, och vi juniorer skulle vara något av testpiloter. Det blev alltså bara ett möte, men vi hade senare lite kontakt på telefon och det blev några intressanta samtal. Alltid positiva utom den gången jag i tidningen (Västerbottens Kuriren) hade skrivit om Sven Utterström och att han var en duktig femmilare. John tyckte väl inte att det var direkt fel, men ansåg att det fanns andra som nog var minst lika bra. Det menade John Lindgren, som faktiskt har bättre statistik på 50 km i SM än Utterström.

Svenska mästare från LIF

Under Lindgrens aktiva tid fanns det även många andra duktiga LIF:are. De som har vunnit SM är Gustaf Jonsson (1903-1990), Ivan Lindgren (1906-1989), bror till John, och Halvar Moritz (1906-1993). Jonsson vann, som jag redan har nämnt, tremilen vid SM 1925 för Lycksele, men silvret i OS 1928 och andraplatsen i Vasaloppet 1930 tog Gustaf för Husums IF. I SM har Gustaf varit bland de sex bästa åtta gånger.

Gustaf "Husum" Jonsson, blev svensk mästare för Lycksele IF på 30 km 1925

Ivan Lindgren hade framgång redan som junior. Han tog tre segrar i junior-DM under åren 1922-1926 och vann juniorernas SM både 1925 och 1926 (Halvar Moritz tvåa 1926). Sitt första senior-SM tog Ivan i Hudiksvall 1929. Det var på tremilen och då blev storebror John tvåa. ("Husum-Jonsson" blev tredje man, så det var egentligen trippelseger för Lycksele). På femmilen, Ivans första, blev han tvåa efter "Särna- Hedlund". Andra SM-segern tog Ivan i Umeå 1931, även den på 30 km, med en för den tiden liten segermarginal (nio sekunder). Det blev

ytterligare en andraplats för honom. Den tog han i Boden 1933, när han blev tvåa efter John på femmilen. Det loppet gick i enorm kyla, 37 minusgrader vid starten, 25 vid målgången. Ivan tog dessutom ett tremilsbrons samma år. Han var enligt brodern John den största skidtalangen i familjen, men han hade inte samma träningsvilja som sin äldre bror. Fadern Otto var inte heller den som pressade på. Han tyckte, att det räckte med att John satsade på skidåkningen.

Ivan Lindgren var med vid OS i Garmisch

Partenkirchen 1936. Det kördes fyra testlopp i Garmisch. I ett blev han trea och ett av loppen vann han med bred marginal. Tyvärr gjorde ischiasbesvär att OS-loppet gick dåligt och Ivan blev 17:e på 18 km i den tävling, som blev Erik "Kiruna-Lasse" Larssons stora triumf.

"Husum-Jonsson" träffade jag aldrig, men telefonledes hade vi en del kontakter. Det var oftast när han sommartid var uppe i Västerbotten och höll till, om jag minns rätt, i Bodbyn ett par mil norr om Umeå. Jag söker ofta kontakt med gamla skidåkare och de är underbara människor att samtala med. De talar gärna om forna tiders skidsport och jag lyssnar gärna och ställer frågor.

Halvar Moritz slog till vid SM i Lycksele 1934

Halvar Moritz hade inte varit högre upp än femte man vid SM (1933), men så slog han till på allvar vid SM i Lycksele 1934. Etta på tremilen, tvåa på femmilen och fjärde man på 15 km. Vid VM i Hohe Tatra i Tjeckoslovakien 1935 blev han nionde på femmilen, 29:e på 18 km och åkte första sträckan i stafetten, där Sverige blev trea. Moritz har också en

Ivan Lindgren – svensk mästare på 30 km 1929 och 1931.

Halvar Moritz slog till vid SM i Lycksele 1934 med segrer på 30 km, silver på 50 km och fjärdeplats på 15 km.

seger (1929) i Malungs Skinnarlopp, en tävling som på den tiden klassades högt.

Lyckseleåkare under 1940-talet

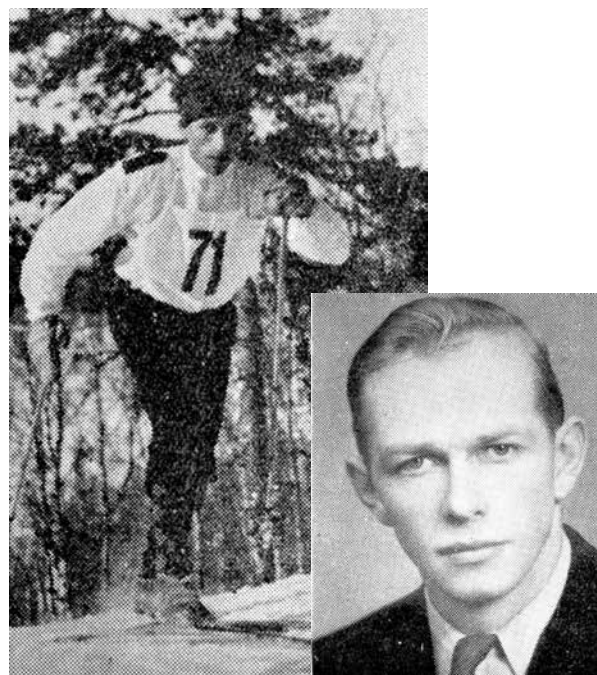
Vid SM i Umeå 1941 var det glest mellan LIF:arna. Folke Lindberg, från byn Hornmyr några mil söder om Lycksele, blev 16:e på femmil och 36:e på 15 km. Som bäst i SM blev Lindberg nionde och tionde, och han var en mycket stabil åkare med många bra resultat. Bland annat fjärde-, femte- och sjätteplaceringar i det verkliga högststatusloppet på sin tid nämligen Bodenloppet. I en tung DM-femmil i Sorsele 1945 blev Folke tvåa endast åtta sekunder efter Selm Stenvall, Sorsele. På tremilen kom han trea efter Martin Lundström och Stenvall men före James Warg, Boliden, och Olle Holmgren från LIF. En verkligt högklassig tävling blev även Umespelens tremil 1946. Folke Lindberg blev trea efter Martin Lundström och "Mora-Nisse" Karlsson men före klubbkamraten Olle Holmgren, Selm Stenvall, Georg Westerlund, Arvidsjaur, och många andra duktiga åkare. Lindberg blev även distriktsmästare på tre mil (1946). Folke provade också på både Vasaloppet och Skinnarloppet. Han blev 1946 i det 23:e Vasaloppet 24:e man i ett krävande före och i Skinnarloppet blev han sjunde man samma år i det lopp som blev "Håsjö-Dahlqvists" sista lopp och sista seger.

Lyckseles "pånyttfödelse" inleddes egentligen 1946, då Folke Lindberg tog sina topplaceringar i SM och då både Uno och Olle Holmgren slog till med placeringar bland de tio främsta individuellt och då LIF-trion blev sexa i stafett vid mästerskapen i Skellefteå. I stafetten blev Olle sträcktvåa efter Umeås Martin Lundström. Uno kom sjua på första sträckan och Folke elfte man på tredje.

Bröderna Uno och Olle Holmgren från Bratten och Mauritz Lindgren från Vägsele var tre av LIF-profilerna i slutet av 40-talet. Vid DM på 15 (18) km i Sjungande dalen i Skellefteå 1948, som vanns av Enar Josefsson, Åsele, blev Uno tvåa, Mauritz fyra, Olle femma och Sten Bergkvist, då tävlande för Norsjö, blev sexa. I resultatlistan finns många stora namn som Gösta Andersson, Umeå, Selm Stenvall, Tore "Stor-Järven" Karlsson, Rubert Jonsson, Sorsele, James Warg, Boliden, Åke Lundberg, Skellefteå, Folke Lindberg och många andra. Lyckseles trio Uno-Mauritz-Olle vann lagtävlingen med exakt fem minuter före Holmsund, som hade så bra åkare som Sander Nilsson, Elof Lundmark och Gösta Axelsson i laget.

Ett bra lopp gjorde Olle Holmgren på 15 km vid DM 1946. Han blev då tvåa bara elva sekunder efter Martin Lundström, och 1947 blev han i Åsele tvåa efter Gunnar Karlsson men före Martin Lundström i DM på tre mil. Olle Holmgren blev som bäst SM-fyra (1947). Han var nära att komma med till OS i St Moritz 1948 bland annat efter att ha åkt in på åttonde plats i ett OS-test i Östersund (13 åkare blev uttagna).

Uno Holmgren vann bland annat Umespelens tremil

Två LIF-profiler i slutet av 1940-talet, bröderna Uno (t v) och Olle Holmgren från Bratten

1948 i ett lopp där så bra åkare som Elof "Loffe" Lundmark, Holmsund, Sten Bergkvist, Norsjö, och Gunnar Karlsson, Umeå, fanns med. Vid samma spels 15 km (vanns av Martin Lundström) kördes en distriktstävling, som Mauritz Lindgren vann. Priset till segraren i den tävlingen var en matservis. Mauritz var mycket lovande som junior och gjorde som senior två SM men lade sedan av på grund av studier. Unos bästa SM-år var 1950, när han tog placeringarna fyra, sex och sju. Samma år blev han åttonde (50 km) och trettonde (18 km) i Holmenkollen. Före OS 1952 blev Uno fjärde man i ett OS-prov (42 km) i Väija i Ångermanland. Uno Holmgren tävlade inte för LIF under vintern 1945 då han reäresenterade IFK Holmsund.

När jag tänker på Holmgrenarna från Bratten, kommer jag ihåg ett par andra åkare från samma by. I ett klipp från någon gång i början av 40-talet säger en ledare från Lycksele IF, Bengt Gerdén, inför den kommande säsongen bland annat att "Ryggraden i vår skidtrupp är Uno Holmgren, brodern Olle samt Folke Lindberg. Uno är 23 år, Olle årsfärs senior och Lindberg är 27 år. Vi har flera lovande juniorer, främst de duktiga Brattenpojkarna Arne och Ivan Jonsson, 18 respektive 19 år gamla. Vidare två från Vägsele, 17-åriga Mauritz Lindgren och 19-åriga Erik Hygrell. Av dessa vänta vi oss mycket av Arne Jonsson, som visat sig mycket lovande".

Arne Jonsson blev fjärde man i JDM 1944 och Arne och Ivan hittar man ofta i resultatlistorna från mitten av 40-talet. Ett exempel är från en tävling i Vilhelmina, där LIF vann dubbelt i seniorklassen genom Folke Lindberg och Uno Holmgren. I äldre juniorklassen vann Arne Jonsson före Ivan. Tre blev Rubert Jonsson, Sorsele, och femma kom Mauritz Lindgren.

Vägsele hade något senare ytterligare en lovande åkare i Stig Johansson. Stig var framgångrik som junior men gjorde även en del bra lopp som senior. Vid stafett-SM i Skellefteå 1959 blev han sexa på andra sträckan. Lycksele IF slutade som trea.

Sture Grahn var det stora namnet under 1950-talet

Från mitten av femtiotalet dominerades Lycksele IF:s längdåkning en tid av en åkare, som enligt många väl kan matcha John Lindgren som LIF:s etta. Jag tänker naturligtvis på Sture Grahn från Vindelgransele. Sture, född i maj 1932, tävlade för Kristineberg fram till 1953 (I 20 1953), Skellefteå SK 1954-1955, Lycksele 1956-1965 med ett undantag (Kroppa IF 1959).

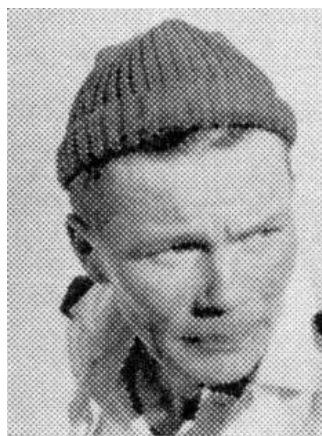
Sture Grahn var det stora skidnamnet i Lycksele IF från mitten av 1950-talet och tio år framåt. 1958 och 1962 ingick han i det svenska laget som blev världsmästare i stafett.

Sture Grahn började tidigt visa sig ha anlag för skidsporten. Han vann ofta i skoltävlingar men gjorde inte riktig tävlingsdebut förrän han var i 17-årsåldern. Grahn vann äldre juniorklassen i Tannbergsloppet 1951 och i JDM 1952 blev han tvåa efter Paulus Baer, Fredrika, men före Stig Gunnarsson från IFK Umeå. Sture vann dessutom första officiella JSM:et, som gick 1952 i Umeå. I DM 1954 överraskade Sture Grahn med att bli fyra på 15 km i ett startfält på 33 man. Enar Josefsson, Skellefteå, vann före "Lill-Järven" Larsson.

Grahn började sitt SM-tävlande i Lycksele 1954 med att ta 18:e plats på 15 km. Två år senare var han mogen att tampas med de stora. Han blev i Östersund 1956 tvåa på tremilen och trea på 15 km. Sture låg länge femma i tremilsloppet, men sin vana trogen spurtade han bra och gick upp till silverplats. I stafetten var han snabbast på andra sträckan. Han vann två SM, 1958 och 1962, båda på tre mil, och tog sammanlagt i SM åtta medaljplaceringar och var 16 gånger bland de sex bästa. Hans SM i Kalix 1958 var imponerande. Grahn förberedde sig inför SM-veckan med att i utklassningsstil vinna en mycket tung tremil i Umespelen i ett högklassigt startfält. Han åkte sedan till Kalix där en "ohyggligt" tung tremil väntade. Sture vann med nästan minuten före skidkungen Sixten Jernberg. "Vid 8 km ledde han med 8 sekunder, efter halva banan med 5 sekunder, vid 23 km med 11 sekunder. De sista 7 km blev aldrig någon tävling", skrev VK. Efter Grahn kom det sex masar i resultatlistan, innan Assar Rönnlund och Lennart "Lill-Järven" Larsson åkte in som åtta och nia. Femmilens, som sedan väntade, blev också tung och det passade tydligen Sture bra. Efter två omvallningar och en imponerande långspurt knep Grahn silverplatsen efter Älvdalens Rolf Rämgård men före Sixten Jernberg. Grahn vann femmilens slutvarv med två minuter och 35 sekunder. Lyckseles killar gjorde bra ifrån sig. Grahn alltså tvåa, Paulus Baer sjua, Åke Karlsson 13:e och lagseger till LIF.

Apropå Sture Grahn och bra slutspurter. I Norden-skjöldslppet i Jokkmokk 1957 stack Grahn ifrån Sixten Jernberg, Lima, och Per-Erik Larsson, Öxberg, ett par kilometer före mål och vann långloppet (sex mil) efter "en rasande spurt" med 43 sekunder. Sture hade veckan före loppet i Jokkmokk vunnit tremilen i Umespelen med mer än fem minuter före Umeåduon Gunnar Karlsson och Martin Lundström och veckan efter Nordenskjöldslppet vann han det tolfte Lappmarksloppet i Sorsele med mer än två minuter före norrmannen Martin Stokken. Vid SM-tremilen i Sollefteå 1962 ledde Assar Rönnlund vid 25 km med nästan en halv minut. Grahn vann loppet med tio sekunder.

Samen Paulus Baer, som alltså blev sjunde man och lagmästare i den tunga femmilens i SM 1958, omkom

Samen Paulus Baer blev sjua individuellt och lagmästare för Lycksele IF vid SM på 50 km 1958. I laget ingick även Sture Grahn (2:a) och Åke Karlsson (13:e man)

tragiskt vid en skoterolycka i januari 2001. Baer var ute på rendrivning, när hans skoter gick genom isen och han drunknade. Paulus Baer tävlade även i Same-SM på skidor och tog där flera mästerskapstecken både individuellt och i lag.

Sture Grahn var både snabb och uthållig

Det är lätt att hitta bra insatser av Sture Grahn. Han var både snabb och uthållig. I Holmenkollen 1961 tog Grahn tredje plats på femmilen efter norrmännen Stensheim och Brenden men före Sixten Jernberg. Grahn tog två andraplatser i Vasaloppet, vann två Lyckselelopp, ett Kalvträsklopp, vann två gånger i Umespelen och åkte mycket bra i stafett. Den stafett man minns bäst, när det gäller Stures stafettinsatser, är stafetten i Svenska Skidspele 1962. Efter att ha vunnit skidspelestaffetten 1961 med en marginal på 32 sekunder till det svenska nationslaget hade västerbottningarna Assar Rönnlund, Lennart Larsson och Sture Grahn nu fått äran att utgöra svenskt landslag. Sture åkte sista sträckan och mötte där Finlands skidkung Eero Mäntyranta. Sture vann sträckan och Västerbotten/Sverige vann stafetten. En annan imponerande insats av Grahn var när han vann högstaloppet Monlittrennet i Oslo. Det meritmässigt vassaste är kanske ändå Sture Grahns två VM-guld i stafett, 1958 och 1962. Vid sidan av alla dessa framgångar hann Sture även med att vinna i DM. Sex segrar blev det varav fyra på tre mil.

När Grahn vann sitt andra DM-tecken var det i en tung tremil 1957 och tävlingen gick i Åsele i rykande snöstorm. Lennart "Lill-Järven" Larsson blev tvåa och det var faktiskt första gången Sture lyckades besegra Lennart. Nordsvenska Dagbladet frågade Sture hur han kände det, när han nu äntligen hade slagit "Lill-Järven". "Jag fick vänt lång", svarade Sture.

Sture Grahn avslutade sin SM-karriär med placeringarna elva, åtta, åtta och blev med LIF tvåa i stafetten hemma i Lycksele 1965. Grahn var även en bra löpare. Han gjorde tiden 1.56 på 800 meter och 3.59 på 1 500. Milen sprang han en gång på 31.39.

Ingvar Sandström växlar till Sture Grahn vid SM-stafetten hemma i Lycksele 1965 där LIF slutade tvåa.

Stig Gunnarsson från Örträsk överraskade stort när han blev tvåa vid Svenska Skidspele 1955. Bilden är från 1962 när han vann DM på 15, 30 och 50 km för Lycksele IF.

Stig Gunnarsson från Örträsk

Stig Gunnarsson från Örträsk tävlade i början för IFK Umeå. Han blev tvåa i Svenska Skidspele juniortävling 1951 och var trea vid JSM 1952, när Grahn vann före Fredrikas Paulus Baer. (Baer blev tvåa även 1953 i JSM). Gunnarsson började låta höra talas om sig på allvar 1953. Han blev då sjua på 15 km i DM före en hel rad starka löpare och på SM-tremilen i Filipstad startade han i par med självaste "Mora-Nisse". Stig blev tionde man 22 sekunder före Nisse.

Ett av Gunnarssons bästa lopp är kanske det han presterade i Nässjö redan 1955. Han blev då tvåa i Svenska Skidspele efter Lennart "Lill-Järven" Larsson. Även Sture Grahn var med och åkte in på sjätte plats. Stig besegrade Sixten Jernberg med tre sekunder när han vann Inlandsloppet i Arvidsjaur 1955. Gunnarsson vann 1956 Umespele millopp 21 sekunder före Moras Per-Erik Larsson och nu var han LIF:are. Hans lopp i Umeå var av högsta klass. Stig segrade alltså före Per-Erik Larsson och i resultatlistan finns bland andra Gunnar Karlsson, Sture Grahn, "Lill-Järven" Larsson, Assar Rönnlund, James Warg och Martin Lundström. Gunnarsson blev uttagen till OS 1956 i italienska Cortina och anmälades till både 15 km och stafett men fick inte tävla någonting i OS. Grahn var också med i Italien, blev tionde och näst bästa svensk på femmilen, som var Stures andra lopp på distansen. I det första, ett OS-prov i Lima, hade Grahn blivit fjärde man.

I Skidspele 1957 i Skellefteå blev Gunnarsson fyra på 15 km inte mer än 19 sekunder efter segrade

I samband med OS i Cortina 1956 sammanträffade Sture Grahn och Stig Gunnarsson med filmstjärnan Sophia Loren

Per-Erik Larsson. I SM har Stig Gunnarsson som bäst en fjärdeplats (15 km i Sundsvall 1955). Han deltog flitigt i SM, särskilt på 15 km, och har tre gånger varit bland de sju främsta. Bra stafetter har Stig också gjort. Till exempel i Kalix-SM 1958, då han vann första sträckan.

I DM vann Stig Gunnarsson tre individuella titlar, alla 1962, och tog fem andraplatser. Trippelsegern fixade han genom att vinna femmilan en sekund före klubbkamraten Åke Karlsson. Åke var också en stabil åkare med bland annat två tiondeplatser i SM. Som junior vann Åke Karlsson för Stensele SK juniornas DM 1951 före bland andra Sture Grahn och Stig Gunnarsson. Åke Karlsson vann fyra DM och i tre av de loppen var Gunnarsson tvåa. I SM har Åke två lagmästerskap (50 km, 1958 och 1963).

Ingvar Sandström – Lejonet från Lycksele

Ingvar Sandström från Tannsele är nästa klart lysande stjärna inom Lycksele IF. Tannsele, Hedlunda och Berglunda har med rätta kallats "Mästarnas bygd". Härifrån har flera skidmästare kommit. Ingvar, som ibland har fått heta "Lejonet från Lycksele", gjorde inte särskilt många juniorlopp, men efter att ha blivit tvåa i JDM 1963 efter klubbkamraten Ulf Bergström tog han som nästan okänd sensationellt fjärde plats i JSM samma år. Sandström kom med i VM-truppen till Oslo 1966 och var där nära medalj på tremilen, 13 sekunder från brons, och blev fjärde man. Ingvar Sandström åkte sista sträckan i stafetten och blev där tvåa. Sverige slutade fyra. I Svenska Skidspelen 1966 blev Ingvar sträcksegrare i stafetten och fyra år senare blev han tvåa på Skidspelens 15 km. Både 1969 och 1970 blev det andraplacingar i stafett vid Svenska Skidspelen för stafettträven från Tannsele och Lycksele IF.

Jag fick bevittna Skidspelen 1966 på plats. Tävlingsarna gick i Umeå och jag minns mycket väl Sandströms framfart på första stafettsträckan. Den var impone-

Ingvar Sandström tillhörde Sveriges bästa skidåkare under åren 1966-1972 med bl a en fjärdeplats på 30 km vid VM 1966 och SM-vinst på 15 km 1969-

rande. Ingvar vann sträckan med 22 sekunder. Han hade en bra säsong 1966 och noterbart är att sprintern och stafettspecialisten Sandström blev fjärde man på SM-femmilen detta år. Jag minns också att Lyckseles Ulf Bergström åkte tremilen vid Skidspelen i Umeå och gjorde ett bra lopp i det fina sällskapet. Ulf blev 22:a och 17:e på SM-femmilen samma år. Sandström blev SM-segrare på 15 km 1969 i Östersund (LIF:s ende "sprinter-mästare") och dessutom tvåa på tremilen. Vidare gjorde Ingvar en fantastisk åkning i stafetten. Han nästan flög fram och förde på andra sträckan LIF från sjunde plats till ledning med 25 sekunder. Jan Halvarsson i Hamnerdals lag fixade ändå seger före Lycksele. Sammanlagt i SM var Ingvar bland de sex främsta sex gånger.

Sandström blev uttagen till OS 1968 och strax före spelen vann han ett par testlopp och verkade vara i toppform, men ryggproblem, håll och annat gjorde tremilen till en plåga och Ingvar slutade på 21:a plats i det lopp som vanns av italienaren Nones. Sandström tog en bronspeng i stafett i VM 1970, där han åkte tredje sträckan och hade tredje bästa tid. På tremilen blev han nionde och på 15 km tolfte man. I OS-proven inför Sapporo 1972 tog Ingvar både en fjärde- och en sjätteplats (bröt tredje provet) och i ett test i

Sapporo inför tremilen blev han sju. Han blev uttagen till det svenska stafettlaget men fick avstå bland annat på grund av ryggsproblem. Från 1972 tävlade Ingvar Sandström för IFK Umeå i två säsonger.

Samtidigt med Ingvar Sandström och en period efter hans aktiva tid hade Lycksele IF en grupp andra duktiga åkare. Det var främst Sören Burman från Dalbäck, Siksele, Algot Fjällström från Norra Fjällnäs och Kalle Johansson från Fredrika.

Åren kring 1970 var Sören Burman, Kalle Johansson och Algot Fjällström framgångsrika i skidspåren med framskjutna placeringar inte minst vid SM.

Många lagmästare från Lycksele i SM

Även Evert Holmgren från Tuvträsk, Allan Eriksson och Ulf Bergström från Berguven i Pauträsk och Östen Zackrisson från Vänfors, Bjurfors, var med och tog lagmästerskap i SM till LIF liksom tidigare Paulus Baer (1958) från Fredrika. Zackrisson blev så bra som sexa på tremilen vid SM i Kiruna 1968 bara 24 sekunder från bronsplats. En annan värd att nämna är Ola Fransson från byn Lillögda inom Åsele. I LIF-dräkten med de klassiska axelklaffarna blev Ola sjunde man på 30 km vid SM 1957 i Malung. I Umeås SM 1961 blev Ola 25:e man och femte västerbottning i Lyckseles dräkt.

Om man som exempel tittar på säsongen 1968-1969 så ser man snabbt hur bra åkare LIF hade då. Det var främst Ingvar Sandström, som tävlade flitigt och ofta mot bra motstånd. Det var mot bland andra Assar Rönnlund och norrmännen Odd Martinsen och Harald Grønningen och Ingvar matchade dem bra, men åkare som Stig Forsén, Kalle Johansson (då SK Björnen) och Ulf Bergström förekommer också ofta i toppen av de nationella resultatlistorna. I DM 1969 vann Forsén femmilen före Assar Rönnlund, Ingvar Sandström och Algot Fjällström. Ingvar vann tremilen före Rönnlund och Ulf tog hem segern på 15 km före Kalle. Assar blev då sexa. I stafett-DM med 15 lag vann Lyckseles lag 1. Ulf Bergström i LIF lag 2 vann första sträckan. Ingvar Sandström och Algot Fjällström vann de två övriga. Året därpå vann Kalle Johansson, även då för SK Björnen, alla tre distanserna i DM. 1971 blev LIF:s Sören Burman trippelsegrare i DM. Ulf Bergström vann även fyra JDM-segrar, två som yngre junior och två som äldre.

Ingvar Sandström provade även på lönning och sprang 5 000 meter på 14.35 och 10 000 meter på 31.04. Sandström är Stor Grabb i friidrott inom Västerbotten och har liksom bland andra Sture Grahn, Åke Karlsson och Sören Burman vunnit DM i lönning.

SM-medaljörer från Lycksele

Efter Ingvar Sandströms seger 1969 har Lycksele IF inte tagit någon individuell seger i herrarnas SM, men helt lottlös har föreningen inte blivit. Algot Fjällström hade som 30-åring tagit tredje plats efter Ragnar "Föllinge" Persson och Lars-Göran Åslund på tremilen i Kiruna 1968 och Sören Burman blev trea både på tremilen och på 15 km vid SM i Sollefteå 1972. Under åren 1971-1974 tog Sören dessutom två sjätteplaceringar och totalt var han då bland de tio bästa åtta gånger. På tremilen 1972 var dessutom Kalle Johansson fyra och Algot Fjällström femma. Hemmavid vann Kalle Johansson 1972 bland annat både Sjumila och Umeloppet, medan Sören Burman tog hem både Tannbergsloppet och Lyckseleloppet. Det senare har Sören vunnit tre gånger. I SM har Kalle två fjärdeplatser och två sjätteplatser. Bland Burmans alla fina lopp vill jag nämna ett lopp i Hamnerdal i slutet av den för Sören fina säsongen 1970-1971. Under en av de sista dagarna i mars vann han en tävling över 36 km före flera storstjärnor. Jan Halvarsson, Hamnerdal, blev tvåa. Burman var också duktig löpare. Han har sprungit milen på 30.59.

Mikael Isaksson, som 1981 kom från Vilhelmina IK till LIF som yngre junior, är en annan åkare med meriter värda att nämna. Mikael vsegade i Tannbergsloppet tre gånger men bara två som LIF:are. Isaksson vann Lyckseleloppet en gång (1986) och har också en bronsplats på femmilen i SM, men då tävlade han för Hägglunds IoFK. Under tiden i LIF tog Mikael bland annat en silverplats i JSM, äldre klassen 1984. I JVM detta år blev Isaksson 24:a och andre svensk individuellt och på "omöjliga" skidor femma i stafett.

SM-medaljer på damsidan

Individuellt bland damerna i SM tog Lycksele IF första medaljplaceringen 1930, när Margit Franklin blev trea. Margit följde upp det resultatet med att ta samma placering 1932 och andra plats 1933. Sedan dröjde det 40 år till nästa medaljplacering för LIF, men då hände det saker. Görel Partapuoli från Ammarnäs tog för Lycksele IF två segrar och fyra tredjeplatser under åren 1973-1976 i SM och dessutom två femteplatser 1977. Totalt i SM har Görel varit bland de sex främsta nio gånger. I Svenska skidspelet 1973 blev Görel tvåa i juniorklassen och fyra och bästa svenska i JEM.

Görel Partapuoli vann SM 1974 och 1975

Görel hade nyss fyllt 20 år, när hon vann 5 km i SM 1974 i Gällivare och blev trea på milen. Tidigare under säsongen hade Partapuoli radat upp bra resultat.

Görel Partapuoli från Ammarnäs är Lycksele IF:s mest framgångsrika kvinnliga skidåkare genom tiderna med bl a två SM-tecken.

Bland annat i Holmenkollen där hon trots ett fall blev tvåa. Året därpå blev det tvärtom i SM, seger på milen och trea på femman vid SM i Umeå. Till detta kommer tredjeplats både 1973 och 1976. Vid VM i Falun blev Partapuoli elva och bäst av svenskorna på 10 km. I Svenska Skidspelen 1975 blev hon femma efter fyra ryskor och vann andra sträckan i stafetten. I Holmenkollen detta år, 1975, blev Görel femma och sjuva och var bästa svenska i båda loppen. Partapuoli åkte alla distanser vid SM 1977 och det blev två femteplatser och en åttondeplats för henne. Partapuoli blev sedan Partapuoli-Bieri, när hon hamnade i Schweiz och blev jordbrukarhustru.

Inför VM-vintern 1978 var det en del turer mellan Görel och Lycksele IF. Görel var besviken över att LIF inte hörde av sig och de ansvariga inom LIF tyckte, att de hade hört av sig, men att de hade svårt att få besked av Görel. Det blev nu så att Partapuoli avstod från både SM och VM och meddelade, att hon i fortsättningen skulle tävla enbart i Schweiz. Hon blev också under vintern schweizisk mästarinna på 10 km.

Görel vann tre DM i Västerbotten, men där är både Agda Franklin, Margit Franklin och Rakel Karlsson värre med fyra DM-titlar vardera. Rakel Karlsson, som liksom Åke Karlsson kom från Stensele SK till Lycksele IF, var under flera år en av LIF:s bästa damåkare (fem gånger nionde i SM). En annan var Karin Vallberg, som ett par år förstärkte Lyckseles damlag. Karin blev svensk mästarinna i stafett för Edsbyns IF 1961 och dubbel distriktsmästarinna för Lycksele IF 1962. Individuellt i SM blev Karin för LIF sexa och sjuva. Vallberg vann också Umespelen och första sträckan i stafetten i SM 1962. Rakel Karlsson vann dubbelt i DM 1963, före Karin på 5 km och milen före Aina Andersson-Jonsson, en annan på länsnivå framgångsrik dam från LIF. I Umespelen 1962 blev Rakel trea och 1963 tog hon andra plats i Umeå efter Luleås Sonja Ruthström men före Viola Ylipää, Pajala.

Aina Andersson var framgångsrik på länsnivå. 1954 och 1955 vann hon DM på 15 km.

När Aina Andersson vann DM på 5 km 1952 blev LIF:s Ebba Hultin sexa och de två vann lagtävlingen tillsammans med Hervor Emsjö. Hultin hade året innan blivit trea, även då lagsegrare och den gången med Gun Sandberg och Svea Eriksson.

Rakel, Karin och Aina var ganska dominerande inom Västerbottens damskidåkning omkring 1960, naturligtvis vid sidan av Barbro Martinsson från Skellefteå SK. Längre fram under 60-talet tog Dora Kohl över inom LIF och 1969 snodde Dora åt sig båda segrarna i DM efter att året innan ha varit tvåa två gånger.

Kicki Eskilsson från Öreström, Örträsk, representerade LIF när hon tog silver i juniorernas VM 1989 i Norge, 5 km klassisk stil. Kicki var bara 6,5 sekunder

Kicki Eskilsson från Öreström, Örträsk och tävlande för Lycksele IF blev tvåa vid Junior-VM på 5 km 1989

efter den blivande världsstjärnan Stefania Belmondo, Italien. Kicki var även med i det svenska stafettlag som också tog silver. På 15 km i fristil blev Eskilsson bäst av svenskorna med sin 21:a plats. Belmondo vann även den distansen. Eskilsson har också varit så bra som fyra i SM, men då tävlade hon för Arvidsjaur.

Under 70-talet hade LIF flera duktiga tjejer, som tog en mängd placeringar bland tio och tjugo i SM. Det var Katarina Andersson, Ann-Kristin Ångström, Siv-Ingger Jönsson, Dora Kohl, Birgitta Andersson. Ångström har till och med en åttonde plats och Katarina Andersson en nionde. Katarina vann även DM på 10 km 1975 före Ann-Kristin och på 5 km delade de två andraplatsen efter Skellefteås Siv Wilhelmsson. Katarina vann även 20 km, en sträck som kördes på försök 1975 och 1976. Bland många andra duktiga tjejer från Lycksele IF kan jag nämna Anna Gåfväls, Maria Molander och Agneta Carlsson, alla med DM-segrar från 80-talet på meritlistan. Gåfväls tog bland annat två femteplaceringar i SM men inte för LIF utan för Sollefteå.

Tunnsått med seniorframgångar

Lycksele IF har under de senaste decennierna "legat lågt" med seniorframgångar inom längdsporten. Sedan Sören Burman 1974 tog placeringarna 6-7-10 i SM har det varit tunnsått med topplaceringar på herrsidan i just SM, men Per Thiger och framför allt Martin Rosvall har i alla fall tagit en rad DM till LIF. Martin har inte minst varit framgångsrik inom långloppen, där även Johan Sandberg har lyckats bra liksom multisportaren Björn Rydwall. Rosvall slog till med femtonde plats endast 21 sekunder efter segraren i Vasaloppet 2015. Nu kan klubben hoppas på en ny skidstjärna. Unge Marcus Fredriksson med tre JSM-guld 2013 har kommit med i juniorlandslaget. Marcus är son till Melker Fredriksson, som var duktig löpare i slutet av 80-talet (tre GP-segrar) och även

bra i längdåkning. Han har bland annat ett lag-DM från tremilen 1981, då han blev fjärde man och bäst av Lyckseles åkare.

Marcus Fredriksson blev också två gånger individuell svensk ungdomsmästare 2011 och vann då även i ungdomarnas Folksam cup. I USM blev han även stafettmästare tillsammans med Peter Nilsson och Hampus Åsberg 2012. Marcus utsågs till årets manlige idrottare i Lycksele vid stadens senaste idrotts gala.

Framgångar i Junior-SM

När det gäller Junior-SM har LIF tre stafettsegrar bland damjuniorer och sex individuella vinster bland herrjuniorerna. Segrarna i damstafetten tog Lycksele 1979 (Helen Nordlund, Monica Tedestam, Eva Ludvigsson), 1980 (Nordlund, Ann-Margret Larsson, Ludvigsson) och 1987 (Kicki Eskilsson, Karin Viklund, Maria Molander). Helen Nordlund har i SM varit sexa två gånger varav en gång för Lycksele IF. När JSM gick i Lycksele 1978 vann Monica Tedestam den yngre klassen, men Monica tävlade då för OK Sarven i Gällivare. Eva Ludvigsson blev fyra i den äldre juniorklassen och i stora SM samma år vann Eva första stafettsträckan. Eva var med i tre JEM/JVM och tävlade i den inofficiella världscupen 1980/1981 med bland annat en 16:e placering i Nove Mesto och i SM 1981 blev hon åttonde och tionde, 10 km och 20 km. Ann-Margret Larsson, som kom till LIF från Vilhelmina IK, blev bland annat tredje tjej i juniorklassen i Holmenkollen 1978. Eva Ludvigsson och Ann-Margret "Kicki" Larsson var båda med vid JVM i Kanada 1979 och Eva var med och tog silver i stafett. Individuellt blev Eva och "Kicki", som nu hade gått över till IFK Umeå, 13:e respektive 20:e. Vännästtjejen Maria Molander har varit både sjua och åtta i SM och tvåa, trea och fyra i JSM.

När Lyckseles tjejer i Bondsjöhöjden 1980 vann JSM-stafetten blev Lyckselekillarna tvåa i herrjuniorernas stafett efter en formidabel åkning av Anders Isaksson på sista sträckan. Anders vann fyra sekunder före Ingmar Sömskar i Norbergs lag. Trea på sträckan kom Jan Ottosson, Åsarna, och fyra blev Sven-Erik Danielsson, Dala-Järna. Inga dåliga skalper som Anders då tog. Lyckseles övriga killar i stafetten var Per-Olof Isaksson och Anders Signarsson. Tyvärr blev en hälseneinflammation med efterföljande bekymmer orsak till att Anders Isaksson inte kom att gå vidare som längdåkare. En intressant notering är, att den som var ansvarig för både tjej- och killaget från Lycksele, var VM-fyran på tremilen 1966 nämligen Ingvar Sandström.

De sex individuella JSM-segrarna är Marcus Fredrikssons tre mästerskap 2013 (dubbeljakt, 10 km klassiskt och sprint i fristil), Ivan Lindgrens två på 1920-talet och dessutom vann Kent Burman i Domsjö 1973 den äldre klassens 15 km. Kent var dessutom sexa i Svenska Skidspelen och femma i Lahtis den säsongen. Kent Burman har vunnit både 7-mila och

Vid JSM 2013 vann Marcus Fredriksson tre distanser i H17-18. Bilden är från JSM i Lycksele i mars 2014 då Marcus blev 6:a på sprinten och 5:a på skiathlon.

Lyckseleloppet. När Kent vann 7-mila (1977) tävlade han för IFK Umeå, vilket han gjorde 1976-1979. Samma år, 1977, blev han 16:e och andre svensk i Svenska Skidspelens tremil. Bara Thomas Wassberg var bättre (nionde). Talangen Burman, 22 år, bror till Sören, uttryckte efter säsongen, att han var trött på skidåkningen och förmodligen skulle lägga av trots framgången i Faluns skidspel och trots att han hade blivit sexa på femmilan i SM. Kent fanns i alla fall med i DM under åren 1978-1981 och han var bland annat så bra som nionde man i IFK-dräkten på SM-femmilen 1978. Kent Burman blev också en duktig långlöpare och under 80-talets början tog han hem sju segrar i Västerbottens Grand Prix i långlöping och även han blev distriktsmästare i löpning.

Går vi ännu längre ner i åldrarna hittar vi en skidtjej, som 2013 hade stora framgångar i riksomfattande Kalle Anka Cup, numera ICA Cup. Det är Lyckseles Linn Svahn, som i klassen D 14 blev tre gånger tvåa individuellt och dessutom sträcksegrare i stafetten. Linn vann dessutom 2014 tekniksprinten i Folksam cup, blev tvåa i jaktstarten och stafettsegrare. Dessutom blev hon tvåa i USM-sprint.

Råd om skidvallning

Vi fästa skidlöparens uppmärksamhet på att saltlake, struken under skidorna, göra att dessa glida med lätthet, äfven om snön är mycket kram. Då det emellertid kan vara svårt nog att medföra saltlake, kunna vi meddela, att om man väl ingnider skidorna med spicken sill, gör detta samma nytta. i synnerhet som vid denna ingnidning äfven något fett afsättes på träet. Detta medel är med framgång försökt af idrottsmän på längre skidturer.

(Ur "Tidning för Idrott", No 2, 15 januari 1888)

Swedbank

En positiv kraft i samhället

För långsiktig tillväxt behövs blick för ekonomi, samhälle och miljö. Vi på Swedbank kommer att fortsätta delta i det lokala samhället och bidra till utveckling och tillväxt i Lycksele.

Med ett samhällsengagemang sedan 1820 har vi erfarenheter kring långsiktighet och nära utveckling. Samtidigt har vi också respekt inför framtida utmaningar och möjligheter. Det kan gälla integration, ungdomars möjligheter och sysselsättning. Detta gör vi genom vårt arbete med **Unga Jobb, Ung ekonomi** och **Ung företagsamhet**.

Vår vision att göra det möjligt för människor, företag och samhällen att växa innebär handling för oss. Samhällsbyggnad innebär från det stora till det lilla men båda är lika viktiga.

Det är vad vi på Swedbank i praktiken menar när vi säger att samhällsutveckling ligger oss varmt om hjärtat.

Skidnotiser

av Lars Lindgren

● **I skidorientering** har Lycksele IF inte tagit något SM-guld (bland herrarna har Västerbotten bara ett, Åke Jonsson, Tegs SK, 1954) och inte heller i budkavle, men två silver har det blivit i denna klassiska gren. Budkavle har varit med sedan SM-starten 1910 och Lyckseles två silver kom 1927 i Örnsköldsvik och i Lycksele 1934. I Örnsköldsvik ingick Nils Franklin, Alvin Berg, Anton Stenberg och Ture Granbom i laget och gänget 1934 bestod av Alvin Berg, Gregor Lyxell, Hjalmar Jonsson och Erik Frändén. Lyckseles andralag blev trea 1934. Då startade man i Bratten (Brattfors) och åkte via Kattisavan och Ruskträsk till målet i Lycksele. Sträckan var 95 km. Halvar Moritz, tremilsmästaren i längd-SM, gjorde på sista sträckan i Lyckseles andralag "en upphämtning som gränsade till det fenomenala". Halvar vann sträckan med mer än en halv timme. Hans lag kom i mål endast en minut och fyra sekunder efter Lyckseles förstalag. Bollnäs GIF vann drygt åtta minuter före LIF lag 1. Budkavlen lockade ingen storpublik, trots att självaste hertigen av Västerbotten, prins Gustaf Adolf, fanns med som intresserad åskådare. Att arrangera budkavle-SM samtidigt och på samma ort som längd-SM verkade inte längre vara så lyckat och det ryktades, att Svenska skidförbundet hade intresse av att skilja de två arrangemangen åt. I DM har vi haft budkavle sedan 1914 och Lyckseles första seger kom 1934 genom silverlaget i SM samma år. Seger nummer två tog LIF 1968 genom Bror Allan Alfredsson, Christer Alenius och Roger Nordell. Nordell vann DM i individuell skidorientering, som hade premiär 1948, för LIF både 1966 och 1968. Vid SM 1968 i Örnsköldsvik blev Alenius, Nordell och Alfredsson femma, sexa respektive sjua. Sedan den 1 juli 2011 hör inte skidorienteringen hemma hos Skidförbundet. Den sorterar nu under Orienteringsförbundet.

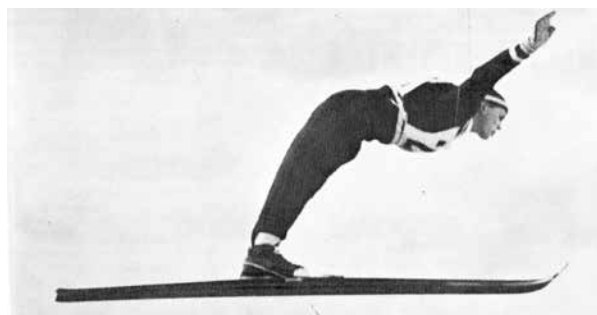

Fr v Roger Nordell, Rolf Grälls och Bror-Allan Alfredsson. Alla var framgångsrika orienterare under 1960-talet. Roger och Bror-Allan har dessutom fina meriter i skidorientering.

● **Nordisk kombination** är en liten idrott numera inte bara i Västerbotten utan även i Sverige, men den har varit ganska stor en gång i tiden, och Lycksele IF har två svenska mästerskap. Båda har tagits

av Clas Haraldsson, son till Harald Johansson som för IFK Umeå vann SM-tremilen 1916. Clas vann mästerskapet i kombinerat både 1949 och 1951 och har sju medaljplaceringar i SM. Dessutom ett lagguld tillsammans med Rune Ångström, mera känd som fotbollsspelare i LIF, och Hans Lyxzén. Clas Haraldsson deltog även i OS 1948 och blev där tionde man i kombinerat. I VM 1950 blev Clas nionde man. Han blev då fyra i backmomentet och femtonde man i längd. I SM 1948 blev Haraldsson silvermedaljör efter Sven Israelsson, Dala-Järna. I DM har Haraldsson vunnit elva gånger i nordisk kombination, Rune Ångström sex gånger (varav tre för I 20 IF) och Axel Andersson fyra. I backhoppning har Lycksele inga SM-segrar men väl i DM. Clas Haraldsson vann distriktsmästerskapet fem gånger. Leo Åström, Robert Ivarsson, Roger Algotsson och Lars Lyxell har också tagit DM-segrar i backe för LIF. Ivarsson blev sexa i SM 1980 (70 m) och nionde (90 m) och Algotsson tog som artonåring åttonde- och niondeplats 1979 (90 m respektive 70 m). Numera förekommer inte mycket backhoppning i Lycksele eller i Västerbotten. Är jag korrekt informerad så revs backen på Korpberget 1961 och den nya Himlabacken på Tannberget invigdes 1968. Nu är även den borta och det har sagts mig, att när den så kallade V-stilen kom inom backhoppningssporten blev många av landets backar nästan omöjliga att hoppa i med den stilen.

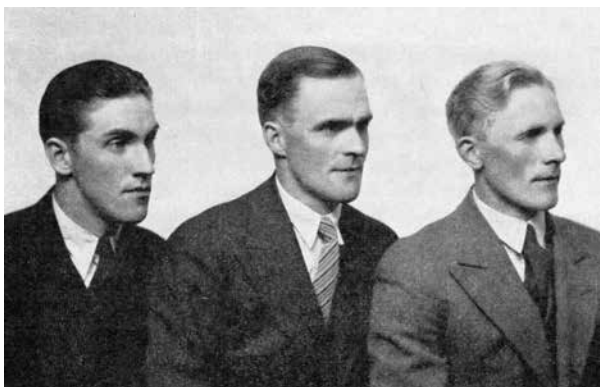
JSM i backe hade premiär 1943 och vanns av Erling Hammarström, Selånger. Filip Haraldsson, Lycksele, yngre bror till Clas, blev trea. Filip blev både 1943 och 1944 distriktsmästare för juniorer både i backhoppning och i nordisk kombination, för LIF 1943, för Skellefteå IF 1944. Clas Haraldssons Sport ser jag i en gammal annons. På Storgatan 26 i Lycksele fanns den sportaffären, som jag antar att många som läser detta minns.

Clas Haraldsson vann SM i nordisk kombination 1949 och 1951 och var OS-tia 1948. Hans placeringar vid SM i denna disciplin åren 1947-1953 imponerar: 3-2-1-3-1-2-2.

● **Att vinna lagtävlingen i SM** var förr väldigt stort och det största hittills i SM-historien måste vara, när tre bröder vid SM i Luleå 1936 tog hem lagsegern på

fem mil. John, Ivan och Gösta Lindgren vann då för Lycksele IF nästan nio minuter före Bodens BK. Det är fortfarande ett ännu inte tangerat rekord, att tre bröder vinner ett lag-SM på skidor. På den här tiden tävlades det i klass I och klass II och även i en oldboysklass, särklass för äldre löpare. John hade nu fyllt 36 år och tävlade som oldboy. Han blev tvåa i den klassen. Ivan blev sexa i klass I och Gösta blev sexa i klass II. Numera är resultatlistorna sammanslagna och då är John sexa, Ivan tionde man och Gösta sextonde. I DM samma år blev John och Gösta tillsammans med Birger Nilsson lagmästare på fem mil. Individuellt i SM blev Gösta Lindgrens bästa placering elva, femmilen 1938 i Sollefteå. Gösta blev då slagen av tionde man, Selm Stenvall, Storuman, med en sekund och var mindre än två minuter från bronsplatsen.

Bröderna Göst, John och Ivan Lindgren blev svenska lagmästare på 50 km 1936.

LIF har genom åren samlat på sig 17 lagsegrar i SM bland herrarna och två bland damerna. De två första tog Gustaf Jonsson, Jonas "Den flygande kronotorparen" Karlsson och Alvin Berg på 20 km och på tre mil 1925. Jonas Karlsson gjorde då ett bra SM, femma på tvåmil och sexa både på tre och fem mil. De två senaste lagtecknen tog Sören Burman, Algot Fjällström och Kalle Johansson 1972 på 15 och 30 km. Damgulden, båda 1956, står Rakel Karlsson, Elsa och Aina Andersson för. John Lindgren och Algot Fjällström har sju lag-SM vardera. John har tagit

Lycksele IF: damlag med fr v Aina Andersson-Jonson, Rakel Karlsson och Elsa Andersson tog 1956 lag-SM på 5 och 10 km samt silver i stafetten 3 x 5 km.

fem för LIF och två IFK Umeå, men Algot är bäste LIF:are, eftersom han tog alla sju för Lycksele. Sören Burman och Kalle Johansson har sex vardera. Sören tog alla för LIF, medan Kalle har fyra för Lycksele IF.

● **LIF har ännu aldrig vunnit herrarnas SM-stafett.** Föreningen har varit tvåa fyra gånger och närmast seger var man 1971 i Skellefteå, då det fattades 13 sekunder upp till segrande IFK Mora. Sören Burman inledde med femte plats på första sträckan. Kalle Johansson, som hade inlett SM-veckan med fjärde plats på tremilen, blev trea på andra sträckan och Ingvar Sandström blev tvåa 14 sekunder efter Moras Lars-Arne Bölling på tredje. Ingvar Sandström har varit med om tre av de fyra andraplaceringarna. Även i damstafett saknar LIF en seger, men fyra andraplaceringar har det blivit även här. I Östersund 1956 kom Elsa Andersson, Rakel Karlsson och Aina Andersson tvåa 25 sekunder efter Selångers SK, och det är den minsta segermarginal segrarinnorna har haft de fyra gånger Lycksele har blivit tvåa. Elsa blev delad etta på första sträckan och Rakel vann den andra. Senaste andraplaceringen tog LIF-damerna 1979 genom Helen Nordlund, Monica Tedestam och Eva Ludvigsson. I JSM däremot har Lyckseles tjejer vunnit tre gånger i stafett och två av gångerna var både Nordlund och Ludvigsson med i laget. Senast Lyckseles killar finns i SM:s stafettresultat är 1999. Då blev Per Thiger, Martin Rosvall och Martin Eriksson 19:e. I damstafett i SM får vi gå tillbaka till 1992 för att hitta LIF. Då blev Lycksele med laget Kicki Eskilsson-Annika Evaldsson-Sofia Lundberg femma.

Lycksele IF:s damlag i stafett blev SM-tvåa 1979. I laget ingick fr v Helen Nordlund, Eva Ludvigsson och Monica Tedestam.

● **DM-stafetterna** är ett kapitel för sig. I SM och DM infördes herrstafett 1935 och för damerna 1951. I herrstafett i distriktsmästerskapen lyckades inte Lycksele IF vinna förrän 1960, men sedan blev det seger fem år i rad, alla fem gångerna med Åke Karlsson i laget. När LIF vann 1960 med Stig Gunnarsson, Stig Johansson och Åke Karlsson blev andralaget (Lennart Harr, Paulus Baer, Evert Holmgren) tvåa och LIF lag 3 blev sexa. Under åren 1960-1975 vann Lyckseles killar 13 DM-stafetter och 1970-1980 vann LIF-damerna alla stafetterna i DM utom en. Det blev nio segrar av tio möjliga för damerna (ingen stafett 1971). Katarina Andersson, Birgitta Andersson och Eva Ludvigsson var med om att ta tre av segrarna.

● **Tannbergsloppet** på skidor i Lycksele är ett riktigt klassiskt lopp. Redan den 16 januari 1942 gick det allra första Tannbergsloppet och tävlingen lever fortfarande. Premiärsegrare blev Per Andersson, Storumans IK. Andersson vann före den blivande storåkaren Martin Lundström, som då tävlade för Norsjö IF. Andersson hade en bra säsong 1942, var bland annat tvåa på två distanser i DM och åttonde man på SM-femmilan.

Ur programbladet för Tannbergsloppet 1957

Tannbergsloppet gästades av självaste skidkungen "Mora-Nisse" Karlsson 1945. Umebladet skrev, att "Detta var Lyckseles största skiddag sedan SM 1934". Nisse vann tävlingen, som då hade start och mål nere vid seminariet. Nisse vann före Harald Eriksson, Umeå, och Lyckseles Folke Lindberg. Olle Holmgren blev fjärde man, så Lyckseles åkare lyckades bra. James Warg åkte in som femma, men Warg tävlade då för Boliden. Mauritz Lindgren fixade seger till LIF i äldre juniorklassen. Vann den med en marginal på över en minut. Folke Lindberg blev tvåa året därpå i Tannbergsloppet. Då efter Umeås Gunnar Karlsson. Först 1949 flyttades tävlingen upp till Tannen. Bolidens James Warg vann då före Nisse Täpp, Östersund, och Lyckseles Uno Holmgren. Brodern Olle Holmgren blev åttonde man. En herrsegrare från LIF fick arrangörerna vänta på ända till 1962 (Rakel Karlsson hade vunnit damtävlingen för LIF redan 1958). Det blev inte oväntat Sture Grahn, som åkte hem loppet 1962 och Sture vann även 1963 och 1964, men Uno Holmgren från Bratten hade tagit flera topplaceringar innan Grahn slog till.

Det är många som har vunnit Tannbergsloppet flera gånger, både damer och herrar. Rakel Karlsson, Anna Gåfvels, Assar Rönnlund, Martin Lundström, Sture Grahn och Sven-Åke Lundbäck är några med mer än två segrar.

Vid sidan av Tannbergsloppet avslutade LIF långloppet Lyckseleloppet, de tre första åren med start i Åskilje och mål i Lycksele. Därefter med start i Kattisavan och sedan med något varierande sträckning.

Loppet kördes med några avbrott mellan 1960 och 1991. Premiären 1960 vanns av en viss Sture Grahn. Meste segrare är Ingvar Sandström och Sören Burman med tre segrar vardera.

Sören Burman vann Lyckseleloppet tre gånger.

● **Efter Tannbergsloppet 1945** kom följande kritiska salva mot loppets prissamling, som hade ett värde på ungefär 1 900 kr. Kritiken kom i en av lokaltidningarna och levererades av signaturen A.W.

"Det skall icke riktas som kritik mot Lycksele IF, som gjort ett hedrande arbete under hårda förhållanden, men tog inte prisbordet i söndags lite för dignande proportioner? Ettan: oljemålning, moccaservis och Orreforsvas. Ettan i juniorklassen: stor vas och vacker bordslampa. Yngre juniorettan: ett par skidor, stålstarvar och silverpokal. Även om det gäller skänkta saker vore idrotten betjänt av i stället få kontanter för sin egen verksamhet", skrev A.W.

● **I oktober 1946** sa Lyckseles dåvarande skidpappa Arne Königsson så här inför den stundande vintern: "Några direkta värvningsplaner har vi inte, men det är klart, att nog skulle vi ta emot en förmåga för faktiskt saknar vi en man, trots att vi har tre goda". Den goda trion han menade var Olle och Uno Holmgren samt Folke Lindberg. Alla tre hade tävlat flitigt under de senaste åren och med relativt stor framgång och väntades fortsätta på den inslagna vägen. "Inom de egna leden har vi också ett par namn som kan tänkas bli att räkna med – tänker då närmast på Mauritz Lindgren, som under sin juniortid visat lovande takter", fortsatte Königsson.

● **Inför OS i Chamonix 1924** var John Lindgren, IFK Umeå, Algon Stoltz, Boden, (SM-etta som oldboy på fem mil 1927), och Volger An-

dersson, Njurunda, (trea på OS-femmilen 1928) uttagna, men de valde att avstå, eftersom de ansåg, att det fanns viktigare tävlingar hemmavid.

– Vi har ju DM att tänka på, ska dessa tre ha menat. John vann DM-tremilen med nästan elva minuters marginal före Jonas "Den flygande kronotorparen" Karlsson. Tre blev Ture Granbom. Lindgren tävlade för IFK Umeå, Karlsson och Granbom för Lycksele IF.

● **Sportjournalisterna i länet** röstar varje år sedan 1955 fram en tiobäсталista över Västerbottens bästa idrottare, män och kvinnor. En gång har listan toppats av en LIF:are. Det var Sture Grahn, som 1958 av journalisterna klassades som den bästa. Ingvar Sandström kom på andra plats både 1969 och 1970 och tvåa blev även Sören Burman (1972). Sture Grahn kom på tredje plats både 1961 och 1962. Ingvar Sandström och Görel Partapuoli har hamnat på fjärde plats två gånger vardera, Karin Sundberg en gång. Kicki Eskilsson hamnade på nionde plats 1989, men sedan har ingen från Lycksele IF varit med på tiobäсталistan.

● **Västerbottens Kurirens guldmedalj, VK-guldet**, har delats ut sedan 1937, då skidåkaren Artur Häggblad, IFK Umeå, fick det. Det går till årets idrottsutövare i distriktet och har två gånger gått till Lycksele IF. Sture Grahn fick guldmedaljen 1958 och Ingvar Sandström 1966. Under åren 1961-1982 delades ett särskilt damguld ut och följande LIF-damer fick det: Karin Wallberg (längd) 1962, Ingrid Sundberg (alpint) 1965, Ann-Kristin Ångström (simning) 1971, Görel Partapuoli (längd) 1974 och Karin Sundberg (alpint) 1975.

Ann-Kristin Ångström gratuleras till VK-guldet 1971 av Västerbottens Idrottsförbunds ordförande Erik Svensson.

● **De svenska skidåkarna** startade i början av 60-talet en kamratförening kallad Skidringen, som i olika frågor skulle föra åkarnas talan. Sture Grahn var en av initiativtagarna till att Skidringen bildades och Sture blev också förste ordförande. Ringen bestod till en början av Sture Grahn, Janne Stefansson, Sixten Jernberg, Assar Rönnlund, Rolf Rängård, Lennart "Lill-Järven" Larsson, Lars "Finnskoga" Olsson och Per-Erik Larsson. Ganska snart väntades Ragnar "Föllinge" Persson bli invald. Sture Grahn satt också två år (1965-1967) i Svenska Skidförbundets styrelse och han har även varit ordförande i Medelpads skidförbund i flera år.

● **Skidåkarnas hederstecken**, populärt kallat Stora grabbars märke, har nationellt i skidgrenarna delats ut sedan 1933 och i den grupp på sex man, som fick märket första gången, hittar man John Lindgren, Lycksele IF. I övrigt är det bara två LIF:are, som har uppnått den poängsumma, som har krävts för att man ska vara kvalificerad för den fina utmärkelsen. Det är Sture Grahn (1962) och Karin Sundberg (1978). Även på distriktsnivå finns det ett motsvarande märke, som för första gången delades ut 1946 (enligt vissa uppgifter 1948). John Lindgren var först att få det, men numera ser man inte att någon inom skidsporten belönas med det. Kan det vara så att ingen numera har koll på poängbestämmelserna och poängräkandet. De åkare, som någon period har tävlat för LIF och fått detta märke, är John Lindgren, Ivan Lindgren, Anton Stenberg, Halvar Moritz, Margit Franklin, Clas Haraldsson, James Warg, Sture Grahn, Stig Gunnarsson, Rakel Karlsson, Ingvar Sandström, Ingrid Sundberg, Görel Partapuoli, Sören Burman, Kalle Johansson, Kerstin Sundberg, Karin Sundberg, Christer Alenius, Kent Burman och Helen Nordlund.

Kalle Johansson från Fredrika och under en period tävlande för Lycksele IF har fått Stora Grabbars Märke på skidor i Västerbotten. Här från SM på 30 km 1971 då han slutade fyra.

● **DM på skidor** var en gång i tiden mycket stort och när det gäller individuella DM-segrar är även här John Lindgren bäst av LIF:arna, om man även räknar in de mästerskap han tog för IFK Umeå. John vann nio gånger varav sex gånger för Lycksele IF. Bättre är

bara Umeås Assar Rönnlund med tio. Sören Burman och Kalle Johansson vann sju DM och Sture Grahn sex. Kalle vann tre i LIF-dräkten, Sture fem. Kalle Johansson är en av tre med sex stafettsegrar. Bland damerna, som har vunnit flest DM i Lyckseles färger, är Agda och Margit Franklin tillsammans med Rakel Karlsson bäst. Alla tre har fyra DM. Agda och Margit var aktiva på 30-talet. Rakel tog sina titlar 1960 och 1963. När hon vann 1963 var Karin Vallberg tvåa på 5 km och Aina Jonsson på milen. Kicki Eskilsson har vunnit DM fem gånger men bara ett för Lycksele IF.

Västerbottens längd-DM nummer 50 gick i Umeå 1959 och LIF:s individuella medaljplaceringar blev då två silver för Rakel Karlsson och ett brons för Åke Karlsson. DM nummer 100 gick i Täfteå i mars 2009. IFK Umeås Anders Högberg vann herrarnas 14 km före klubbkamraten Robin Norum. Damklassen hade bara en deltagare nämligen Lycksele IF:s Catrin Fjällström. Herrstafetten vanns av IFK Umeå.

”DM-veckorna är det värsta otyg svensk skidsport har.” Så skrev någon i början av 40-talet. Anledningen var, att skribenten tyckte, att de norrländska åkarna blev utslitna av DM-veckan, medan framför allt Gästriklands och Dalarnas åkare kom mer utvilade till de nationella tävlingarna. I Gästrikland och Dalarna spred man tydligen ut DM-tävlingarna över säsongen.

En riktigt tuff och slitsam DM-femmil var den som kördes 1932 i Lycksele. ”Sju graders värme, rykande storm och forsande stuprännor... dålig snötillgång”. Göte Hellström, Sturuman, vann före Lyckseles Hjalmar Jonsson. Artur Häggblad fjärde man. Ingen gick under sex timmar. Hellström hade 6.01.48.

Annons i programblad från DM på skidor i Lycksele

Annons i programbladet från DM på skidor 1957

Programhäfte från DM på skidor 1960

● **Storslam** brukar man säga, när en klubb tar alla tre medaljplatserna i ett lopp. Vid DM på 20 km i Granö 1932 tog Lycksele verkligen storslam. Den fem första platserna togs av LIF:are. Birger Nilsson vann och sedan kom i tur och ordning Ivan Lindgren, Hjalmar Jonsson, Halvar Moritz och Alvin Berg. Ett senare exempel på en storslam hittar vi bland annat vid DM 1967, då Östen Zakrisson, Algot Fjällström och Allan Eriksson tog trippelseger på 15 km till LIF. Algot vann dessutom femmilen före Allan. På tremilen blev Allan tvåa, Algot trea och Östen fyra (Assar Rönnlund vann) och i stafetten blev det seger för LIF.

Algot Fjällström och Östen Zakrisson var framgångsrika vid DM på skidor 1967

● **Lyckseleskolan** var en gång i tiden en speciell teknik inom längdåknigen. John Lindgren var den främste representanten för den. Stilen utmärktes av ”fjädrande, korta glid och en upprätt kroppshållning” och skulle vara särskilt passande i snabbt, lätt före och småkuperad terräng, men i ett klipp från 1942 läser jag att ”Lyckselestilen börjar få ge vika för det moderna diagonalandet”. En annan stil var Håsjö-stilen, uppkallad efter Alfred ”Håsjö” Dahlqvist, en utpräglad diagonalstil. Jag minns också något vi lite

skämtsamt kallade Sorselelyftet. En stil som vi ansåg typisk för åkare som tränade ofta i lös, djup, kall snö.

● **Anton Stenberg** från Ekorrtäsk, "Gamm-Anton", var speciell, eftersom han inte började tävla på allvar förrän vid 27 års ålder. Han tävlade för LIF ett par säsonger, men han tog alla sina fem DM och andra plats i Vasaloppet (1924, när John Lindgren vann) för IFK Umeå och den enda medaljplaceringen i SM (trea 1929, 50 km) tog han som 40-årig oldboy för Vindelns IF. Han blev fjärde man för LIF på femmilan vid SM 1928.

"Gamm-Anton" Stenberg hemmansägare från Ekorrtäsk utanför Lycksele tävlade ett par säsonger för Lycksele IF, bland annat när han blev SM-fyra på 50 km 1928.

● **Hjalmar Blomstedt** från Lillsele vill jag också nämna, trots att han inte tävlade för Lycksele. Blomstedt blev tvåa för Vindelns IF i Vasaloppet 1935 på samma tid som segrande Artur Häggblad, som vann efter lottdragning. I SM 1929 blev han fjärde man på femmilan och lagmästare tillsammans med Anton Stenberg och Ludvig Grahn. I DM har Blomstedt många medaljplaceringar men ingen individuell seger.

● **Ivar Stenvall** från Sorsele tävlade 1947 för LIF och tog då i DM placeringarna fyra, sex och åtta. I stafetten blev han tillsammans med Uno och Olle Holmgren tvåa och med samma lag blev Lycksele trea i SM-stafetten samma år. I SM-stafetten blev Uno tvåa på andra sträckan en sekund efter Umeås Harald Eriksson, Olle tvåa på tredje åtta sekunder efter Martin Lundström. Ivar var bror till Selm Stenvall, som blev tvåa i stafett i VM 1939, tvåa på Lahtis-femmilan 1941 och som har fem DM-segrar.

● **Sten Bergkvist** från Långträsk, Bastuträsk, tävlade för Lycksele IF 1949 och 1950. Bergkvist skrällvann SM-tremilen 1951 men då i Skellefteå SK:s dräkt. Under åren i LIF blev det som bäst i DM andraplats (tremilen 1950). I SM blev han 19:e på tremilen i Härnösand 1949 och 22:a på 15 km 1950 i Örnsköldsvik. Bergkvist blev 1949 bland annat sjätte man i Umespelens tremil, som vanns av "Mora-Nisse" Karlsson. När LIF 1950 blev fyra i stafett-SM blev Bergkvist

fyra på andra sträckan. De övriga två sträckorna åkte Sture Forsén och Uno Holmgren.

Sten Bergkvist skrällvann SM på 30 km 1951

● **James Warg**, Räftekläppen, Boliden, skrällde 1949 i Svenska Skidspelen i Sollefteå genom att bli tvåa efter Finlands Vellonen på 18 km. Warg gjorde ett gästspel i Lycksele IF:s färger säsongen 1950-1951. Han blev då bland annat åttonde i Tannbergsloppet i Lycksele och tionde i Umespelens sprinterlopp.

James Warg blev överraskande tvåa på 18 km vid Svenska Skidspelen i Sollefteå 1949

● **Rubert Jonsson**, Vuovosberg, Sorsele, delade 1950 DM-segern på 15 km med Tore "Stor-Järven" Karlsson och blev tvåa i Tannbergsloppet. Jonsson tävlade sedan två säsonger för Lycksele IF och tog 1951 nionde plats för LIF på 15 km i SM. I januari 1952 vann Jonsson ett OS-prov över 15 km i Erikslund i Med-

elpad före bland andra Enar Josefsson och Martin Lundström, men något OS-deltagande blev det inte för honom.

● **Lennart Harr** från Slagnäs tävlade för LIF 1957-1960. Han gjorde en mängd bra lopp och det som kanske sticker ut mest är ett lopp i Åsele 1958, där han blev tvåa efter Arjeplogs Hjalmar Larsson men före åkare som Bengt Strömsten, Stig Gunnarsson och Assar Rönnlund. Harr blev elfte man på DM-femmilen och tolfte på tremilen 1957. Året därpå tog han placeringar mellan tolv och femton på alla DM-distanser. I Vindeln-loppet 1958, som höll god DM-klass, blev Harr sjätte man. På grund av två lunginflammationer blev säsongerna 1959 och 1960 inte vad Lennart hade hoppats på.

● **"Augustin Nilsson, 40 år**, skidade bäst i Blå Spåret." Den rubriken hade VK i mars 1971 och märk väl att det handlade om seniorklassen i tävlingen i Storuman. Nilsson, från Hemmingen i Norsjö, tävlade mest för Norsjö IF och Skellefteå SK men även ett par år för Lycksele IF. I Vindeln 1958 besegrade Nilsson både Åke Karlsson, Lycksele, och Tord Karlsson, Umeå, med över en minut. Han vann redan 1959 det sjätte Kalvträskloppet. Björnrennet i Norsjö vann han för hemmaföreningen 1970. För LIF vann Augustin oldboysklassen bland annat i Postrennet och Malgomajloppet 1973. I Malgomaj hade han med sin åktid blivit trea i seniorklassen. I Postrennet 1974 vann han även seniorklassen. Öreälvsløppet seniorklass vann Nilsson 1974, även då som LIF:are. Bland allt som Augustin har vunnit finns också VM-guld för veteraner.

● **Tord-Göran Westergren** är en annan LIF:are, som jag vill nämna. Westergren har en del fina placeringar i långloppen men även ett lag-DM efter att ha blivit elfte man på fem mil 1974 i Dorotea. Tord-Göran blev faktiskt elfte man på alla DM-distanserna 1974. Tord-Göran Westergren blev sedan rikstränare för juniorerna och var bland annat med vid JVM Kanada 1979, då LIF:s Eva Ludvigsson blev silvermedaljör i stafett.

● **Siv Wilhelmsson från Kristineberg**, tävlade för Lycksele IF till och med 1968, blev sjua i JEM 1969 och sträcksegrare i stafetten. Hon vann JSM 1970 men tävlade då för Skellefteå SK. Under tiden i Lycksele IF var Siv Wilhelmsson med i det västerbottniska lag, som vann TV-stafetten 1966. Siv tog också bland annat ett JSM-brons och fjärdeplats i juniorklassen i Svenska Skidspele 1968. För Skellefteå tog Wilhelmsson tre titlar i senior-DM och bland annat en niondeplats i SM.

● **Jens Wissting** är uppvuxen i Östergötland och tävlade i början för Skogsbojarna OK i Söderköping. Han hamnade så småningom i Lycksele och på skidgymnasiet. Vid junior-SM 1992 blev han 14:e man på 10 km (k). Tre år senare åkte Jens i Burträsk SK:s lag, som blev tionde i stafett i JSM och 1996 blev han i

LIF-dräkten 124 i Vasaloppet. Nu är han ledare inom Lycksele alpina och fick utmärkelsen Årets ledare/tränare vid Lyckseles senaste idrottsgala.

● **En klubbävling** på skidor över 30 km i Lycksele 1935 hade välmeriterade deltagare, individuella svenska mästare på de tre första platserna. Så här såg toppen av resultatlistan ut: 1) John Lindgren, 2) Halvar Moritz, 3) Ivan Lindgren, 4) Gösta Lindgren.

● **SM-tremilen och damernas 10 km** i Falun 1947 har gått till skidhistorien på grund av en arrangörsmis. Man startade med tre herrar och två damer samtidigt. En del löpare uteblev och då lät startfunktionärerna andra att "fylla upp i luckan". Det blev oreda i tidtagningen och damloppet fick köras om tre dagar senare. En "korrigerad" resultatlista togs i alla fall fram för herrtävlingen. Nils Östensson, Sälen, vann, och Anders Törnkvist, Mora, blev tvåa. Så här berättade Martin Lundström en gång för mig om tävlingens efterspel. "Jag låg på hotellrummet och vilade mig, när en tävlingsfunktionär kom in. Han undrade, om jag hade någon åsikt om min egen placering. Jag funderade lite och sa sedan till honom att sätta in mig som trea". Martin står därmed som trea i skidhistorieböckerna. Han ansåg i alla fall, att det var helt riktigt, att Östensson hade varit snabbast och skulle stå som segrare. LIF:s Olle Holmgren blev fjärde man, "Mora-Nisse" Karlsson femte och Olles bror Uno blev tionde man.

● **I Vindeln-loppet 1943**, som vanns av Lyckseles Folke Lindberg, bröt Lyckseles Olle Holmgren en skida och fick åka med den i fem kilometer. Någon skrev dagen efter att "Man frågar sig var sportsmannandanden finns hos den publik, som nekar en löpare, som har brutit skidan, att låna en ny". Olle hade tydligen blivit nekad att låna en skida.

● **Norrlandsmästerskap** i längdåkning har vi haft i 19 år, 1987-2005. Svenska Skidförbundet instiftade

Per Thiger, Lycksele IF kom på tredje plats vid Norrlandsmästerskapen 1999 i ett mycket bra startfält.

dessa mästerskap efter en motion från Västerbottens Skidförbund. En gång arrangerades tävlingarna i Lycksele. Det var 1992 och Lycksele IF tog då en av de två segrar föreningen har i den mästerskapsstatistiken. Två år tidigare vann LIF också och båda gångerna var det i damstafett. Laget 1990 bestod av Kicki Eskilsson, Mia Gyllenberg och Agneta Carlsson. Segern i stafetten 1992 tog LIF med Sofia Lundberg, Kicki Eskilsson och Annika Evaldsson. Lyckseles Per Thiger blev 1992 trea i H 19-20 och 1999 blev Per trea i seniorklassen i ett mycket bra startfält. Jörgen Brink vann före Anders Södergren. Sofia Lundberg tog femte plats i damseniorklassen 1992. Evaldsson vann tre SM, men under tiden hon tävlade för Lycksele (1992 och 1993) blev det som bäst fjärde plats.

● **Längdvärldscupen** är inget som Lycksele IF är särskilt inblandad i, men det finns åkare från föreningen, som har tagit världscuppoäng. Vasaloppet år 2006 ingick i cupen och som vanligt fick de 30 bästa cuppoäng. Martin Rosvall blev 18:e (26 poäng) och Johan Sandberg tog en poäng genom att bli 30:e. Både Martin och Johan är duktiga långloppsåkare och har bland annat vunnit 7-mila tre gånger vardera, Johan en gång för Kraftstaven Ski Team.

● **Byaserien** eller byalagsserien eller kommunserien, namnen var många när vi i byarna runt Lycksele tävlade på skidor. Det gör man väl även nu men den tid jag förknippar mest med byaserien är sent femtiotal, då jag själv som ung junior var med på ett hörn. Jag erinrar mig åkare som Stig Granström, Magnus Brander, Lennart Unosson och bröderna Harry och Elis Fjällström och även Stig Johansson, Lennart Hamrin, Arne Bäckman, Evan Jonsson, Evert Holmgren, Bert-Ove Bäckman med flera. Bland damerna särskilt systrarna Eva, Barbro och Lena Stenlund. Jag har undrat en del om vart alla har tagit vägen. Vissa känner jag till men vilka har fortsatt i skidspåren? Ja, Evert Holmgren blev ju svensk lagmästare på fem mil 1963 tillsammans med Sture Grahn och Åke

“VK-tecknaren Gösta Larssons teckning visar Robert Granbom från Lycksele som redan efter en dryg kilometer i Malgomajloppet 1934 försökte hejda den höga farten med stavarna i en utförslöpa. Handfästet körde då in i hans struphuvud. Granbom avled av sviterna efter skadan.”

Karlsson efter att själv ha blivit 15:e man. Stig Johansson blev silvermedaljör i lag med Stig Gunnarsson och Åke Karlsson på 15 km vid SM 1959 och gjorde dessutom en bra stafettsträcka. Och Lennart Hamrin, från Vänjaurbäck, tog två JSM-silver 1956 i Övertorneå, ett individuellt och ett i lagtävlingen tillsammans med Karl-Evert Anundsson och Stig Granström.

● **En något mindre rolig notis** är den som handlar om en olycka i april 1934. Det var i Malgomajloppet i Vilhelmina, då de unga skidåkarna Nils Marthin, Malgovik, och Robert Granbom från Lycksele båda föll så illa att de senare avled. Marthin hade krossat en kota i ryggen och Granbom hade med ena skidstavens fäste krossat sitt struphuvud. Båda avled på sjukhus. Tävlingen vanns av Lars-Theodor Jonsson, Väja-Dynäs. Lyckseles Halvar Moritz blev trea.

● **Same-SM** på skidor har arrangerats i Lycksele flera gånger. Första gången var 1942. Andra gången, 1955, har jag en del minnen från. Paulus Baer, som var elitskidåkare, fick då se sig besegrad av brodern Torbjörn över 20 km. Båda tävlade för Vilhelmina norra sameby. Damernas 10 km vanns av Sunna Kuoljok, Sirkas, (fyra i längd-SM 1955), före Aina Andersson och Elsa Andersson, båda Umbyn. Paulus Baer vann tävlingen med gevär och lasso.

● **Vägsele**, min hemby, fick stå som värd för Tannbergslppet i december 1994. Snöbrist i Lycksele gjorde att det 47:e Tannbergslppet flyttades upp till Vägsele. Sten Grahn, son till Sture Grahn, tävlande för Bergeforsen, vann före Per Thiger, Lycksele IF. För Thiger var det egentligen hemmaplan. Hans pappa Knut kommer nämligen från Vägsele. Lyckseletjejen Anna Gåfvels vann damklassen i Sollefteå SK:s tävlingsdress.

● **Tannbergsstugan**, Friluftsfrämjandets stuga på Tannberget, invigdes 1935 och var länge ett trevligt utflyktsmål för Lyckseles skidåkande allmänhet. Den låg enligt Skidförbundets kalender från 1943 på en höjd av 334 meter över havet, vilket var 123 meter högre än samhället. “Utsikten var storslagen åt alla håll”. Jag har ett minne från tidigt 60-tal, när vi åkte skidor till stugan från startplatsen något söder om där Timmervägen och Prästbolsvägen går ihop. Södermalm var då inte byggt. Nu är stugan sedan många år borta efter en brand. Den kommer inte att byggas upp på nytt, men enligt Främjandet finns det i alla fall ett vindskydd där.

● **Skidgymnasiet** i Lycksele startade 1974 som kommunalt gymnasium. Efter några år blev det Riksidrottsgymnasium och det var det till 1998, då det blev regionalt gymnasium. Numera heter det NIU (Nationellt godkänd idrottsutbildning) och rekryterar elever lokalt och regionalt. Utbildningstiden är fyra år och fyra halvdagar per vecka är avsatt till skidträning. Eleverna har dessutom ett morgonpass och ett kvällspass med träning. Många tränare har

passerat revy sedan 1974. Nu jobbar trion Cathrine Engman, Peter Jönsson och Petter Ögren som tränare. Lycksele skidgymnasium har för tillfället Jonna Sundling i svenska A-landslaget och kvartetten Elina Rönnlund, Mimmi Björn, Marcus Fredriksson och Björn Sandström i juniorlandslaget.

● **När DM-stafetterna kördes i Dorotea** 1974 vann Lycksele IF både herrseniorernas stafett och stafetten för herrar oldboys. Men i damstafett blev det andra plats efter IFK Umeå för Lyckseles tjejer. De segrande seniorerna var Kalle Johansson, Ingvar Sandström (som blev slagen på andra sträckan av Stig Forsén i LIF lag 2) och Sören Burman. Oldboysen i LIF var Stellan Linder, Bert-Ove Bäckman och Augustin Nilsson. Silverdamerna var Katarina Andersson, Ann-Charlotte Ågran och Dora Kohl.

● **Den 3 mars 1946** arrangerades skidtävlingar för herrjuniorer och ungdomar i Lycksele. Dessutom kördes en korpstafett för herrar och ett damlag. I följande resultatlista känner ni äldre LIF:are säkert igen många namn. Och i damtävlingen ser vi namnet Berta Hallkvist, och det måste väl vara samma tjej som blev trea på milen i SM för IF Friska Viljor både 1949 och 1950 och stafettmästarinna för Vårby IK tre gånger.

Juniorer 10 km (födda 1929-1930)

1. Sven-Erling Jonsson, Bratten, 38.03
2. Tore Karlsson, Samrealskolan, 43.28
3. John Hamrin, Samrealskolan, 44.56
4. Mauritz Johansson, Umgransele, 45.04
5. Rolf Persson, Karonsbo, 47.28

Pojkar 6 km (födda 1931-1932)

1. Gunnar Lundberg, Samrealskolan, 32.54
- 1: Rolf Andersson, Forts.-skolan, 32.54
3. Sigurd Gelfgren, dito, 32.57
4. Sixten Karlsson, dito, 33.20
5. Bo Nilsson, Samrealskolan, 33.45
6. Olle Renman, dito, 35.04
7. Hans Ångström, Hedlunda, 35.34
8. Kjell Lyxell, Samrealskolan, 36.07
9. Torbjörn Franklin, Forts.-skolan, 36.25
10. Karl O Brander, Kattisavan, 39.51

Pojkar 3 km (födda 1933-1934)

1. Georg Lundkvist, Umgransele, 16.48
2. Gideon Lundkvist, dito, 17.12
3. Karl-R Lundholm, Folkskolan, 17.20
4. Kurt Söderlund, Umgransele, 17.44
5. Bertil Risberg, Åttonträsk, 17.47
6. Lars Saalo, Folkskolan, 18.07
7. Rolf Johansson, Seminariet, 18.12
8. Bengt-Ola Jonsson, Hedlunda, 18.17
9. Lennart Johansson, Åttonträsk, 18.18
10. Tore Ångström, Hedlunda, 19.17
11. Sten Strömberg, Seminariet, 19.48
12. Rolf Lindgren, Kattisavan, 19.58
13. Karl Sikström, Arvån, 20.00
14. Rune Nilsson, Norräng, 20.27

15. Tage Franklin, Folkskolan 20.35
16. Hermes Risberg, Arvån, 21.03
17. Östen Isaksson, Björkåsen, 25.10
18. Seth Sjöberg, Norräng, 25.55

Pojkar 3 km (födda 1935-1936)

1. Sören Söderlund, Umgransele, 19.20
2. Stig Lundström, Folkskolan, 19.38
3. Hans-Olof Norman, Seminariet, 19.58
4. Harald Lindberg, Folkskolan, 19.59
5. John-Erik Ström, Arvån, 20.27
6. Dan Thiger, Folkskolan, 20.38
7. Kjell Johansson, dito, 20.42
8. Yngve Lindgren, Hedlunda, 21.38
9. Tauno Goman, Norräng, 22.03
10. Ingemar Karlsson, Seminariet, 22.58
11. Veikko Keränen, dito, 24.36
12. Rune Eriksson, Norräng, 25.22

Korporationsstafett, 3x10 km

1. Statens Järnvägar (Einar Lundström, Edvin Holmvall, Axel Bergdahl) 2.00.55
2. Kommunala mellanskolan (Lennart Olsson, Karl-Axel Jonsson, Axel Holmner) 2.01.21
3. Barrskogskojan (Rune Alpdahl, Kjell Johansson, Arne Johansson) 2.02.03
4. Arvlidens skogshuggarlag, 2.06.29
5. Timmarhuggarna, 2.08.02
6. Affärsanställda, 2.08.05
7. Lindbloms lag I, 2.09.30
8. Kolfabriken lag II, 2.09.32
9. Kolfabriken lag I, 2.12.53
10. Larssons vedaffär, 2.12.55
11. Bagarna, 2.14.08
11. Franklin & Fällman, 2.14.08
13. Bäcklunds plåt, 2.15.55
14. Lindbloms lag II, 2.23.12

Sträcktider

Första sträckan

1. Einar Lundström, SJ, 38.40
2. Rune Alpdahl, Barrskogskojan, 39.23
3. Folke Lindholm, Arvliden, 40.29
4. Yngve Englund, Lindblom lag I, 40.44
5. Åke Häggström, Kolfabriken lag I, 41.02
6. Gunnar Edmark, Affärsanställda, 41.39
7. Lennart Olsson, Kommunala, 42.14
8. Helge Johansson, Franklin & Fällman, 42.52
9. Ivar Lindshammar, Bagarna, 42.58
10. Anselm Öberg, Kolfabriken lag II, 43.49
11. Sune Sundin, Bäcklunds plåt, 44.37
12. Erhard Persson, Lindbloms II, 45.06
13. Paul Ottosson, Timmarhuggarna, 46.08
14. Vallentin Morén, Larssons vedaffär, 48.40

Andra sträckan

1. Karl-Axel Jonsson, Kommunala, 39.44
2. Edvin Holmvall, SJ, 40.49
3. Ture Lindholm, Arvliden, 41.09
4. Karl Adelhult, Timmerhuggarna, 41.34
5. Helge Andersson, Larssons vedaffär, 41.40

6. Kjell Johansson, Barrskogskojan, 42.04
7. Harry Berggren, Affärsanställda, 42.43
8. Tage Östlund, Kolfabriken lag II, 43.03
9. Olle Konradsson, Lindblom lag I, 45.32
10. Hans Landström, Bagarna, 47.22
11. Kjell Boström, Franklin & Fällman, 47.53
12. Ernst Jonsson, Bäcklunds plåt, 49.40
13. Bertil Söderberg, Kolfabriken lag I, 49.48
14. Hjalmar Lindgren, Lindblom lag II, 50.09

Tredje sträckan

1. Axel Holmner, Kommunala, 39.23
2. Hans Ottosson, Timmerhuggarna, 40.20
3. Arne Johansson, Barrskogskojan, 42.04
4. Axel Bergdahl, SJ, 41.26
5. Kjell Strömberg, Bäcklunds plåt, 41.38
6. Nils Nilsson, Kolfabriken lag I, 42.03
7. Martin Hjalmarsson, Larssons vedaffär, 42.35
8. Elis Sjögren, Kolfabriken lag II, 42.40
9. Rune Johansson, Lindbloms lag I, 43.14
10. John Johansson, Franklin & Fällman, 43.23
11. Helge Granbom, Affärsanställda, 43.45
12. Gösta Lyxell, Bagarna, 43.48
13. Henrik Wallström, Arvliden, 44.51
14. John Eklund, Lindbloms lag II, 47.57

Damer

1. Tandteknikerna (Berta Hallkvist 49.38,
Ulla Plöjer 50.14, Elisabet Plöjer 55.42) 2.35.34

Stora skidarrangemang i Lycksele

av Lars Lindgren

Lycksele har arrangerat ett flertal stora längdskidtävlingar och alltid fått beröm för hur de har genomförts. Den största tävlingen är Svenska Skidspelen, som arrangerades i Lycksele vintern 1972. Längd-SM har gått i Lycksele fyra gånger, 1934, 1954, 1965 och 1973. En gång, 1992, gick Norrlandsmästerskapen i Lycksele och Junior-SM har LIF haft fem gånger (1934 och 1954 i samband med stora SM samt 1978 och 1993 och nu senast i mars 2014). Ungdoms-SM i längd har gått i Lycksele två gånger (1975 och 2012).

SM 11-17 mars 1934

Eftersom Sollefteå arrangerade FIS-tävlingar 1934, senare VM-klassade, blev SM:et lite ställt i skuggan av Sollefteås tävlingar. I Sollefteå (tävlingarna flyttades till Graninge på grund av snöbrist) öppnades arrangemanget den 20 februari. I Lycksele hade man invigning den 10 mars. Prins Gustaf Adolf var mästerskapens beskyddare och på plats under veckans senare hälft.

Lycksele skulle klara av längdtävlingarna och budkavlen. Djurgården svarade för SM i nordisk kombination och backhoppning. Visserligen kan man hitta en backtävling i backen på Korpberget i samband med Lyckseles SM, men den tävlingen gällde inte som SM. Den vanns av en Gunnar Bergström från Friska Viljor i Örnsköldsvik. Längsta hopplängden i tävlingen blev 34 meter.

Innan man inledde tävlandet den 11 mars hade man föregående kväll invigning i köpingens kyrka (Lycksele var då inte stad). Vid invigningen med en fullsatt kyrka talade landshövding Gustav Rosén och hans tal behandlade både hur samerna i alla tider har haft nytta av att gå på skidor och hur man till och med hade speciella skidgudar. Hövdingen uttryckte avslutningsvis en förhoppning om att mästerskapen i Lycksele skulle präglas av god sportsmannaanda och förklarade sedan mästerskapen invigda.

Vid åttatiden på första tävlingsdagens morgon var det nästan 30 grader kallt, men när det var dags för

Så mycket folk hade aldrig tidigare vistats på Storgatan i Lycksele som under SM-veckan 1934.

start var det cirka tjugo och under loppet steg temperaturen ytterligare något. Extratåg från Skelleftehamn och Umeå bidrog till publikmassan, som vid målgången uppgick till närmare 6 000 personer. Arrangörerna hade tryckt 4 000 biljetter så många fick gå in utan biljett. Extratågen kom med närmare 2 000 personer. "Glädjande för Spelen och alla skidintresserade är det att järnvägsstyrelsen beslutat att enkla biljetter gälla för tur och retur under tiden 10-17 mars", berättade en lokaltidning. Start- och målområde låg på älven nedanför seminariet. Banan gick i ett enda varv med en sammanlagd stigning på 836 meter bland annat upp till Bocksliden, där det enligt Västerbottens Kuriren bjöds på "rena ättestupan", när man skulle ner.

Start- och målplatsen på Umeälven nordost om Lycksele Kyrka

Två av hemmafavoriterna på tremilen, bröderna Ivan och John Lindgren från Lycksele IF, kom bort på olika sätt. John åkte i mål som 22:a och Ivan, som började bra och låg med i täten, "råkade bryta skidorna i en brant utförslöpa och var därmed ur leken". Lycksele var ändå inte borta. Hemmaåkaren Halvar Moritz låg vid alla kontroller bland de tre bästa och i mål var han bäst. Vann loppet på exakt två och en halv timme och dagen var räddad för arrangörsföreningen. När Moritz nalkades målet "kunde man av den av lindgrenarna lanserade Lyckselestilen, som faktiskt bildat skola, se att här var det frågan om en platsbo. En bifallsstorm brusade honom till mötes". Nils Englund, Boden, blev tvåa slagen med en minut och 29 sekunder, Lars Theodor Jonsson, Wäja-Dynäs, trea. Erik "Kiruna-Lasse" Larsson vann klass I och blev totalfyra. Birger Nilsson blev näst bäst av Lyckseles åkare med 18:e plats.

I damernas millopp skrällde Linnea Persson från Vänjaurbäck och LIF genom att vinna klass II och bli fyra sammanlagt. Linnea blev efter säsongen uppflyttad till klass I. Margit Franklin lyckades näst bäst av Lyckseles damer och blev sju. Sigrid Nilsson, Trångsviken, vann före Greta Johansson, Vännäs.

Även 15 km kördes i kyla, omkring 15 grader. Den 22-årige Martin Matsbo, tidigare Gustafsson, tävlade för Hedemora, femma på tremilen, startade tidigt och höll undan. Matsbo vann före Nils Svärd, Frösö IF, Nils Englund och Halvar Moritz. Moritz var inte

mer än elva sekunder från bronsplatsen. Juniormästerskapet vanns av Lennart Lindberg, Trångsvikens IF, på en tid som hade räckt till 17:e plats i seniortävlingen. Lennart var bror till Kalle Lindberg, som vann SM-femmilen i Luleå 1936 sekunden före Artur Häggblad. Nu blev Kalle sjua på 15 km och tog sjätte plats på tremilen. Frånsett Moritz fjärdeplats blev det magert resultat för LIF. Ivan Lindgren blev näst bäst som 29:e man.

Halvar Moritz, Lycksele IF åker mot mål som segrare på tremilen

Femmilen, det stora numret, gick i cirka tio minusgrader. Banan gick som brukligt var i ett enda varv. Den ansågs vara mycket svår, inte minst utförlöparna. Vissa partier var så svåra att man måste gå på tvären uppför, "...löparna komma att få svettas för berömmelsen". Banan gick upp mot Norråliden, nedför Svarvuddsliden, förbi Karonsbo, över både Trollberget och Tjäderberget. Efter 32 km var man tillbaka i Karonsbo och efter 41 km passerades Granarp. Sammanlagd höjdskillnad var nästan 1 800 meter. Nils Englund gjorde på nytt ett bra lopp och vann före Halvar Moritz. Segermarginalen på mer än fyra och en halv timmes åkning blev inte större än 22 sekunder. Sven Utterström, Boden, som bröt en skida efter ungefär halva loppet men ganska snabbt fick en ny, blev trea och Lycksele fick in Ivan Lindgren på femte och John Lindgren på nionde plats. Tre bland de tio främsta för LIF alltså. Ett bra mästerskap för Moritz men framför allt för Englund. Lycksele IF blev tvåa efter Bodens BK i lagtävlingen (som på tremilen) och LIF:s andralag (Gösta Lindgren, Hjalmar Jonsson, Birger Nilsson) blev femma. De två stora inom svensk längdåkning på den tiden, John Lindgren och Sven Utterström, aviserade att den här säsongen förmodligen skulle bli deras sista som elitåkare, men så blev det inte. Halvar Moritz gjorde även ett bra DM 1934 (placeringarna 2-5-2).

SM 14-21 mars 1954

Jag hade visserligen med egna ögon sett det nionde Tannbergsloppet (1950), då Georg Westerlund,

Arvidsjaur, vann före Rubert Jonsson, Sorsele, och LIF:s Uno Holmgren och då Stig Gunnarsson från Örträsk vann yngre juniorklassen, men SM 1954 var något helt annat. Jag var 14 år och mitt skidintresse hade grundlagts flera år tidigare, men nu insåg jag verkligen vilken idrott, som skulle bli nummer ett för mig.

En SM-vecka var något riktigt stort på den tiden. Hela stan var med på evenemanget. På Finnbacken hade man ställt upp ett par enorma skidor för att visa, att det var skidåkning på gång. Det var SM-revy, det var dans på olika platser i Lycksele. Bland annat i Ekorren, en lokal på vindsvåningen ovanför bilkungens Hilding Ohlssons verkstad. Det var invigning både i kyrkan och ute på Finnbacken. Det var manskör och spelmanslag, det var operett med riksteatern, som spelade Blåjackor. Det var helt enkelt SM-vecka.

SM-program och SM-revy "Följ Spåret" 1954

Mästerskapen invigdes den 13 mars och första tävlingsdagen kördes som vanligt tremilen. "Gubbarna" tog hand om tätplatserna. Georg Westerlund, Anundsjö, slog Umeås Martin Lundström med åtta sekunder och vann den tunga tremilen. Enar Josefsson, Skellefteå, blev trea. Trions födelseår var 1917, 1918 och 1916 och det var alltså i skidsammanhang verkligen seniorer, som tog medaljplaceringarna. Westerlund tog nu sitt första SM och det skulle inte bli ytterligare något, men hans seger i Lahtis 1948 smäller kanske högre än ett SM.

Det berättas en "historia" om Westerlund, som tydligen vanligtvis var ganska fåordig. När han närmare sig slutet av tävlingen i Lycksele och fick tider, som tydde på att han förmodligen skulle kunna vinna, började han tänka på de tävlingar, som återstod under senintern. Han tänkte då på de så kallade försörjningslopp i norra Västerbotten och i Norrbotten, som åkarna brukade delta i. Nu kunde han ta mera betalt än vanligt. Han skulle ju vara svensk mästare. När han i målfällan mötte pressen och lutade sig över stavarna och pustade ut ska han ha sagt "Nu blir jag dyr".

Georg "Stålfarfar" Westerlund från Anundsjö efter sin överraskande SM-seger på 30 km. I det slitsamma 30-kmspåret kom hans rutin och vallningskonst väl till pass.

Aina Andersson, Lycksele, blev fyra i damernas millopp, som för sjunde gången vanns av Margit Åsberg-Albrechtsson, Selånger. Gunilla Solem, dotter till SM-organisationens ordförande Hans Solem, blev tvåa i juniorernas tävling, som Ingrid Söderström, Vårby, vann. Ann-Mari Nilsson från Vänjaurbäck åkte in som sjunde tjej. Gunilla Solem hittar vi också som DM-trea på 10 km 1955 i ett lopp som Aina Andersson vann. Rakel Karlsson, som nu tävlade för LIF, blev fyra.

Det var bättre förhållanden under tisdagen, då damstafetten och herrarnas 15 km skulle klaras av. Lycksele (Elsa Andersson, Gunilla Solem, Aina Anders-

SM-tävlingarna den 14-21 mars lockade drygt 20 000 åskådare

son) blev sexa i stafetten och sprinterloppet, som 15 km på den tiden kallades, vanns av Moras Per-Erik Larsson före Sixten Jernberg, Lima. Umeås Stig Gunnarsson blev sjunde man. Torsdagens herrstafett vanns av IFK Mora före IFK Umeå. Här gjorde Umeås Martin Lundström en jätteinsats på andra sträckan, som han vann med 51 sekunder.

Under stafetten provade Lycksele på en nyhet. Man lät en helikopter sväva över terrängen och följa åkarna. I helikoptern satt, om jag minns rätt, Rune Ångström, mest känd som fotbollsspelare och straffsparksläggare i LIF, och rapporterade om läget.

I ett för publiken vackert vårväder fick åkarna sedan ta sig an en tung femmil. Banan gick i två gånger 25 km. Umeås starke och erkänt duktige femmilare Gunnar Karlsson malde på och vann med över sex minuter före Rossöns Sigvard Jonsson. Gunnar vann nu sin andra SM-femmil (den första 1946 i Skellefteå) och klubbkamraten Martin Lundström blev trea. Hela gänget från IFK Mora bröt loppet. Gunnar Karlsson startade som nummer 62 och kom först i mål. Det blev stort manfall, 37 ställde inte upp av de 84 anmälda, endast 22 fullföljde.

"Mora-Nisse" hade lagt av men var på plats som ledare och fick skriva många autografer. Bland annat till mig. I juniorloppet, som vanns av Bodens Berth Strömbäck före Faluns Rolf Karlsson, senare Rämgård, blev Tvärålands Göte Nyman sjätte man.

Även detta SM fick högsta betyg vad gäller arrangemangen. Det enda det gruffades lite om var att spårren, särskilt på femmilen, inte höll den klass löparna önskade. Tyvärr, för Lycksele IF:s del, saknades riktigt vassa hemmalöpare bland herrarna. LIF blev elfte lag i stafetten (Magnus Brander, Einar Karlsson, David Andersson), men för övrigt är resultatlistorna nästan helt fria från LIF:are.

SM 21-27 februari 1965

Även 1965 bevittnade jag ett par av tävlingarna. Jag var hemma och hjälpte min bror Mauritz, som var banchef. Svenska Skidförbundets bankontrollant var Martin "Guld-Martin" Lundström. Mauritz fick mycket beröm för spårren och Lycksele fick högsta betyg för hela arrangemanget. Lovorden var många och det är svårt att hitta något negativt. Det skulle vara att det kunde ha varit större publik på tävlingarna även om stafettdagen lockade drygt 8000 åskådare. Tyvärr var det lite kallt och blåsigt och det gjorde naturligtvis, att många stannade hemma.

Detta SM blev Assar Rönnlunds, IFK Umeås gigant. Assar vann både tremilen och 15 km och blev trea på femmilen efter Janne Stefansson, Sälen, och Melcher Risberg, Hammerdal. Många hade nog väntat sig att Rönnlund skulle sopa hem alla tre titlarna, men så blev det alltså inte. I Umeå 1961 tog Assar tre andraplatser efter Sixten Jernberg. I Sollefteå 1962 knep Sture Grahns tremilstiteln med en marginal på

tio sekunder och hindrade Assar från att ta en trippel, och nu i Lycksele blev Stefansson femmilsegrare. Stefansson tog sitt första och enda SM, men i Vasaloppet gick det bättre. Sju segrar blev det för Janne mellan Sälen och Mora. Assar fick vänta till 1967 i Örnsköldsvik innan han fick bli trippeltriumfator i SM. Rönnlund vann i alla fall DM-titeln på fem mil i Lycksele, eftersom tävlingen även gällde som DM för Västerbotten.

Assar Rönnlund, IFK Umeå som vann både 15 och 30 km i Lycksele 1965, var populär hos fotografer och publik.

Tremilen inledde och då var det 2-3 minusgrader. Kallast var det under femmilen, 14-18 minus. Nu hade LIF kommit på fötter igen och bäst av LIF:arna lyckades Ingvar Sandström, sexa på 15 km, och Sture Grahn, åttonde både på tremilen och på femmilen. Lycksele blev tvåa i stafetten efter Föllinge. Ingvar Sandström vann andra sträckan efter en fantastisk åkning. Tog över som åttonde man 44 sekunder efter täten. Lämnade över som etta och vann sträckan med 44 sekunder. Stig Gunnarsson åkte första och Sture Grahn sista sträckan. LIF hade också ett andralag (Åke Karlsson, Allan Eriksson, Östen Zakrisson) och det laget åkte in som tolv bland arton lag.

Damerna hade nu två distanser vid sidan av stafetten. Skellefteå SK:s Barbro Martinsson och Toni Gustafsson, Likenäs, bytte av varandra i toppen. Barbro vann milloppet före Toini och Toini tog hem femman före Barbro. Bäst av Lyckseles damer lyckades Rakel Karlsson, 16:e på 5 km och 13:e på milen. (Rakel var med redan 1954 i milloppet och tog då 30:e plats för Stensele SK). Lyckseles Dora Kohl blev 17:e och Aina Jonsson 22:a på 5 km. Aina 17:e på milen och Dora 22:a. Stafetten vann Skellefteå SK. Lycksele (Rakel Karlsson, Dora Kohl, Aina Andersson-Jonsson) blev femma. Lyckseles Östen Zakrisson blev femma i de äldre juniorernas 15 km, som såg Lars-Göran Åslund, Åsarna, som vinnare före Gunnar Larsson, Hulån. Sören Burman, Lycksele, blev elva i yngre klassen.

Antalet åskådare uppgick totalt till 15 700, vilket var

lite av en besvikelse. Stafetten lockade visserligen cirka 8 000 personer men femmilen bara 1 500. I Svenska skidförbundets tack till arrangörerna efter SM-veckan, som var historiens 56:e, flödade berömmet. Där sägs bland annat "att Lycksele med sitt SM-arbete 1965 har givit ett nytt bevis för den gamla satsen att skidloppningen är vår nationalidrott".

Den snygga SM-nålen 1965

Svenska Skidspelen 1972

Den 24-27 februari 1972 gick SS, Svenska Skidspelen, i Lycksele, och arrangörerna bjöd på en ny succé. Bara lovord både till Lycksele och till Lycksele IF. Åskådantalet var i härligt vinterväder närmare 12 000 och den kommunala garantin på 75 000 kr behövde inte användas. Att Falun avstod från Svenska Skidspelen berodde på att man där hade påbörjat ombyggnad av riksskidstadion inför VM, som skulle gå i Falun 1974.

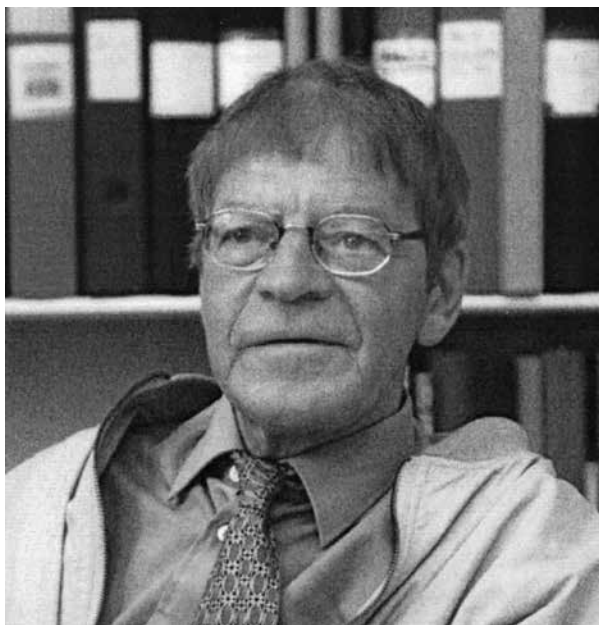
Svenska skidspelen 1972 är Lyckseles genom tiderna största skidarrangemang och lockade drygt 12 000 åskådare under de tre tävlingsdagarna

Erling "Wicke" Wikström (1936-2003) utsågs i Lycksele till spelens generalsekreterare och skötte arbetet med den äran. "Wicke" är egentligen värd ett eget kapitel. Han var för mig lika med Lycksele IF under en lång rad av år. Vi, han Västerbottens Kurirens lokalredaktör, jag frilansare på VK, arbetade tillsammans under flera SM-veckor och vid skid-VM både i Lahtis

Det innehållsrika tävlingsprogrammet vid SS 1972

1989 och i Falun 1993 och en bättre person att arbeta tillsammans med är svår att finna. Det var inte bara som skidledare i Lycksele Erling utmärkte sig. Han var tävlingsspeaker bland annat under flera SM, han var skidjournalist. Wikström kunde skidor, att tänka skidorakel ligger nära till hands, när man pratar om "Wicke".

Erling "Wicke" Wikström var spelens generalsekreterare, en syssla som han skötte klanderfritt.

Svenska Skidspelets herrstafett i Lycksele vann Sovjet ganska klart före Sverige (Thomas Magnusson, Tommy Limby, Nils Gryth, Sven-Åke Lundbäck). Sören Burman i Västerbottens lag slog alla utom Magnusson på första sträckan. Västerbotten, som sedan körde med Algot Fjällström, Ove Åström (Skel-

lfteå) och Kalle Johansson, vann distriktsstafetten. Algot blev femma på andra sträckan. Imponerande av en man, som enligt en tidningsuppgift inte hade åkt mer än 17,5 mil på skidor denna vinter.

Finland vann damstafetten. Sverige med Eva Olsson, Birgitta Lindkvist och Barbro Tano blev trea. Västerbotten kom på femte plats i distriktsstafetten med laget Siv Wilhelmsson, Dora Kohl och Christin Petersson. Sovjet hade bara två damer, Gregorjeva och Oljunina, på plats, men Lyckseles Eva Fjällström fick gå in i laget och Eva gjorde en bra insats på tredje sträckan. Fjällströms tillfälliga gästspel i det ryska laget belönades med en stor kram av ledaren Koltsin, två gånger individuell silvermedaljör vid VM 1958.

Tyvärr för Sverige visade det sig att den nyblivne olympiamästaren, Sven-Åke Lundbäck, var helt ur form. Sven-Åke blev visserligen tvåa på slutsträckan i stafetten efter ryssen Vedenin men före både norrmannen Oddvar Brå och Finlands Juha Mieto, men sedan gick det inte alls. Lundbäck kom visserligen i mål på tremilen men först som 22:e man. Juha Mieto vann före Lars-Göran Åslund, Åsarna. Vjateslav "Slava" Vedenin blev trea och Thomas Magnusson, Delsbo, fyra. Sören Burman blev bäst av Lyckseles åkare med 28:e plats.

Damernas mil vanns av ryskan Alevtina Oljunina. Barbro Tano, Kiruna, åkte som bästa svenska in på en fin fjärdeplats. LIF:s Dora Kohl blev 26:a i det högklassiga startfältet.

I en juniortävling över 5 km blev Umeås Ann-Katrin Karlsson femma och Eva Fjällström sju. Kent Burman, Hedlunda, åkte in som sjätte man i herrjuniorernas 10 km.

Publiken vid stafetten var verkligen talrik. Cirka 10 000 personer i en tätort med ungefär 8 000 invånare. Någon skrev att man borde permanenta Skidspelet till Lycksele med tanke på hur bra arrangemangen hade varit..

Tävlingen i backhoppning i Himlabacken blev en finländsk historia. Esko Rautio vann och Finland

Backtävlingarna avgjordes i Himlabacken

tog även platserna två och tre. Bäste svensk blev Rolf Nordgren, Bollnäs, med femte plats.

SM 13-18 februari 1973

IF Hagen i Skövde jobbade för att få ett skid-SM under 70-talet, men snöbrist satte länge käppar i hjulen och första gången (1971) fick Skellefteå ta över. Nu, 1973, fick Lycksele ta arrangemanget och 1975 tog Umeå över från Skövde, som fick vänta ända till 1982, innan de kunde genomföra en SM-vecka på skidor.

När Lycksele erbjöds att ta över 1973 kom erbjudandet endast sex dagar före SM-starten. Normalt brukar en SM-vecka kunna förberedas i nästan två år. Nu skulle Lycksele ordna det på mindre än en vecka. Det gjorde man och det blev jättebra. Rolf Lönnerbäck utsågs till generalsekreterare, Mauritz Lindgren till tävlingsledare och Nisse Gidlöf blev tävlingssekreterare.

Nu hade plastbelagskidorna börjat komma och om jag är korrekt underrättad så var det bara en åkare (trean Lars-Göran Åslund) bland de tio främsta på tremilen, som åkte på rena träskidor. Moras Lars-Arne Bölling vann före Thomas Magnusson från Motala men nu tävlande för Delsbo IF. SM 1973 kom sedan mest att handla om Hälsingland och Delsbo. Magnusson vann både 15 km och femmilen och Delsbos Eva Olsson vann allt på damsidan. Sören Burman blev bäst av västerbottningarna på 30 och 15 km, åttonde respektive femtonde. Tommy Lundberg, Skellefteå, bäst på 50 km, sjuttonde, där Burman blev 22:a.

På damernas 5 km blev Lyckseles Görel Partapuoli trea och på milen, där Görel inte deltog, blev Katarina Andersson från LIF bästa västerbottniska med nionde plats. ”LIF:s hjärntrust föredrog att låta Görel vila”, skrev VK. Från femmilen minns man bäst den hårda kampen mellan Sven-Åke Lundbäck och Thomas Magnusson. Magnusson avslutade mycket starkt, vann med nästan två minuter och fick en tung backe döpt efter sin framfart, Thomas-backen. Sven-Åke tröttnade något på slutet, blev trea efter Magnusson och Åslund.

Även i stafetten bjöds publiken på en duell mellan Magnusson och Lundbäck på andra sträckan, men varken Delsbo eller Lundbäcks Bergnäset hade med slutsegern att göra. Mora vann. Sören Burman gjorde en stark insats på första sträckan, som hann vann med en sekund. Lundbäck och Magnusson delade segern på andra. I LIF:s lag, som blev sexa, åkte vidare Stig Forsén och Kalle Johansson. I damstafetten, som vanns av Delsbo, blev Lycksele med Katarina Andersson, Eva Fjällström och Görel Partapuoli fyra. Görel blev tvåa på sista sträckan efter Eva Olsson. Kronprins Carl Gustaf skulle närvara men kunde inte komma ”på grund av hård snöstorm längs Norrlandskusten, som omöjliggjorde landning för flyget”.

Lycksele IF har arrangerat SM även i andra skidgrenar, både i alpint och i backe/nordisk kombination

samt i budkavle. Till exempel när Lycksele hade alpint mästerskap i slalom och storslalom för damer 1970 i Bocksliden. Då tog LIF:s Kerstin Sundberg tredje plats i slalom, snabbast i andra åket, och sjätte plats i storslalom. Monica Hermansson, Avesta, vann båda tävlingarna.

I januari 2014 arrangerade Lycksele FIS-tävlingar i slalom där Västerbotten fick en segrare genom Umeå/Holmsunds Alexandra Sjöström. Samtidigt kördes då även kval till Lilla Världscupen i klasserna 11-12 och 13-14 år.

I backe/nok hade Lycksele SM både 1971 och 1975. Det blev inga framstående placeringar för LIF, men för Västerbotten blev det en del medaljer. Torbjörn Lundkvist, Umeå/Holmsunds SK, tog nok-silver 1975 och Åke Saloniemi, även han UHSK, blev trea i kombinationen båda åren. Backtävlingen 1975 i Himlabacken gällde ”lilla backen, 70 m”, (uppdelning i liten och stor backe hade införts 1974). I kombinerat fullföljde endast tolv man. Backtävlingarna vann Karl-Erik Johansson, Charlottenberg, (1971), och Anders Lundkvist, Friska Viljor, (1975), och tävlingarna i kombinerat vann Sven-Olof Israelsson, Dala-Järna, respektive Håkan Westbergh, Anundsjö.

Skidorienterarnas SM-stafett, budkavlen, gick i Lycksele 1934. Då blev det både silver och brons för LIF, vilket jag berättar om under notiserna. Lycksele var också tillsammans med Umeå OK arrangör av skidorienterings-SM 2008 (se kapitlet om orientering). I december 1993 arrangerade Lycksele ett VM-test i skidorientering inför den vinterns VM, som skulle gå i Italien. Herrarnas test vanns av Björn Åkesson, Rehns BK i Bollnäs. Åkesson, som senare kom att heta Lans, vann båda tävlingarna och Annika Zell, Sundsvall, vann båda damtävlingarna. I VM:et senare under vintern blev Åkesson femma och sexa. Lena Hasselström, OK Renen, Luleå, blev bästa svenska med två femteplatser. Zell blev sexa på normaldistansen men bröt kortdistansen. Det allra första VM:et gick i Finland 1975. Sverige har varit arrangör fyra gånger. Skellefteå stod som värd 1990.

LIF-kuriosa

Av Lyckseles fotbollsspelare under 1940- och 1950-talet var många aktiva brottare, som var med i DM, SM och Norrländska Mästerskap. Killar som var fysiskt starkare än många andra fotbollsspelare – ofta rena granitblocken. Vem minns inte Kjell Strömberg, Bengt-Ivan Jonsson, Ingemar Karlsson, Stins-Olle, Hans ”Lalla” Landström, Bengt-Ola Jonsson m fl!

Övriga idrotter

av Ivar Söderlind

Här presenteras sex idrotter som Lycksele IF haft på programmet men som i denna skrift inte redovisats i egna kapitel. Brottning var bara på gång men blev aldrig någon sektion i LIF.

Bandy

År 1935 tog Lycksele IF upp bandy på programmet och en bandysektion bildades. Särskilt entusiastisk för sporten var ledarna Pelle Broström och Carl-Johan Conradsson som ägnade mycket tid och arbete åt organisation, lagsammansättning och inte minst att hålla bandybanan på Umeälven öppen. "Snö- och isförhållandena blevo alltför svåra" var en återkommande skrivning i årsberättelserna. Att hålla bandybanan i speldugligt skick drog dryga kostnader och publikintresset för sporten var obefintligt. Första året var det ingen publik alls på matcherna. Fram till 1939 spelade LIF:s bandylag varje års 2-3 bandymatcher. Under dessa fyra år blev det totalt 10 matcher varav sju i ingick i DM. LIF:s lag var suveräna i Lappmarken och vann 1935 en vänskapsmatch mot vindeln med 12-1. Under 1939 blev det ur ekonomisk synpunkt hopplöst att fortsätta med bandyn i LIF och bandysektionen upphörde detta år för alltid som sektion i LIF. Det dröjde sedan till 1943 innan skridskosporten fick nytt liv i Lappmarksköpingen då Lycksele SK bildade en ishockeysektion och redan första året deltog i DM.

Bordtennis

Vid årsmötet 1957 beslutades att LIF skulle ta upp bordtennis på programmet. Det var god tillslutning i början men på grund av ledarbrist avtog intresset under hösten. Andra året ökade intresset med återigen bra aktivitet under hösten. För att utöka verksamheten var det absolut nödvändigt med en större lokal. Intresset ökade ytterligare och ca 20 utövare tränade regelbundet men fortfarande var det stora lokalproblem. 1960 var aktiviteten mycket hög och för första gången deltog LIF:s lag i seriespel där man slutade trea bland fem deltagande lag. Man hoppades att lokalfrågan skulle lösas genom Medborgarhusets (MB:s) tillkomst. Under året hyrde man en källarlocal av Hilding Ohlsson. De kommande åren var bordtennisverksamheten i Lycksele blygsam och det var först i början av 1970-talet som pingisen på allvar kom in i Lyckseles idrottsliv genom nybildade Örns SK. På bara några år fanns det både bredd och topp hos Lycksele-föreningen som under flera år var landets ledande bordtennisförening framför allt på ungdomssidan.

Brottning

År 1935 begärde många aktiva brottare i Lycksele att LIF skulle utöka verksamheten med brottning. Lycksele IF:s styrelse tillsatte samma år en kommitté "för utredning om brottningssportens upptagande på LIF:s program". Man kom fram till att inte gå vidare med

frågan och meddelade "att uppdraget skrinlades för undvikande av illojal konkurrens med Lycksele Sportklubb". Det verkar sedan aldrig ha varit aktuellt att LIF skulle ta med brottning i sin verksamhet och bilda en brottningssektion. I föreningens styrelseprotokoll och årsberättelser tas frågan aldrig mer upp. I Lycksele Sportklubb (bildad i mars 1929) blev brottningen redan från början klubbens paradgren med stora framgångar under årens lopp. Redan 1931 fick klubben sina första DM-tecken genom Herman Jansson (tungvikt) och Emil Sterner (mellanvikt).

Gymnastik

Det var 1934 som det bildades en sektion för gymnastik i Lycksele IF. Man höll till i småskoleseminariets och folkskolans gymnastiksal som upplåtits för en mindre avgift. Från början ledde brandchefen Martin Carlsson (ordförande i föreningen) övningarna och senare gymnastikdirektörerna fru Trahn och fröken Rova. "På grund av bristande intresse" bedrevs det ingen gymnastik i föreningen under 1935-och 1936. Året därpå utövades gymnastik enbart av fotbollsspelarna som ett led i deras träning inför vårstarten. I början av 1940-talet var Nils Bohman sektionens ledare för såväl den manliga som kvinnliga avdelning som då var igång. I slutet av 1940-talet var det fotbollssektionen som ansvarade för den manliga gymnastiken och den kvinnliga gymnastiken sköttes av Lycksele IF:s damsektion.

Från slutet av 1940-talet fanns det ingen speciell sektion för gymnastik i LIF men gymnastik förekom inom olika idrotter i föreningen som ett led i träningen. Under 1961 bildade LIF tillsammans med Lycksele SK och Lycksele Gymnastikförening en idrottsallians som ordnade danstillställningar på MB.

Gångsport

1934 togs gångsporten upp på LIF:s program och det bildades en gångsektion. Redan 1935 då föreningens kassör och gångförbundsledamot Åke Lindgren stod i spetsen var intresset stort och många träningstävlingar och märkesprov anordnades. Samma var förhållandet 1936 men sedan blev det ett uppehåll några år. I årsberättelsen 1937 framgår att gångsporten i föreningen inte hade några utövare alls. Men efter andra världskrigets utbrott 1939 blev det populärt med gång och "stora propagandatävlingar för hela samhallets spänstiga befolkning inleddes". I årsberättelsen 1940 framgick att "föreningen vid de stora rikstävlingarna har kunnat glädja sig åt goda deltagarsiffror. Detta gällde speciellt hela Sveriges gångpropaganda Riksmarschen." Riksmarschen syfte var att hålla svenska folket i trim under en tid då krigshotet vilade över landet. Vid folklandskampen 1941 hade Lycksele IF 1065 deltagare och i riksmarschen året efter över 40. Det var fina siffror för en ort av Lyckseles storlek. I

årsberättelsen 1942 kan man läsa att speciellt LIF:s kvinnliga medlemmar tävlade i gång. *"Gångsporten har handikappats genom de manliga gångarnas militärtjänst, men våra kvinnliga representanter har nått utmärkta placeringar i de tävlingar de deltagit".* År 1941 blev LIF:s Agda Franklin (mer känd från skidspåren) dubbel distriktsmästarinna, individuellt på 10 km gång med tiden 28:27.0 och lagmästare för LIF på samma sträcka. Andra goda gångare vid denna tid var Nils Bohman, Arne Svensson, Gun Grahn, Arne Königsson och Erik Ohlsson. Efter krigsslutet försvann av allt att döma gångsporten från LIF:s program för alltid. I årsberättelser och protokoll finns inga uppgifter om att gång har utövats i Lycksele IF efter andra världskriget.

Hela Sveriges gångpropaganda Riksmarschen 1941

Racerbåt

Den 12 juli 1987 arrangerade Lycksele IF Sveriges nordligaste racerbåttävling mitt i stadens centrum på Umeälven. Den ingick i Marinen Cup som en av fem kvaltävlingar. Det blev en enorm publiksuccé. Vid kommande årsmöte invaldes racerbåt som ny sektion i Lycksele Idrottsförening med Jan Johansson som kontaktperson. Sektionen fanns fortfarande kvar 1991 utan att redovisa någon verksamhet och verkar ha avvecklats under kommande år.

Tyngdlyftning.

Tyngdlyftning kom med på LIF:s program 1956. Det var främst stadens polismän som tränade och förbättrade sin fysik. Under 1957 tog en av LIF:s poliser hem Polis-SM. Sektionen lades ned 1958 på grund av vikande intresse.

FRANKLIN
FASTIGHETER - LYCKSELE

Grundat 1959

Ordföranden i Lycksele IF 1914-2014 (huvudstyrelsen)

förteckningen framtagen av Ivar Söderlind

1914–1918	Harald Hedin
1919–1921	Bankkamrer Erik Stenberg
1922–1924	Guldsmed Halvar Öhman
1925–1929	Baningenjör Manne Briandt
1930–1931	Postassistent Z Hörnström
1932–1934	Brandchef Martin Carlsson
1935–1939	Distriktslantmätare Axel TH Broström
1940–1943	Färghandlare Bengt Gerdén
1944–1946	Bokhållare Rune Willman
1947	Färghandlare Bengt Gerdén
1948–1951	Överkonstapel Rickard Bergmark
1952–1954	Förvaltare Hans Solem
1955–1956	Rektor Moje Lindberg
1957–1959	Förvaltare P O Löfstrand
1960–1962	Apotekare Ragnar Weström
1963	Stadsträdgårdsmästare Holger Lithner
1964–1965	Advokat Arne Lundin
1966–1967	Sture Grahn
1968–1970	Ingvald Norman
1971–1974	Rolf Lönnerbäck
1975–1985	Svante Sikström
1986–1992	Jan Johansson
1993	Lars-B Jonsson
1994–1997	Bertil Lindström
1998–2003	Erling Wikström
2004–2008	Ordförande valdes vid varje styrelsesammanträde
2009–2014	Sven Roosqvist

Efter omfattande efterforskningar har jag lyckats få fram en komplett förteckning över de personer (enbart män) som varit ordföranden i Lycksele IF:s huvudstyrelse. Någon sådan förteckning har jag inte sett tidigare varken i minnestexter (med början 1934) eller i andra av föreningens handlingar. Det är många kända namn i Lycksele som passerar revy i förteckningen medan vissa namn är helt okända för mig. Ända in på 1960-talet var det vanligt att man använde yrkestitlar i årsberättelser och viss skriftväxling. Jag kan därigenom konstatera att det är oftast är män i samhällets toppskikt som hållit i föreningens ordförandeklubba, män ur socialgrupp I och i någon mån socialgrupp II. Det följer det vanliga mönstret inom svensk idrottsrörelse. Totalt har Lycksele IF haft 25 ordföranden, varav färghandlaren och fotbollsledaren Bengt Gerdén satt i två omgångar, först 1940-43 och sedan 1947. Flest år har tandläkaren Svante Sikström suttit med 11 år (1975-1985). Det vanligaste är att man är ordförande två år, nio av de 25 har suttit så länge, medan fyra varit ordförande i endast ett år. Jag konstaterar även att skidvärldsmästaren Sture Grahn direkt efter sin aktiva tid som skidåkare var ordförande i två år (1966-1967).

Den förste ordföranden Harald Hedin var engagerad i Lycksele Godtemplares IF de första åren efter sekelskiftet 1900 och tillhörde föreningens bästa terränglöpare (se inledningskapitlet). I övrigt har jag inte fått fram några uppgifter om honom varken hans yrke eller några andra uppgifter. Kanske någon läsare av denna minneskrift känner till mer om honom?

Anteckningar

Anteckningar

Lagbilder av fotbollslag från Lycksele IF

(se även färgbilderna på omslagets fram- och baksida av Lyckseles båda klassiska kvallag från 1956 och 1976)

Lycksele IF 1959

Laget kom på sjätte plats i division II Norrland.

Stående fr v: S O Hörling (lagledare), Henry Hedebyörk (materialförvaltare), Ove Hansen, Kjell-Ola Andersson, Joel Andersson, Åke Grybb, Sture Johansson, Staffan Holmner, Per-Erik Ohlsson, S O Sandberg.

Knästående fr v: Hilding Lindström, Hans Landström, Rolf Andersson, Leif Emsjö, Mats Renman, Kuno Åström, Rolf Lindberg och Leif Nilsson.

Lycksele IF 1960

(Ur tidningen "Rekord")

Laget kom på sjunde plats i division II Norrland.

Stående fr v: Leif Nilsson, Sture Johansson, Joel Andersson, Bertil Strand, Agne Hedström och Kjell-Enar Hedström. Knästående fr v: Hans Landström, Rolf Andersson, Olle Sandberg, Håkan Olofsson, och S O Sandberg.

Lycksele IF 1962

(Ur tidningen "Rekord")

Laget kom på andra plats i division II Norrland en poäng efter IFK Holmsund.

Stående fr v: Sven Lindman, Leif Nilsson, Pontus Norberg, Sven-Erik Persson, Åke Grybb, Sture Johansson. Knästående fr v: Sven-Ola Sandberg, Mats Renman, Olle Sandberg, Agne Hedström och Anders Karlsson.

Lagbilder av fotbollslag från Lycksele IF

Lycksele IF 1964

(Ur tidningen "Rekord")

Laget kom på femte plats i division II Norrland.

Bakre raden fr v: Rolf Lindberg, Leif Nilsson, S O Sandberg, N G Björklund, Sven Lindman och Bo Widén.
Främre raden fr v: Alf Holmgren, Roland Åström, Mats Renman, Agne Hedström och Åke Grybb

Lycksele IF 1971

Laget kom på 10:e plats i division II Norrland och flyttades ned till division III.

Bakre raden fr v: Tränaren och lagledaren Göran Westerlund, Kay Munther, Jörgen Lindman, Erik Stenberg, Ronny Johansson, Roland Selin, Jan Teblin och Hans Erik Johansson. Främre raden fr v Leif Nilsson, Erik Persson, Staffan Karlsson, Klas-Göran Söderlund, Gunno Johansson och Rolf Strandberg.

Lycksele IF:s damlag 1972

Lycksele IF:s unga damlag vann inlandsserien med seger i samtliga matcher och målskillnaden 25-1.

I DM-finalen blev det förlust med 1-3 mot Sandåkern SK.

Stående fr v: Berit Abrahamsson, Gun-Britt Renman, Dora Kohl, Anna-Greta Nordin, Eva-Maria Karlsson, Stina Brännlund, Lena Karlsson (Ejebro idag), Lisa Johansson och lagledaren Bror-Axel Yngvesson.

Knästående fr v: Agneta Brander, Kerstin Pettersson, Lena Frohm, Britt-Marie Åström och Anita Karlsson.

Bilder av längd- o utförsåkare från Lycksele IF

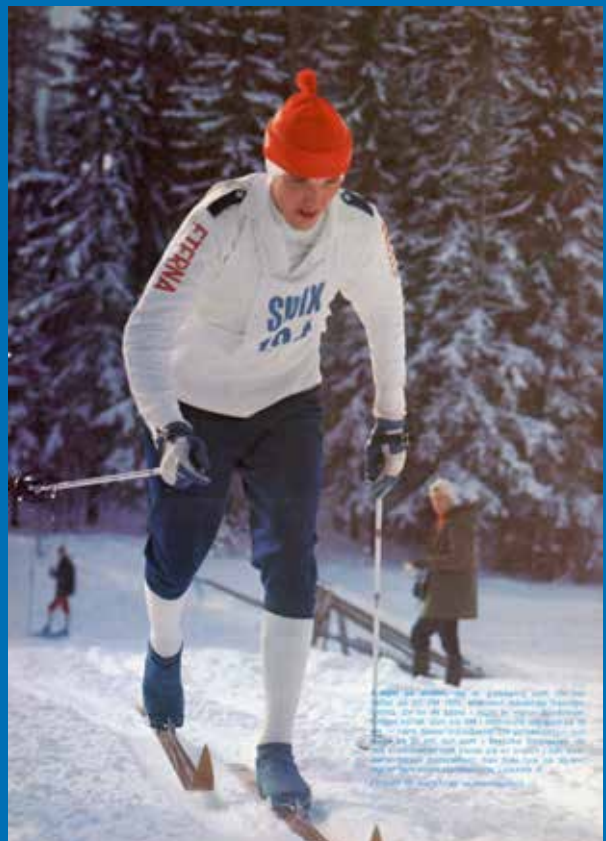
John Lindgren, skidvärldsmästare på 30 och 50 km vid Skid-VM 1924, fyra gånger svensk mästare, Vasaloppssegrare 1926

Sture Grahn, skidvärldsmästare för Sverige i stafett 4 x 10 km 1958 och 1962, svensk mästare på 30 km 1958 och 1962

Görel Partapuoli, svensk mästare på skidor 5 km 1974 och 10 km 1975

Ingvar Sandström, fyra på 15 km vid skid-VM 1966 och svensk mästare på 15 km 1969

Bilder av längd- o utförsåkare från Lycksele IF

Karin Sundberg, är Lycksele IF:s framgångsrikaste alpina skidåkare genom tiderna. Hon vann åren 1974-1978 totalt sex svenska seniormästerskap i de alpina grenarna och blev JEM-tvåa i storslalom 1975.

Sören Burman, SM-trea på 15 och 30 km 1972, sex gånger svensk lagmästare och två SM-silver i stafett för Lycksele IF

Kalle Johansson, SM-fyra på 30 och 50 km under 1970-talet, SM-silver i stafett, svensk lagmästare sex gånger

Kent Grahn, son till Sture Grahn, är LIF:s framgångsrikaste utförsåkare genom tiderna på den manliga sidan. Slalomsjua vid SM 1977, rankad femma i Sverige och 31:a i världen. Fotot är från parallellslalom Aspen Colorado.

Bilder från 100-årsfesten

100-årsfest
för alla LIFs medlemmar!

Ansia Badpark
lördag 9 aug kl 12.00-15.00

LIF fyller 100 år under 2014.
Det firar vi med en familjefest för
alla LIFs medlemmar.

**Allmän lek
och bad för
alla under
hela dagen!**

**Fri entré
för alla
LIF-medlemmar
med familj!**

Välkommen till Ansia
Badpark för en dag
med lekar, underhållning
och trivsamt förenings-
umgänge.

Under dagen kommer våra
sex sektioner att ordna
prova-på-aktiviteter för både
ung och gammal.

Jubileumshamburgare till
specialpris. Glass finns att
köpa.

Lycksele Idrottsförening
Vilhelminav. 3, 921 35 Lycksele
Tel. 0950-663 25
www.lyckseleif.se

ALPINT, FOTBOLL, INNEBANDY, ORIENTERING, SIMNING och SKIDOR

på Ansia Badpark 9 aug 2014

Bilder från verksamheten 2014

Bilder från verksamheten 2014

Bilder från verksamheten 2014

Bilder från verksamheten 2014

Bilder från verksamheten 2014

Bilder från verksamheten 2014

Bilder från verksamheten 2014

Bilder från verksamheten 2014

Bilder från verksamheten 2014

Bilder från verksamheten 2014

Huvudstyrelsen för Lycksele IF 2014

*Vi vill tacka alla som varit med och plockat
fram material som gjort det möjligt att ge ut
denna bok.*

*Vi vill också rikta ett stort tack till alla våra
sponsorer, som har hjälpt till så att vi har
kunnat trycka jubileumsboken.*

Lycksele IF:s kvallag hösten 1976 som kvalificerade sig till division II kommande säsong.

Lycksele IF (LIF) bildades 1914 och är jubileumsåret 2014 uppdelad i sex sektioner: skidor, fotboll, orientering, simning, alpint och innebandy med totalt drygt 1000 medlemmar. Tiotusentals Lyckselebor har under de gångna 100 åren deltagit i LIF:s aktiviteter som elitidrottare, motionärer, ledare, funktionärer eller supporters. I jubileumsskriften gör vi nedslag i föreningens historia och försöker spegla något av hundra års aktiviteter inom totalt 15 olika idrotter.

Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap (VIS) bildades den 28 april 1988 och har 2014 225 medlemmar (bl a Lycksele kommun och Lycksele IF). Sällskapets målsättning är att "inom Västerbottens län få igång och uppmuntra intresset för idrottshistoria." Ambitionen är då också att se idrottens utveckling fram till dagens samhälle och betrakta nutida idrott i ett historiskt ljus. En viktig uppgift är att arbeta med och uppmuntra idrottshistoriska minnesskrifter.

